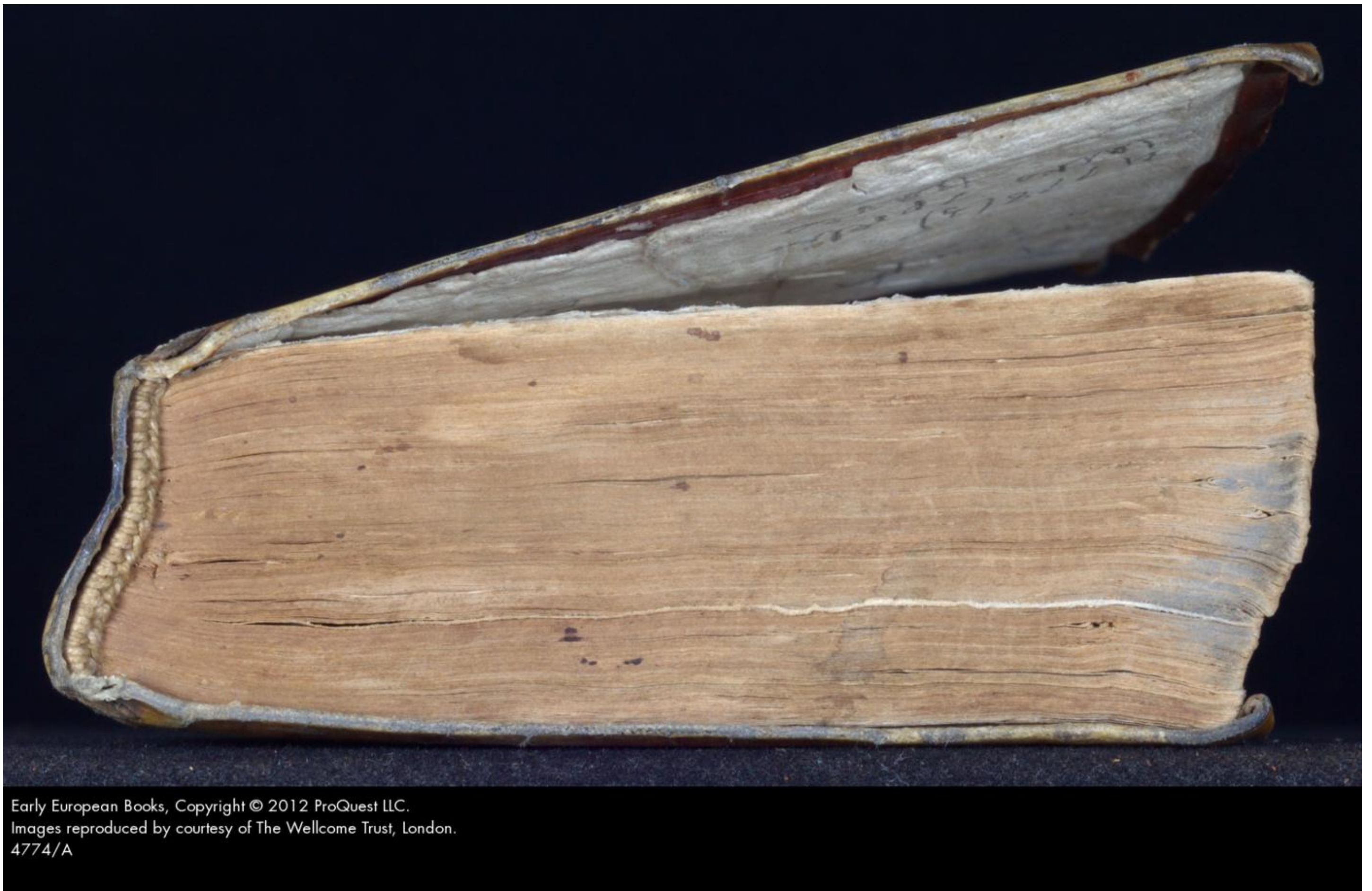
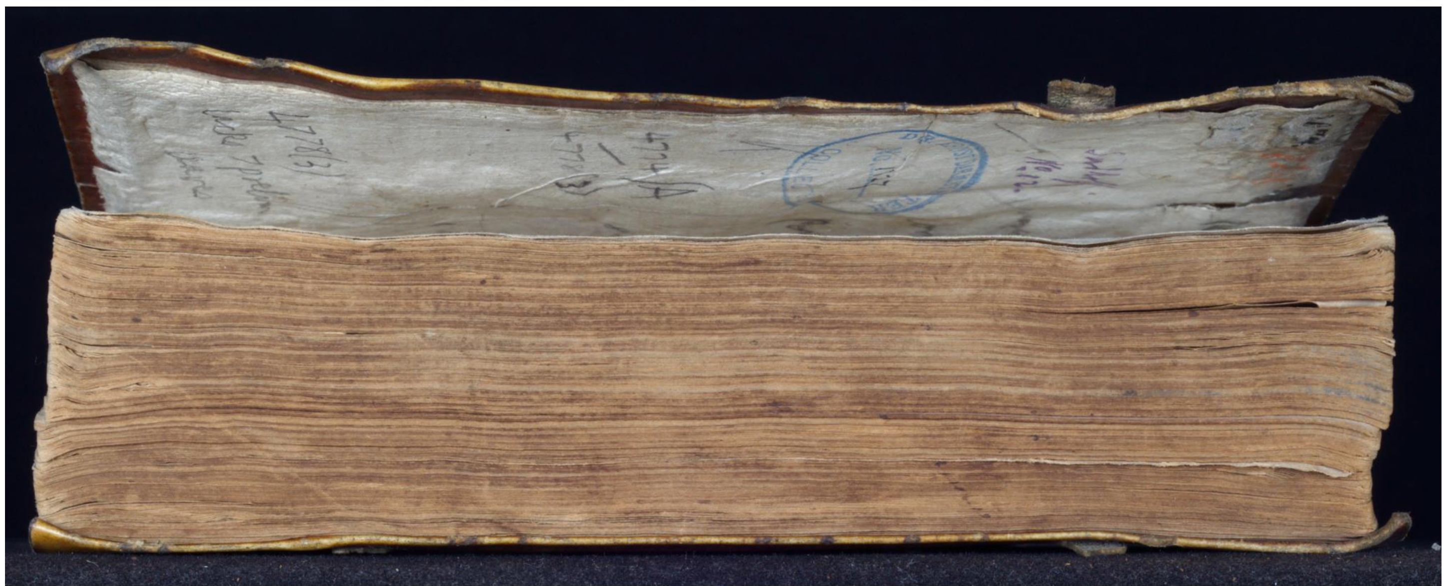

Theaphrasti
PARACELSI
1570

AVREOLI PHILIPPI THEOPHRASTI PARACELSI PHILOSOPHORUM ATQUE MEDICORUM EXCELLENTISSIMI,

AVREOLI
PHILIPPI THEO-
PHRASTI PARACELSI PHI-
losophorum atque Medicorum excel-
lentissimi, De summis Naturæ My-
sterijs Libri tres, lectu per-
quàm vtiles atque
iucundi.

Quorum nomina sequens pagella dabit.

Per Gerardum Dorn è Germanico Latinè redditi.

BASILEAE.

PER PETRVM PERNAM.

M. D. LXX.

Libri qui in hoc Opere continentur.

AVREOLI THEOPHRASTI PARACELSI libellus, de Spiritibus Planetarum.

Prologus.

INuocato priùs nomine Domini Iesu Christi nostri Seruatoris, opusculum hoc auspicabimur, quo docebimus nedum inferiora metalla quæuis in meliora transmutare, prout ferrum in cuprum, hoc in argentum, istud in aurum, &c. verùm etiam infirmitates omnes putaticijs & præsumptuosis medicis curatu minimè possibiles, tollere: tum quod magis est, mortales homines in vita longa sana, perfectáque præseruare conseruaréque. Hæc ars à Domino Deo summo Creatore, tanquam libro metallorum corporibus insculpta fuit ab initio creationis, vt ex eis addisceremus cum diligẽtia. Quum igitur homo perfectè, hanc artem perdiscere voluerit ex vero suo fundamento, necessariũ erit, vt à suo Magistro discat, à

Deo videlicet, qui cuncta crearit, solusq́; nouit, quid in vnaquaque creatura proprietatis ipsemet posuit atque naturæ. Quare certiùs ac perfectiùs alio quouis docere potest. item absolutè nos ab eo discere valemus: quod loquitur inquiẽs: â me discetis omnia. Nihil enim in cœlo reperitur, nec in terra, tam occultum, cuius proprietates nõ perspiciat, exactissimè nouit ac videt ille, qui cuncta creauit. Volumus igitur eum introductorẽ in hanc artem verissimam assumere, ma gistrum, & operatorem: ipsum imitari solum, & per ipsum, naturam quam ipsemet proprio digito corporibus metal lorum insculpsit, & inscripsit, addiscere. Hoc fiet vt Altissimus Dominus Deus, creaturas omnes benedicturus sit nobis, viasq; nostras sanctificaturus, vt in hoc opere, principium ad optatum finem perducere valeamus, & summam in cordibus nostris consequi læticiam, & charitatem.

Verùm si quispiam opinionem suam propriã secut⁹ fuerit, nedũ seipsum at etiã alios omnes qui sibi adhæserint maximè decipiet, ac in dispẽdium adducet.

Homo

Homo ſiquidē naſcitur in ignorātia, ſic vt nihil intelligat aut ſciat ex ſeipſo: ſolùm id quod à Deo recepit, ac à natura cognoſcit. Qui nihil ab his diſcit, factus eſt ſimilis Gētilibus Magiſtris, atq; Philoſophis, qui propriarū opinionū ſuarū ſequūtur ſubtilitates & aſtutias, vt ſunt Ariſtoteles, Hyppocrates, Auicēna, Galenus, &c. qui omnes in proprijs opinionibus ſuas fundarūt artes: & ſi quādoq; dicerint aliquid à natura, ſuis iterū phātaſiis deſtruūt, & ꝓprijs ſomnijs vel inuētionibus, priuſquā ad finē perueniāt, ſic vt per ipſos & ſui ſequaces perfecti nihil inuentū ſit vnquā. Hoc nos mouit, eòq; perduxit, vt peculiarem in Alchymia libellum ſcriberemus, nō ſuper homines, at ſuper naturam ipſam fundatū, & virtutes ac vires, quas Deus proprio ſuo digito metallis impreſſit. Huius impreſſionis imitator fuit Mercurius Triſmegiſtus, qui non immeritò pater omnium ſapientium vocatus eſt, ac eorum qui hanc proſequuntur artem amore ſummoque deſiderio, vir iſte creaturarum omnium cauſam & originem, Deum ſolum in hac arte fore demonſtrat ac

docet: nõ autem Dei vires atq; virtutes creaturis, aut rebus visibilibus tribuit, quod prędicti Gentiles faciunt, ac sui similes. Cùm igitur omnis ars à tribus addisci debeat, videlicet à Deo Patre, Deo Deiq; filio nostro Seruatore Iesu Christo, ac Deo Spiritu Sancto, tribus distinctis & vnico Deo: volumus etiam opusculum hoc alchymisticum in tres diuidere tactatulos, in quorum primo ponemus, quidnam ars in se cõtineat, & quæ sit cuiusq; metalli proprietas atq; natura. Secundò, quo medio potest homo similes vires metallorum in effectum adducere. Tertiò quînam tincturæ Solis & Lunæ producendæ sint.

De igne simplici. Caput I.

PRincipiò declarandum quid hęc ars comprehẽdat, quidq; sit ei subiectũ assumemus, & quæ sint eius proprietates. Primũ & potissimũ huic arti subiectum est ignis, qui semper in eadem operatione viuit & proprietate, nec ab alio vitã recipere potest. Quapropter cõditionem & vires habet, omnes ignes in

occultis

occultis latentes viuificandi, non aliter quàm Sol â Deo cõſtitutus eſt, qui cũcta mundi cùm occulta, tum apparẽtia manifeſtaq; accendit, prout Martis ſphęras ♄ ♀ ♃ ☿ & ☽. quæ non poſſent aliter lucere, niſi lumen ſuũ à ſole mutuarentur, nam per ſeipſas mortuæ ſunt. Vbi tamen vt ſuprà fuerint accẽſæ, viuunt, ac iuxta ſuas proprietates operantur. Verùm ſol ipſe lumen ſuum â nullo recipit alio, quàm à Deo ſolo qui regit illũ per ſeipſum, aliter vrit ac lucet in ſeipſo. Nõ ſecus in hac arte fit. Ignis in furno comparatur ſoli, quòd furnũ accendat ac vaſa, prout ſol in magno mundo. Velut etiam in iſto mundo naſci poteſt nihil abſq; ſole, pariter in hac arte nihil producitur abſq; hoc igne ſimplici, quo ſine quidẽ operatio nulla fit cùm potiſſimum ſit arcanũ artis, omnia cõprehendens in ea quæ cõprehenduntur, nec ab vllo comprehenditur alio: per ſeipſum enim perſiſtit, nullius indigus eſt, at alia quæuis indigent eo, fruuntur, & ab ipſo vitam habent: quare primùm eum declarandum ſuſcepimus.

De multiplicitate ignis à qua metallorum varietates oriuntur.

Caput II.

DE simplici priùs igne scripsimus, qui per se viuit & subsistit, iam est quod loquamur de multiplici spiritu vel igne, qui causa varietatis & creaturarum diuersitatis existit, vt non vna reperiatur alteri prorsũ & ex omni parte similis. Vt à metallis videtur quorum nullum sibi simile habet aliud: suum ☉ producit aurum: aliud & lõgè diuersum ☽ scilicet argentum: aliud Mars vtpote ferrum: Iupiter aliud nempe stannũ: Venus diuersum, quod est cuprũ: & Saturnus aliud, videlicet plumbum, sic vt omnia dissimilia sint. Itidem videtur inter homines & alias omnes creaturas, cuius rei causa est multiplex ignis. Aliam enim per calorem sua corruptione media generationem producit vẽter equinus, aliam balneum Maris, cineres aliã, arena similiter aliam, flammeus ignis aliam, & prunarũ aliã, &c. Ista creaturarũ varietas non fit ex igne priore simplici, verùm ex regimine elementorum quod varium est: nõ ex sole, sed ex septem plane-

netarum curſibus. Hac ratione mundus nihil ſimilitudinis continet in ſuis indiuiduis. Nam prout calor ſingulis mutatur horis atque minutis, ſic & aliæ res omnes variantur. Transmutatio ſiquidem ignis, fit in elemẽtis, quibus & corporibus imprimitur per hunc illa. Vbi non magna mixtio contingit elementorum, ibidem ☉ naſcitur: vbi aliquanto craſſior, ☽ : vbi craſſior iſta ♀, & iuxta mixtionum diuerſitatem, naſcuntur varia metalla, ſic vt nullũ appareat in ſua minera prout aliud. Sciẽdum igitur hãc metallorum varietatem ex elementorũ fieri mixtione, propter quam ſpiritus eorum ita diuerſi reperiuntur, & abſque ſimilitudine. Quæ ſi naſcerentur ex igne ſimplici, ita ſimilia forent, vt vnum ab altero dignoſci nequiret. Verùm intercedente multiplici, formarum varietates in creaturas introducitur. Ex his facilè colligi poteſt, cur tot ac tam varia metalla reperiantur: & quare nullum alteri ſimile ſit.

De spiritu vel tinctura ☉. Caput III.

NVnc ad spiritus planetarũ vel metallorũ veniamus. Spiritus vel tinctura ☉ à puro, subtili, perfectoq; sumpsit exordiũ igne: quo fit, vt omnes alios spiritus metallorũ atque tincturas lõgè superet. Cõstanter enim ac fixus in igne manet, à quo non euolat, nec ab eo consumitur, minùs vritur, at potiùs per ipsum clarior, purior, & pulchrior euadit. Nihil etiã ei nocere potest calidũ neque frigidũ, item aliud nullum accidẽs, prout aliis spiritibus metallorũ vel tincturis. Hac de causa corpus quod semel induit, ab accidẽtibus & morbis tuetur omnibus, vt ignẽ sustinere valeat absq; detrimẽto. Corpus hoc vires & virtutes eiusmodi nõ habet ex seipso, at ex spiritu solo qui est in ipso cõclusus. Scimus enim ☉ copus fore ☿, & hunc minimè ignẽ sustinere nec pati posse, verũ ab eo fugere. Cùm igit̃ in ☉ nõ euolet ab igne, sed fixus & cõstãs in eo maneat, indiciũ, id nobis prębet certissimũ, ipsum talẽ ac tãtã à sua tinctura vel spiritu suo recepisse cõstãtiã. Quapropter si hoc spirit⁹ iste

potest

poteſt in ☿, poterit vnuſquiſque iudicare, ſimile quid etiam in hominum corporibus operari poſſe, quum ab iſtis recipitur, vt in noſtra chirurgia magna de tinctura ☉ diximus abūdè ſatis, vtpote nedum renouare præſeruareq; ab infirmitatibus vtentem ea, ſed in vitam longam & ſanam conſeruare. Pariter aliorū vires, & virtutes metallorum cognoſcēdæ ſunt ab experientia vera, non ab hominum & mundi ſapientia, quæ ſtultitia eſt apud Deum & veritatem eius: & omnes quotquot ſuper illam ſapientiā ædificant, ſpemque ſuam reponunt, miſerè decipiuntur.

De tinctura ſpirituque ☾ Cap. IIII.

POſtquam de tinctura ☉ clarè ſatis locuti ſumus, de tinctura ☽ iam eſt quòd aliquid adferamus, ac de alba, quæ ſimiliter ex perfecto ſpiritu nata eſt minus tamen perfecto quàm ☉ ſpiritus: nihilominus omnes alias metallorum ordine ſubſequentiū tincturas puritate ſubtilitateq; ſuperat: quod quidem notum eſt omnibus ☽ tractantibus, etiam

rusticis. Aeruginem siquidem non concipit, nec etiam igne consumitur prout alia metalla, quæ ♄ omnia secum euolans ab igne trahit, hoc autem non: inde colligi potest, eius tincturam alijs infrà positis longè fore præstantiorem. Suum corpus etiam quod induit, in igne constanter ab accidente quouis ac detrimēto præseruat. Inde satis constat, si hoc in suo corruptibili per se corpore faciat ☿ quid ex eo tractum in aliud efficere valeat: an non illud etiam ad eundem modum ab infirmitatibus & accidentibus tuebitur? ita sanè, si hoc ☿ in suo corpore faciat, in hominum corporibus id ipsum præstabit. Nec solùm sanitatem, sed vitam longam etiam conseruat, & morbos curat ac tollit, eos nempe, qui contra suum gradum existunt. Nam quo medicina fuerit altior, subtilior & perfectior, eò melius etiā curat ac perfectius. Quapropter medici rudes illi sunt, qui suam artem solùm super vegetabilia fundant, prout herbas, & similia facilè corruptibilia, quibus opera conantur firmia fixaque perficere, sed frustrà, cùm feriāt aerem. Quid est quòd multum loquamur

quamur de his? meliora non didicerunt in suis vniuersitatibus. Quare si ab initio discere cogerentur ac studere, putarent id sibi maximo dedecori futurũ, eo fit, vt in ignorantia sua veteri maneant.

De spiritu ♀. *Caput* V.

ANtea spiritus albi vel tincturæ candidæ meminimus, iam de rubeo spiritu loquemur, qui natus est ex elementali crassa mixtione superiorum, quibus etiã subijcitur, nihilominus perfectior alijs metallorum subsequẽtium spiritib. existit atq; tincturis. Hac de causa reliquis in igne cõstãtius manet, vt nõ ita citò cõburatur aut euanescat, ꝑut illi qui sequuntur spiritus. Item aer & aquæ humiditas ei non tantum quantum ipsi Marti nocent, quo fixius in igne diutiusque manet. Hanc vim atq; proprietatẽ habet ♀, id est corpus eius, à spiritu qui fuit illi infusus. Cùm igitur id efficiat in suo corpore, hoc est in ♀, tantundẽ etiã efficit in homine, quãtum à natura sibi concessum est. Præseruat enim ad hunc modũ vulnera, vt nullũ accidẽs eavaleat

inuadere, nullus etiam aer eis, nullaúe possit aqua nocere. Morbos etiam pellit omnes, qui sub suo gradu sunt. Spiritus hic etiam corpora disrumpit metallorū, sic vt malleationem amittāt: non aliter in corporibus hominum, quum ad mor bum assumitur, cui non conuenit, efficit quod non est conueniens. Quare necessarium est, medicū istis vti cupiētem expertum fore, bonamque metallorum habere cognitionem. Verùm longè foret melior spirituum vsus perfectorum, quo tutiùs agi posset absq; periculi metu quopiam. Cùm tamen ☉ & ☾ chara sint, vt non vnusquisque valeat curas per ea factas persoluere: sumendum est iuxta facultates igitur, quod haberi soliuique potest. etiam quisque tantæ non est opulentiæ, vt illa præparare medicamenta ferat, quare facere cogitur quod potest. Facilè colligere quiuis poterit ex his quæ dicta sunt, metallica medicamē ta multò superare vegetabilia, nec non animalia viribus atque medendi poten tia. Hactenus de spiritu ♀ sat superque dixisse volumus.

De spiri-

De spiritu ♂. Caput VI.

DE spiritu Martis vt loquamur, hic est ex crassa combustibilique mixtione quadam elementorum, magis quàm præcedentes alij, sed maiori duritie præ cæteris metallis ornatus est ♂, sic vt non fluat in igne prout illa. Verum est, aqua nec non aere lædi magis, vt istis prorsum absumatur, & combura tur igne, prout experientia patet: quare spiritus eius imperfectior superiorum quouis alio: duritie tamen & siccitate superat omnia, cùm superiora, tum infe riora metalla. Non solùm enim perfecta reddit malleis renitentia prout ☉ & ☽. at etiam illa quæ ponuntur infra se, nēpe ♃ atque ♄, & similia. Cùm igitur id in metallis operatur, indicium est, in hominum corporibus idem efficere, videli cet ad reluctantiam, præsertim vbi non ad conuenientem assumptus morbum fuerit, membra non sine maximo dolore torquet. Attamen quum ad vulnera suum gradum non excedentia sumptus est in vsum & applicationem, ea mundificat prorsum, &c. Quare spiritus iste

non minoribus viribus & potentia dotatus vno superiorum, in his quæ à Deo & natura fuit ordinatus.

De spiritu ♃. Caput VII.

De spiritu Iouis hoc sciendum, ipsũ ex ignis alba nec non pallida fore substãtia natum, vnà cum proprię crepitationis frangibilitatisq; natura, non ita malleabili prout Mars: quare metalla quęuis disrumpit, ac malleis frangibilia reddit: exemplum videtur quum ☽ coniunctum est, istam vix ad suam priorem adduci malleationem posse, nec nisi maximo labore. Idipsum in alijs omnibus metallis efficit, præterquàm in Saturno solo. Si hoc operatur in metallorum corporibus, in humanis etiam: in quibus membra corrodit grauibus admodum vstionibus & fossionibus, sic vt illa prorsus à suis perfectis operationibus impediantur, ac amittant illas, vt iuxta naturæ necessitatem & requisitionem eas adimplere nequeant. Nihilominus hoc virtutis habet spiritus iste, vt cancrum, fistulas, & similia quæque

que tollat vlcera, potissimùm illa, quæ suæ naturæ sunt, gradumque suum non excedunt, quem Deus dedit illi, & natura.

De spiritibus ♄ Caput VIII.

Saturni spiritus est ex elementorum sicca, tenebrosa, frigidaque permixtione concretus atque formatus, quo fit, vt inter omnes alios minus maneat in igne viuatque. Quum tamen ☉ & ☽ probanda sunt atque depurãda, ♄ eis adijcitur, qui mũdissimè repurgat illa: nihilominus istius est naturæ, vt eis malleationem adimat. Idipsum etiam operatur in hominibus maximis cum doloribus, prout ♃ & ♂, ideo quòd frigore mixtum est, quare non ita mitè potest agere. Maximas etiam vires atque virtutes habet, quibus fistulas, cancrũ, & & similia curat vlcera, quæ sub suo gradu, suaq; natura sunt. Morbos eiusmodi pellit extra hominem, vt extra ☽ impuritates. Si tamen vnà prorsum nõ exiuerit, plus infert dãni q̃ vtilitatis. Quamobrẽ eo qui voluerit vti, scire necessariò

debet quos morbos curat, ad quos assumendus venit, & quid ei natura tribuerit: quo bene considerato, nihil inferre damni potest.

De spiritu crasso ☿ Ceput IX.

MErcurij spiritus, qui superioribus tantùm spiritibus subijcitur, nullam omnino determinatam aut certam formam habet in se. Hoc fit vt quoduis metallum admittat, non aliter quàm cera sigilla recipit omnia, cuiuscunque formæ sint. Ita comparandus venit iste spiritus crassus elementaris, ad alios metallorum spiritus. Nam si recipiat in se spiritum ☉, hic fiet ex eo: si ☽ hæc: similiter cum cæteris omnibus metallis agit, cum quibus concordat, corũ etiam proprietates in se recipit. Hac de causa iuxta corpus, alijs spiritibus supra scriptis non aliter appropriatus est, quàm viro mulier. ☉ enim corpus est ☿ excepto solo, quòd ☉ ☿ figat, & fixus sit. Verùm communis ☿ inconstans & volatilis: nihilominus suprascriptis omnino subiectus est, & non supradictos spiri-
tus

tus metallicos ac tincturas, verùm metallũ ipſum per quod prænominatæ tincturę ſuã in operationem veniũt, generat iterũ. Qandoquidẽ niſi medium obſeruatũ ſit, impoſſibile fuerit etiã eiuſmodi tincturã perficere. Nam vbi nimis altus ignis, qui tincturã hanc viuificare debet extiterit, operari minimè poterit: itidem ſi debilis exiſtat. Quare ſcitu neceſſarium hoc loco, quid in hac arte mediũ, quidq; virium & proprietatũ habeat: itẽ qua ratione regẽdum ſit, & quî tincturas inficere poſſit, vel ad perfectũ opus adducere, vt germinent ac appareant. His paucis primum hunc tractatulum abſoluiſſe, concluſiſſeque volumus.

Finis tractatuli primi.

TRACTATVLVS SECVNdus, de Mercurio Philoſophorũ, & medio Tincturarum.

PRimo tractatulo ſcripſimus de ſpiritibus metallorũ, tincturis, &c. proprietates omnes eorũ atq; naturas de-

clarantes, & quid vnumquodq; metallum generet. Hoc verò secũdo, Medium tincturarum, id est, Mercurium philosophorum tractabimus, per quem tincturæ necnon fermenta fiunt metallorum, idque septem capitulis, prout infrà sequitur.

Ex quibus tincturæ fermentaque fiunt.
Caput I.

QVicumq; metallorũ habere tincturã cupit, ☿ philosophorũ accipiat oportet, cumq; suum in finẽ proijciat, hoc est, in ☿ viuũ ex quo processit. Hoc fiet, vt ☿ viuo, ☿ philosophorum soluatur, & istius ille vires accipiat: item vt ☿ philosophorũ, ☿ viuum occidat, ac in igne fixum reddat, vt ipsemet existit. Nam inter hos ☿ ☿ talis est concordantia, qualis est inter virum & vxorem: sunt enim ambo ex spiritibus crassis nati metallorum, excepto quòd corpus ☉ in igne fixus sit, viuus autem ille ☿ non est fixus, huic nihilominus ille, tanquam terræ granum aut semen appropriatur, quod exemplo declarabimus ad hunc modum, Si quis hordeũ semi-

seminauerit, hoc etiam colliget: si frumentum, istud, &c, Non aliter in hac arte fit: vt si quis seminarit ☉ aurum hoc metat, & ex ☽. lunam colligat, sic de cæteris metallis. Hac ratione dicimus hoc loco, ex metallis nasci tincturas, id est, ex Mercurio philosophorum, & non ex ☿ viuo, verum hic semen producit, quod priùs conceperat.

De coniunctione viri cum fœmina. Caput II.

VT ☿ philosophorũ & viuus simul coniungantur, & hic vniatur fixo, primò sciendũ est necessariò, quãtum eius assumendũ sit, ne plus aut minùs ęquo sumptus, negotiũ totũ vel impediat aut penitus destruat. Nam super fluitate semẽ suffocatur, vt viuere tãdiu nequeat, donec â ☿ philosophorũ fixetur: paucitate verò, quod corp⁹ omnino solui nõ possit, etiã destruitur, vt fructũ nullũ adferre valeat. Quare certò sciendum erit quantum vnius & alterius accipi debeat, si tamẽ opus hoc ad sui finis

perfectionem artifex adducere velit. Receptum eorum hoc esto, videlicet. Accipe partem vnã ad duas, vel tres ad quatuor, & non errabis, at peruenies ad optatum finem.

De vitreorum organorum forma. Caput III.

DEbitè cõiuncta materia, rectè proportionata vasa vitrea iustæ capacitatis, est quòd habeas, nec maiora, neq; minora quàm æquũ sit. Nã si iusto maiora fuerint, dispergitur mulier, id est, phlegma, quo fit vt semẽ enasci nõ possit: vbi minora, suffocatur germen, vt ad fructũ peruenire nõ valeat: nõ aliter ac si subtus arborẽ seminaretur, aut spinas, id verè germinare non potest, at sine fructu perit. Non modicus error igitur accidere per vasa potest, qui semel commissus, ampliùs emendari nequit eodem in opere, nec istud ad finem bonum perduci. Quapropter notato quod sequitur, scilicet, vt accipias vncias tres cum dimidia, quatuorque libras, ita rectè progressus, materiam conseruabis

ne

ne dispergatur, nec phlegma, neque germen impediatur, &c.

De proprietatibus ignis. Caput IIII.

POstquam aptis vasis materiam imposueris, naturali calore fouebis, vt externus internũ haud superet: nam si nimius foret, coniunctio nulla fieret, quód intẽso calore materia dispergitur vriturq́;, sic vt inde nihil oriatur boni. Quamobrem aeris media regio, per naturã ordinata est inter cœlum & terrã: aliter sol & stellæ creaturas omnes exurerent super terram, vt nihil ab ista produci valeret. Fac igitur vt inter materiam & ignem, aeream eiusmodi partem interponas, vel distantiam, ad hunc modum fiet, vt non facilè calor nocere possit quoquo modo, nec dispergere, minùs adurere. Nam si minor æquo viuus ignis fuerit, nec spiritus quiescet, nihil in suam humiditatem agens: itẽ non exiccabitur neq́; fixabitur. Spiritus nãq; metallorum per se mortui sunt, & quiescunt, vt nihil operari possint, nisi viuificentur, Non aliter in magno mun-

do, semen proiectum in terram est mortuum, & per seipsum crescere non potest, nisi viuificetur per calorem solis. Apprime necessarium est igitur, ignem proportionatum hoc in opere construere iusto, non maiorem neque minorem, aliàs ad optatum perfectumq́; finem opus hoc nunquam perducetur.

De signis apparentibus in coniunctionis vnione. Caput V.

IGnis moderato regimine, materia mouetur paulatim ad ingredinē. Postmodum quando siccitas in humiditatem incipit agere, pariter exurgunt in vitro flores varij diuersorum colorum, vt in cauda pauonis apparent, & quos nemo priùs vidit vnquam. Item quandoque vitrum apparet, ac si prorsus auro foret obductum. Quo percepto, certum est indicium, viri semen in semen mulieris operari ac regere, necnon istud fixare: hoc ☿ est fixus agit in viuum, & hunc incipit amplecti. Postea, quum humiditas defecerit per exiccationem, disparēt illi colores & materia tandem incipit albe-

albeſcere, tam diuque progreditur, donec ad ſupremum albedinis gradũ perueniat. Apprime notandum, ne res acceleretur, ex eorum opinione qui putãt omnino tale negotium illi ſimile, quod in frumenti necnõ hominis productione cernitur, videlicet huius tẽpore menſium nouem, illius autem decem aut duodecim ortus. Non ita cito ſol & luna matureſcũt, aut naſcuntur, prout infans è ventrè matris, aut granũ ex vtero terræ. Quantò ſiquidem res quæpiam altior perfectiorque natura ſua fuerit, ac debet eſſe, tantò maiori tempore opus habet ad ſui productionem. Sciendum enim omne quod cito neſcitur aut fit, cito perire. Huius exemplum herbæ homineſque præbent, quæ quòd cito producantur aut neſcantur, ſic eorum vita breuis eſt. Non ita cum ☉ & ☽, ſed longè perfectiorem naturam habent hominibus: quo fit vt iſtis etiam vitam lõgam exhibeant, ac â multis accidentibus morbis præſeruent.

De Tincturæ perfectionis cognitione.
Caput VI.

PRæcedenti capitulo diximus, quinã ipſa materia graduatur, hoc autẽ declarabimus qua ratione cognoſci queat quando perfecta fuerit: ſic facito. Quũ lapis albus ☽ per quàm albus extiterit, fruſtulũ eius forcipe ſeparatum ab eo, ſuper cupreã laminã igne candẽtem ponito: ſi fumũ emittat, nondum perfectus eſt lapis, quare diutiùs relinquẽdus eſt in decoctione, donec ad gradum perfectionis deuenerit lapidis: at ſi fumum nullum emiſerit, perfectum eſſe credito. Itidem de rubeo lapide ☉ agendum eſt in ſui gradatione.

De augmento vel multiplicatione tincturarũ.
Caput VII.

QVum tincturam à te repertã augere vel multiplicare volueris, cõiũge rurſus cũ ☿ vulgi, & per omnia rege ſicut priùs, & vna pars cẽtuplicato plus quã antea tinget. hoc ſępiùs repetere poteris, vt materiæ tantùm habeas quãtũ voles. Et quò diutiùs in igne ſteterit, eò graduatur altiùs, ſic vt vna pars eius,

ius, infinitas ☿ viui trãſmutet in optimã ☽ & ☉ perfectiſſimũ. Iam habes integrũ proceſſum ab initio vſq; ad finem. His paucis tractatulum hunc ſecundum abſoluiſſe volumus, & nunc tertium incipere.

Finis tractatuli ſecundi.

TRACTATVLVS tertius.

TRACTAtulo ſecundo narrauimus, quo medio tincturæ vel fermẽta fieri debeant: hoc tertio dicemꝰ, qui tincturæ ☉ & ☽ fiant, idq; ſatis amplè declarabimus, & quo modo Sol cum aliĳs planetis fieri debeat, nempe furnus & ignis.

De ſtructura furni cum igne. Caput I.

MErcurius Hermes Triſmegiſtus ait, eum qui hanc artem perficit, nouum conflare mundum. Nam ſimili ratione qua Deus creauit cœlum atque terram, furnus cum igne ſuo con-

ſtruendus eſt & regendus, ad hunc modum videlicet. Principiò conſtruatur furnus altitudine ſex palmorum, extẽſis digitis auriculari & pollice menſuratorũ, latitudine verò palmi tantùm vnius, intrinſecùs rotundus & planus, ne carbones adhæreant, cuius in fundo monticulus eleuetur vndiq; declinans ad limbũ, & foramina ſubtus relinquantur aperta latitudine digitorum quatuor, & cuiq; foramini ſuus furnus applicetur cum aheno cupreo, quod aquã contineat. Poſt modũ accipe carbones optimos ac duros, quos in fruſta magnitudine iuglandis rũpito, his longũ impleto furnũ, qui tandẽ obturãdus eſt ne reſpirare valeat. poſtea ſuccẽdãtur carbones inferius ad foramina: ſi maior æquo ſit ignis, lapidẽ anteponito, ſi minor, rude ferrea moueantur carbones, vt aere feriantur ac decidãt, augeaturq́; calor. Hac via poteris ignem regere iuxta naturæ verã exigentiam, nõ exceſſiuum neq; diminutũ, ſed ad materiæ motum aptiſſimum. Hic firmamento cõparatur. Eſt & aliud hoc loco firmamentũ, nẽpe materia vitro contenta: poſt quæ mundi forma ſequitur.

Ponendus

Ponendus est igitur furnus vt sol in magno mundo, qui lucem præbet, vitam & calorem vniuerso furno, & omnibus instrumentis, ac cæteris quibuscunq; rebus quas concludit.

De coniunctione viri cum sua fœmina.
Caput II.

POstq̃ de furno tractauimus in quo tincturæ præparandæ sunt & igne, iam scribere lati⁹ proposuimus, quînam vir & mulier conueniant, ac simul coniungantur: ad hunc modũ videlicet. R. ☿ philosophorum in summo suo gradu præparatum & mũdificatũ: hunc solue cum vxore sua, nẽpe cum ☿ viuo, vt fœmina virum soluat, & hanc vir figat. Et non aliter quàm vir vxorem amat, & hæc virũ suum: philosophorũ ☿, viuũ ☿ amore summo ꝓsequitur, & natura mouetur erga nos affectu maximo: sic igitur alteruterq; Mercurius cum altero cõiungitur, vti cum viro mulier, & ista cum illo iuxta corpus, vt nullã differentiam habeant, solũ iuxta vires & proprietates, vt vir fixus est, mulier autẽ volatilis in igne. Hac de causa mulier vnitur viro, sic vt virum soluat, & iste fixet illam, constan-

temq́; reddat in quouis examine, prout ſequitur. In vitrum ambo recondito per lutatum ſic, vt mulier non euolet aut euaporet, aliàs in nihilum redigetur opus integrum.

De concubitu viri cum muliere, &c.
Caput III.

POſtquam virum & vxorem in matrimonialem thorum collocaueris, vt in eam operari valeat ille, nec non impregnare, ſic vt fœminę ſemen coaguletur in maſſam per ſemen viri, ſine quo fructum nullum ipſa producere poteſt: opus eſt vt vir ſuam in mulierem operationem habeat.

De coitu philoſophico viri ſui cum ſua muliere. Caput IIII.

MOx atq; videris mulierem nigrũ concipere colorem, certò ſcias illam concepiſſe, pregnantemq́ue factam eſſe: quumq́; viri ſemen fœminæ ſemen amplectitur, ſignum primũ hoc eſt, & clauis totius operis huius & artis.

Conti-

Continuum igitur ſeruato calorem naturalem, & apparebit nigredo hæc, diſparebitq́; per conſumptionem, prout vermis vnus alium edit, ac tam diu conſumit, donec amplius nullus ſit reliquus.

De colore nigro. *Caput V.*

APparentē manifeſtaq́; nigredine, ſciendum eſt, mulierem impregnatam eſſe. Verùm quando cauda pauonis incœperit apparere, hoc eſt, multi ac varij colores in vitro videbuntur, indicium eſt ☿ philoſophorum in ☿ agere vulgarem, & ſuas alas extendere tam diu, donec eum vicerit. Cùm igitur ſiccum agit in humidum, apparent illi colores.

De germine in vitro apparente. *Cap.* VI

QVum varios illos colores videris, eſt quòd ſis conſtans in opere, cōtinuando ſemper ignem, donec pauonis cauda prorſus conſumatur, & materia ☽ ſit alba niuis inſtar & candida, gradumq́ue ſuæ perfectionis vas ha-

beat. Tum demum à regulo frustulum frangere poteris, & super laminam cupream ignitam ponere: si constans ibidē & fixus manserit atq; tinxerit, fermentum erit ad ☽ perfectissimum. Rex iste vires & potestatem habet nedum ad metalla transmutandum, sed etiam ad omnes infirmitates curandum. Laudabilis Rex, & multis ornatus virtutibus, tantaq́; potentia, vt ♀ ♂ ♃ ♄ & ☿ in ☽ constantissimam ad examina quæuis transmutet, nec non hominum corpora ab infinitis morbis liberet, vt à febribus, cāduco morbo, lepra, morbo gallico, & à multis mineralibus infirmitatibus, quas herbæ nullæ neque radices, aut similia tollere possunt. Quicunque hoc medicamento fuerit vsus assiduè, fixam, longam & sanam eo sibi vitam comparat.

De rubeo colore. *Caput* VII.

POstquam Rex albedine perfecta fuerit indutus, ignis continuandus erit constantissimè, donec albedo flauedinem concipiat, qui color albedinem subsequitur: nam agente calore quopiā

in materiam albam & ſiccam, quò diutius, eò magis colore flauo tingitur & croceo, donec in rubedinem perueniat, ſummè graduatam, vt eſt rubini color. Tum demum præparatum eſt fermentum ad aurum, & natus eſt rex orientalis in regno ſuo ſedens, & potens ſuper omnes principes mundi huius.

De *augmento vel multiplicatione* Cap. VII

HVius fermenti multiplicatio notãda eſt, ad hunc nempe modum. Soluatur in humido ſuo, poſtmodum ad regimen ignis ponatur vt prius, & aget in ſuam humiditatem citius quàm antea, nec nõ tranſmutabit in ſuam ſubſtantiam, non ſecus ac parum fermenti magnam farinæ quantitatem videtur in fermentum tranſmutare totam. Quapropter ineffabilis eſt in terris theſaurus cui mundus parem non habet, Augurello teſte, &c.

Concluſio.

ARcanum hoc ab antiquis Patribus in occultiſſimis habitum eſt, qui poſſederunt illud, ne ad impiorũ

hominum perueniret manus, qui suas nequitias & facinora potuissēt eo cōplere copiosius. Rogamus ergo vos, quicunque ad hoc Dei donum assumpti fueritis, vt Patres imitati, diuinum hoc mysterium secretissimè tractare velitis atque seruare. Nam si pedibus conculcabitis, aut margaritas ante porcos prostraueritis, graue iudicium à Deo summo vindice, credite vos audituros.

His autem qui singulari gratia Dei sunt à vitijs omnibus abstinētissimi, poterit hæc ars diutius reuelari potius, quā quibusuis alijs. Nam penes huiusmodi virum vnicum sapientiæ plus inuenitur quàm apud mille mundi filios, à quibus ars ista nullo modo reperitur.

Quicunq; hoc arcanum atq; Dei donum inuenerit, is laudet altissimū Deū Patrem & Filiū cum sancto Spiritu, cui⁹ Dei solius gratiam imploret, qua valeat eo tantùm ad ipsius gloriam vti, nec nō in vtilitatem proximi sui. Hoc det misericors Deus per Iesum Christum filium suum & seruatorem nostrum, ita fieri.

FINIS.

DE OCCVLTA PHILOSOPHIA D. PHILIPPI THEOphrasti Paracelsi Bombast, Philosophiæ necnon vtriusq; Medicinæ Doctoris excellentissimi.

Prologus.

DE maximis & occultissimis philosophari hoc libello rebus proposui, singula quæ ad Magiam, Nigromãtiam, Necromantiam, Pyromantiam, Hydromantiam & Geomantiam attinent, clarè satis, vt fas est, apperiẽdo, ac omne quod per eas inuestigari fieriq; valeat proponẽdo. Philosophia hæc progressum nullum per ceremonias & alios abusus habere debet, prout hactenus falsum & in arena positum eius fundamẽtũ fuit. Quo factum vt vel leuissimo vento prostrata sint eius artificia cum instrumentis: & quandoq; sublata prorsum è medio. pariter & artifices, præsertim Nigromantici, ventis, id est, spiritibus prosternuntur, vincuntur, & asportantur. Quapropter in Scriptura sacra

fundamentũ habere suũ artes eiusmodi necessum est, ac in doctrina Christi, quæ fixissimum est fundamentũ, & lapis angularis super quẽ tria principalia pũcta Philosophiæ huius ponenda sunt.

Primum est oratio, cui conuenit Scripturæ sacræ verbũ hoc: Petite, quærite, pulsate, &c. per quæ nos Deũ quęrimus, & promissionum eius certi reddimur. Quũ id puro corde fecerimus, dabitur nobis, & inueniemus quod quærimus: item aperietur & manifestabitur omne, quod aliàs occultum fuit & est.

Secundum est in ea fide situm, quæ montes in Mare transplantare potest: huic enim possibilia sunt, prout Christus loquitur.

Tertium punctum est in imaginatione fundatum, quæ postquã in cordibus nostris accensa est, cum fide prædicta facilè concordare potest.

Reijciendæ sunt igitur omnes ceremoniæ, coniurationes, consecrationes, & vana similia fundamẽta, lapisq; verus angularis toto corde nobis venit amplectendus, hoc est omne quod ex Scriptura sacra, luce naturæ, fonteq; veritatis oritur

ac

ac profluit. Scribemus itaq; simplicissimis verbis ac breuissimis occultissima, quę nõ intellexerũt Cornelius Agrippa, neq; Petrus de Abano, Tritemiusq́; minùs, aut scripserũt. Nec est quòd ob hãc meam Philosophiã & scriptionẽ quispiã scandalum concipiat, imò potius verba quæuis ponderet priùs, tum demum videbitur ex quo loquor, & vtrum ex Diabolo vel ex luce naturæ hæc habeam, sciam, & expertus sim.

De Consecrationibus. *Caput I.*

Cùm Deus O.M. ab initio creationis mundi, cuncta quæ in eo sunt abũdè satis benedixit & sãctificauit, latiorib. locorẽ, instrumẽtorũ, alia rumûe creaturarũ in terris existẽtiũ, bendictionib. nõ est opus. Ipse nãq; sãctus est, quapropter omnia quæ ordinauit & fecit, per ipsum etiam consecrata sunt. Non indigent ergo res aliquæ hominum consecrationibus ampliùs, at istis optimè carere possunt: præsertim in crucẽ positæ viæ, cruces, circuli, gladij, vestes, candelæ, aut lumina, aquæ, olea, ignis, fumigia,

caracteres,ſcripturæ, libri, pentacula,ſigilla Salomonis, coronæ, ſceptra,zonæ, annuli, & id genus alia quibus illi ceremoniales vtuntur Nigromantici, cōtra ſpiritus phantaſticos,ac ſi non aliĳs cogi vinciq́; poſſent: cùm tamen in his fides principale fundamentum exiſtat. Quoties dicunt illi ceremoniales: hoc eſt conſecratum & benedictum, vel miſſæ plurimæ deſuper celebratæ ſunt,quamobrem contra Diabolū & malignos ſpiritus valet,omnes, qui ab eo fugere coguntur metuētes, &c. non audent ad id accedere? O vos archifatui prorſum & ignari homines,ac pretĳ nullius,qui nomine hoc digni, hominis videlicet, non eſtis,quòd eiuſmodi palpabilibus mēdacĳs fidem adhibeatis, cùm in dies tamē ob oculos poſita ſint exēpla,nēpe fulmē toties in tēpla corruere,vt etiam altaria diruat auferatque: quod potiſſimùm in tēpeſtatibus incantatione factis accidit. item cùm Diabolus & ſpiritus maligni locis prædictis ſæpe regnare videantur & audiantur magis,quàm dici queat.Eſt itaq; Nigromantia cum ſuis ceremonĳs omnibus hiſtrionum abſoluta nequitia, cir-

circulatorumq; theriaca mercatorum nefandum opus, quo ſpectatoribus & aſtantibus aperiatur os, occæcentur oculi, nec non è loculis alliciatur pecunia, res profectò quæ vix obolo venit exiſtimanda, nec flocco. Quapropter ceremoniæ huc adduci minimè debent, nec in vſum aſſumi, prout Iudęus Salomon ſuo libro ſcripſit, quem Nigromantici Clauiculã Salomonis appellant. Deus enim id non vult, at eius rei loco dedit aliud, nempe fidem, quæ cuncta perfectiſſimè conſecrat. Nõ tamẽ cõſecrationẽs omnes reiectas volo, ſolùm eas ceremoniales, quæ contra phantaſticos ſpiritus aſſumptæ ſunt. Verùm magicis illis quæ ad medicinam veniũt in vſum, nihil derogatũ eſſe per me cupio: præſertim cõſecrationibus in matrimonijs, & baptiſmi, cœneq; ſacramentis, quæ quidem à nobis in ſumma veneratione ſunt habẽdæ, nec non obſeruandæ ſemper in vltimum diem vſque: tunc temporis enim perfectè conſecrabimur & ſanctificabimur omnes, & cœleſti corpore clarificabimur.

De coniurationibus. Caput II.

PRiùsquam de coniurationibus agamus, vnde prodeant, & quod sit fundamentum earum, declarare necessarium est. item quis inuentarit, vsus est eis, quid per ipsas adimpletum fuerit, & quî magis ac magis in abusum venerint. Scitote igitur in Babylonia duxisse primam originẽ, & indies maius incrementum sumpsisse, & postmodũ in Aegytum transiuisse, tandem ad Israelitas peruenisse, postremò verò ad nos Christianos. Apud Nigromanticos valde familiaris, & in magno pretio habita est, vt rudi suo nimiùm intellectu vires & potentias omnes illis attribuerint, ac magis quàm orationibus & fidei. Fundamẽtum hoc est ex opinione sola depromptum, condemnandum, & penes quod manere nemo debet, verùm à Magistratibus puniendi meritò veniunt omnes qui persistunt in eo. Quamuis per se cõiurationes aliquid possint, à nullo Mago vel Sapiente nihilominus vsurpandæ, quod prorsum Deo, verbis eius, mandatisq́; nec non luci naturæ cõtrariæ sunt. Per eas enim à spiritibus veri nihil extor-

torqueri poteſt, etſi quandoq; pompa maxima cogantur apparere,faſtuq́; terribili, non tamen hoc ipſo deuicti ſunt, cùm id ſola fide fieri valeat.

Eiuſmodi Nigromanticos dico, qui cuncta per coniurationes agere cupiũt, ſpiritus cogere tormentareq́;,vt faciant quod illi volũt, furibus perſimiles fore, aut latronibus in ſyluis, qui tam diu iugulant,quouſq; Deus permiſerit,nõ diutiùs:at vbi tempus adfuerit,& hora quibus eorum flagitium atq; ſcœlus manifeſtari debet, peregrinũ hũc ſatis cauteloſè nõ arripit vnus,qùo fit vt ab iſto latro mortẽ accipiat, vel accuſetur alius, & ita veniat in poteſtatẽ carnificis, qui mercedẽ ei tribuit operum: nõ ſecus de fure iudicandũ,qui tam diu domos perfodit furaturq́ue,donec in laqueos incidat patibuli. Similiter Nigromanticus tam diu conuocat ſpiritus,coniurat, penis & matyrijs afficit eos,donec à Domino Deo permiſſum fuerit non ſine ſui maledictione.Cùm iã tẽpus eius adfuerit,horaq́; punitionis, quę ſuos fructus adfert(vt ex prouerbio) ſuis in coniurationibus errat,circulum vt oportuit nõ

delinians ex voluntate ſpirituum, quod ſæpe dicunt eis videlicet: Erraſti coniurando, circulum nõ rectè depinxiſti, nõ ſatis ipſum te caſtigaſti, vel ſigilla pentaculaq; tua ſunt falſa, quare punitionem hanc habe: ſic prõpta pecunia perſoluuntur debita ſibi lõgo tempore ſeruata, quæ dudum recipere debuerat. ſic meritò ſuam à ſpiritibus mercedem accipit, qui ſigno permanenti notant illum, perfringunt ei membrum, aut omnino collum. hac via ſibimet carnifex effectus eſt.

Videant igitur ceremoniales Nigromantici quid faciant, & capitulum hoc in ſpeculum ſibi proponant, ſuis ne friuolis & nefarijs operationibus ſpirituũ ſerui facti, ſinant iſtos eorum dominari prorſum, & ſibi fore carnifices. Quo trãſacto cogi ſe non permittũt à ſeruis, nec faciũt quod iſti volunt, ſed oportet iam ſeruos dominis factis obedire ſpiritibus. Pariter non facit carnifex quod flagitioſus cupit, aut gratiam aliquam demonſtat oranti condemnatoque, ſed exequitur Magiſtratus ſui mandatum, aut quod officium eius continet. Maligni

Maligni ſpiritus etiam carnifices Dei ex iſtunt, qui nihil exequũtur præter commiſſionem ſui magiſtratus, id eſt, diuinæ Maieſtatis. Dico igitur, coniurationes fore contra Deum, verbum eius, legem diuinam, & naturæ lucem, quæ nedum ad ſpiritus, verùm radices, herbas, lapides, & ſimilia directæ, prohiberi debent, & potiſſimùm in homines, quæ fiunt. Nõ decet nos Gentilium inſtar agere, qui poſtquam hominibus vti pro ſuo non potuerunt arbitrio, vel cogere nequiuerunt eos, coniurarũt (vt reperitur in ſcripturis per exempla multa) ſic, vt contra ſuam voluntatem atq; naturam exequi coacti fuerint. Væ tamen eiuſmodi nebulonibus ac omnibus, quotquot iſtos imitati ſunt: quàm graue ſibi facinus hoc futurum eſt in extremis, quàmq́ue horribiles accuſationes à Diabolo de ſe factas audient coram ira Dei? Si poſtmodum eis liceret hominibus eiuſmodi ſignificare miſerias, eorum qui talia faciunt, multa millia pœnitentiam agerent.

De characteribus. Caput III.

NOn omnibus fidendum est etiam characteribus, neque verbis. Nigromantici namq; Poetæ sic in istis exercuerunt se, librosquoq; nigromãticos impleuerũt illis, quæ temerè sineq; fundamento, sed ex se tantùm excogitarũt, & præter omnem veritatem finxerũt, vt similium multa millia vix nucis corticis valorem æquẽt, vt interim de papyri pergameniq; iactura taceam, quę maculata sunt eiusmodi nugamẽtis inutiliter. Mos fuit istius farinæ hominũ, qui penes aliquos adhuc non periјt, vt imponant hominibus, & eos in admirationem sui trahant, ita loquuntur: sunt mihi mirabiles characteres aut verba, quæ tu nunq̃ vidisti: non tamen dicunt, per ipsos excogitata fuisse. Quare summè necessaria est in his characterum & verborum singulorum discretionis optima cognitio.

Multa similiter verba reperiuntur, quæ cum Latinis, Gręcis, aut Hębreis idiomatibus nullam affinitatem habent, nec etiam cum alio quouis, interpretari q; minimè possunt à quopiam, aut Germanicè reddi. Non sine causa dico igitur, omnibus characterib. credendũ non esse

esse,neq; verbis:at penes ea manendũ solũ quę vera sunt,& ex veritatis fundamẽto sumpta,sæpiusq́; probata.

Vt ad ista veniamus quæ iusta sunt ac vera,declaremusq́;:duo tantùm hac vice detegemus. Quãuis alia multa repe-riantur,hæc tamẽ præcipuè sunt habẽda præ cæteris characterib.pentaculis, atq; sigillis.delineationem earum notate.

Duæ triangulatæ figuræ sese per crucẽ intersecantes pingũtur, aut sculpuntur, sic vt spacia septẽ includant & repartiãtur,sex angulos etiam exteriores efficiãt in quibus literæ sex admirandi magniq́; nominis Dei,videlicet Adonay,iuxta verum ordinem scribuntur : hic est vnus eorum quæ diximus.

Alter verò qui priorem excellit virib. est:hami tres sese respicientes per crucẽ deliniantur,sic vt per mutuam intersectionem spacia sex includant, extrinsecos autem angulos quinque, in quibus quinque syllabæ supremi nominis Dei scribuntur, nempe Tetragrammaton, etiam iuxta verum ordinem.

Eiusmodi figuras apposuissem , at

quod in alijs locis & libris fortè reperie tis,omittere volui.

Per hos duos characteres,nõnulli Israelitarum & nigromanticorum Iudæorum plurima consecuti sunt: & penes aliquos adhuc habentur in maximo pretio tanquam arcana. Tantas enim vires & potentias habẽt,vt quicquid per characteres & verba fieri potest,istis aut eorum vnico sit possibile. Libenter scirem vbi locorum inueniatur,in omnibus nigromanticorum libris,alius in quo simile contra spiritus malignos,Diabolos & incantationes magicorum,arreptiones, per sagarum ascendentia factas. Eum etiam liberant qui iam incantatus est,in animo uel intellectu,sic vt aliquid præter voluntatem aut naturam suam cogeretur exequi:vel in corpore si damnũ pateretur, per administrationem iusto suo tempore factam & hora, cum laganis ore sumptis,aut similib.horis viginti quatuor securus erit ab incantatione. Sunt & alia quæ iuuant in similibus, vt illa, postmodum vbi de tempestatibus loquar,à me ponenda.

Summa-

Summatim characteres isti sunt ciusmodi virium, vt si Nigromantici potentias & virtutes eorum cognoscerent, & crederent, cuncta prorsum alia, prout characteres alios, verba, nomina, signa, figuras, pentacula, consecrata sigilla Salomonis, coronas, sceptra, annulos, zonas, & similes quascunq; ceremonias abijcerent, in quibus hactenus spem suam reposuerunt, per ista se tutos fore putantes periculosis in experimentis & operationibus: nempe cùm spiritus conuocarent, coniurarent, vel cogere vellent. Verùm illa quæ diximus vera sunt pentacula contra spiritus immundos omnes habenda, quæ timent quotquot eorũ sunt, & illi qui degunt in elementis: hęc tamẽ omnia fides corroborat & confirmat.

Posset aliquis obijcere carpens at immeritò, me tertium effringere Dei præceptum primæ tabulæ Moysis, quo vetitum est à Domino Deo, ne quis nomen eius in vanum assumat. Quis tamen inter sapientes homines verè dicere poterit, hoc ipsum fecisse me, vel Deũ offendisse? cùm his ad eum non vtar modum quo Nigromantici vel incantatores: at

solùm ad summam necessitatem hominum & auxilium, & in illis morbis, in quibus medicamenta nulla, nullum aurum potabile, nec essentia quinta auri, nec antimonij, neq; tale iuuare potest arcanum, etsi magnarũ ista virium existãt. Medicũ decet omnes cognoscere morborum origines, quas vt ex prauo cibo vel potu cognouerit, ꝑut ex pomis, herbis, alijsq; terræ fructibus prouenisse cõstiterit, arcanis iterum herbarum & radicum, &c. subueniendum erit. Item si causa mineralium acciderint, aut metallorũ istorum etiã arcanis pellendi sunt: quod herbarum arcana radicúmue nõ admittant. Similiter si per influentias ex cœlo morbi sint, neutra dictorum arcana prodesse poterunt, sed per Astronomiam influentiamq; pelli debent, vti de persicaria scriptum est. Postremò si cuipiam supernaturali modo per incãtationes, aut magicas arreptiones morb⁹ vel dolor acciderit illat⁹ úe fuerit, nullũ trium q̃ dicta sunt iuuerit, sed magicũ remediũ esse decet, quo pellatur, vt etiã introductus est.

Huiuscemodi miseri per incantationes facti homines, ab ignaris destituti

medicis fuerunt hactenus, quòd hęc eos latuerũt: quæ si fortè dicta sunt eis ab alijs, responderũt, cõtra Deum fore ac nomẽ eius in vanũ assumi: hoc minimè verũ est me fecisse. Quòd si his in hominis ꝑditionẽ aut præiudicium vterer, blasphemarem in Deum: aut si spiritum aliquem, hominem, herbam, radicem, lapidem, &c. per nomen eius coniurarem, dici meritò posset, me nomen eius in vanum assumere, nec non Deum offendere, non prius tamen.

Dicant ad hæc etiam quicquid volẽt ipsi Theologi Sophistæq́;, res ex veritate non aliter comperietur, quàm dico, etsi vehementer in his mihi contrarij sint: me vocent incantatorem, nigromãticum, & præcepti Dei contemptorem, quas calumnias minimè curo. Nam certò constabit, postmodum eos non secus excipere me, qua Iudæi & Pharisei Christum carpserũt quòd ægrum in sabatho sanasset. dicebant etiam isti, Christũ fregisse Dei sabathum atq; mandatũ. Itidẽ cum Dauide egerunt, quum fame pressus, & exercit⁹ eius, panes propositionis vnà cum suis ederet. Verùm contra ea-

calumniatores quî aut quid fiet, quòd placeat omnibus? Loquantur ignari tã diu, donec vaccæ doceant eos aut lapides, quod longum tempus expectandũ est, quo tacebunt etiam.

De spiritualibus visionibus in somnijs apparentibus. Caput IIII.

DVplex est in somnijs visio, scilicet naturalis & supernaturalis. Variæ naturalium tamen visionum apparentiæ dormiendum inter, aut somniandum existunt, quarum hoc loco mentio minimè necessaria est, quòd istæ sæpissimè vel ex mœsticia, vel animi perturbatione, sanguinis immunditia, cogitationibus, id est, mentis operationibus, & occupationibus circa negotia quæ tractãt homines, accidant, vt aleatores de tesseris & cartis, lucro maximo vel amissione: milites de negotijs bellicis, bombardis, puluere, loricis, & armorum bellicorum quouis genere, de victoria vel succubitu: Bachi filij maximiq; potatores de bono vino, poculis magnis quæ sibi videntur euacuare: sic de cæteris imple-

tionibus ventris:prædones de ſpoliationibus & prædis, & quî munus hoc obeunt:latrones de homicidijs:fures de furtis:fornicatores de meretricibus. Hæc omnia producit ſpiritus noctis eorum, qui cũ ipſis noctu ludit, eoſq́; delectat, ac tentat. Simile quid in ſanguine(aliàs) mẽte,ſic per accenſionẽ exaltatur,talẽq́; generat ignẽ, qui nõ facilè poteſt extingui, quod plerumq́; videtur in venereo famulatu.

Artiſtis etiã omnibus in ſomnijs artes & ſcientiæ mirabiles patefactę ſunt, qui ſemper fuerũt in ardẽti quodã ad eas artes affectu. Iſtorum imaginatio mirãda plurimùm aſſecuta eſt, & vniuſcuiuſq; Philoſophi eueſtrũ ad ſe traxit inter dormiendũ, quod eos tũ ſuas docuit artes: hoc ipſum adhuc ſæpiùs accidit,ſed maxima pars in obliuionẽ abit. Nõnulli manè ſurgentes aiunt: hac nocte mirabile ſomniũ apparuit,vt pote,Mercurius,aut hic vel ille philoſophus corporaliter mihi viſus eſt in ſomnio,qui me hãc aut illam docuit artẽ, ſed memoriæ poſtmodũ excidit,vt non recorder ampliùs. Cui ſimile quid acciderit,expergefactus exi-

re cubiculum non debet, cũ nemine lo-
qui, sed manere solus atque ieiunus, do-
nec reminiscatur eius quod oblitus fue-
rat. Hæc de naturalibus somnĳs & no-
cturnis visionibus inter dormiendũ ap-
parentibus dicta sunt, quæ contingunt
indies. Verùm in eiusmodi visionũ con-
clusionem vnum adhuc declarandũ est,
videlicet omnium eiusmodi somniorũ,
quæ spiritus nostros exhilarant, aut ag-
grauant vel mœstos efficiunt, commu-
niter quod contrarium est, accidere:
quare nõ semper istiusmodi visionibus
fidendum erit.

Alia verò quæ suprà naturã accidunt
somnia, certissimi sunt legati nuncĳque
veri ad nos à Deo missi, qui nihil aliud
existũt quàm angeli, spiritusq; boni, quî
nobis in maximis necessitatibus nostris
nonnunquam apparent, ad eundem mo
dum, quo tribus Magis accidit, quũ re-
cens natum infantem quæsiuerunt, lon-
go plurimùm itinere per quemlibet eo-
rum suscepto. Postquã inuenissent eum,
& ad Herodem redire vellent, vt nũcia-
rent ei de puero quid inuenerant, appa-
ruit eis angel⁹ Domini in somnio, dicẽs,
ne

ne redirent ad illum, sed per aliam viam iter suũ facerent. Deus enim falsum cor nouerat Herodis,ex quo locutus fuerat, quare noluit eius voluntatẽ fieri. Simile somnium contigit Ioseph,& Iacob quũ in Aegyptũ profisci vellet: item Ananię, Cornelio, & alijs plurimis, quorũ somnia supernaturalia fuerunt. Nostris etiã temporibus talia solent adhuc hominibus accidere, verùm nihili fiunt, cùm tamen fallere nequeant.

Sciendũ vtiq; nos eiusmodi visiones in summis necessitatibus nostris à Domino Deo precibus exorare posse, modò sincero corde nostrę fiant orationes, & indubia veraq; fide: tum demũ istiusmodi nunciũ ad nos mittit, qui spiritualiter nobis apparet, admonet, docet, atque promittit.

In istis visionibus expertissimus Bileã extitit, nã singulis noctibus quoties voluit eiusmodi visionẽ obtinere potuit, etsi nomen ei scriptura satis obscurum dederit, scilicet Incãtatoris: minimè refert cùm ista nullam differentiam in his obseruet, at omnes incantatores vocat eos, qui naturalium rerum & virium

carum habuerunt experientiam: Maxima tamen in his discretio facienda est. Deus vult in simplicitate nos ambulare, prout Apostoli fecerunt, & nō profundè nimiū in altis abstrusisq; rebus huiusmodi, quæ suprà naturā sunt, scrutari, vt nō incidamus in abusus, quibus obesse proximo possumus, & in corporis ac animæ condemnationē deuenire. Non sunt igitur omnes incātatores, quos ita scriptura vocat, nā inde sequeretur aliàs tres illos magos ex oriente archiincantatores extitisse, cùm in artibus & præsertim in supernaturalibus prę cunctis alijs antea sui temporis expertissimi fuerint. Quòd ergo scriptura non vocet illos incantatores at magos, quid inde colligendum aliud, quàm ipsos artibus & occulta sua sapientia nequaquam abusos fuisse? Magia talis est, in quā ars & scientia, quæ suas vires & potētias per fidem exhibet ac demōstrat: verùm ex ea nasci possunt incantationes, nempe quum in abusum assumpta fuerit: non priùs incantatio dici potest.

Vt latiùs de visionibus in somnijs loquamur, sciendū aliquos inter dormiendum

dum ſpiritualiter ad Deum ita ſublimatos fuiſſe, vt eius gloriam & electorum gaudium viderint, pęnaſq; damnatorũ, quæ poſtea nunquam obliuiſci potuerũt, ſed in corde ſemper & in animo geſſerunt in ſuæ vitæ finẽ vſq;. Poſſibile eſt (inquam) hęc omnia ſpirituali modo videre poſſe nos, quum Dei Miſericordiã vera fide nec non orationibus imploramus, omnia Dei myſteria videre poſſumus, æquè bene ac Eſaias & Ioannes. Eiuſmodi viſiones ſunt veriſſimæ, quibus fides adhibenda magis quàm cunctis alijs in Nigromantia, per ſpecula, criſtalla, berillos, digitorum vngues, lapides, aquas, & ſimilia, perceptis: quod iſtæ fallaces exiſtant ac falſę. Et quãuis tales ſpiritus in illis apparentijs loquantur, & reſpondeant, cẽtumq; iuramentis cum erectione digitorũ aſſerant, non eſt ſemper eis credendum, neq; fidẽdum, ni fortè hoc fieret ex mandato peculiari Dei, non poſſunt aliter indicare veritatem. A viſionibus quæ dictæ ſunt, originem ducunt vaticinia vera, quæ cùm Prophetis omnibus concordant. Vnde habuerunt Prophetæ ſuam ſapientiam (alias)

ſcientiam,& vnde ſibi Dei myſteria patefacta ſunt, quàm per iſtiuſmodi ſpirituales & ſupernaturales viſiones in ſomniis? Neceſſariū eſt igitur primò verum iſtarū inueſtigare fundamentū, iſtudq́; ſuper verū ponere lapidem, qui Dei verbum exiſtit & promiſſiones eius, orareq́ue Deū aſſiduè, quo fiet vt nobis omnia ſeruare preſto ſit futurus, quæ per verbum ſuum promiſit.

Eſt & aliud, ad Eueſtra pertinēs, quod adducamus eorum qui mortui ſunt, & nobis in ſomniis apparent ſpiritualiter, etiā ſi deceſſerint à quinquaginta vel cētum annis: hoc ſummè conſiderandum venit: multa ſiquidem ea de re tractanda forent, quæ propter nimiam prolixitatem quam euitare conamur, relinquemus, ſuo loco reſeruantes. Hoc tamē declarabimus, videlicet, vbi contigerit Eueſtrum apparere, ſummè neceſſarium eſt notare cum diligentia quid nobis indicet, nobiſcū loquatur, aut ſpiritualiter negotietur, idq́ue non ſemper vt fabulas exiſtimare. Nam ſi poſſibile foret hominem inter dormiendum, eam retinere poſſe rationem, quam vigilans ha-

habet, vt eiusmodi Euestrum interrogaret, veritatẽ ab eo scire posset ad omnes suas petitiones de quibusuis: hoc de loqui latiùs minimè conuenit.

De personis & spiritibus sub terra degentibus.

Caput V.

SVb terra morantur semihomines, qui temporalia cuncta possidẽt, quibus indigent, vel delectantur. Gnomi vel montium cultores vulgò dicuntur, proprio nomine tamen Sylphes aut pygmei vocandi sunt. Spiritus vt alij nõ existunt, verùm istis comparandi, propter similes artes & industriã, quam cũ illis communem habent. Carnem & sanguinem vt homines possident, quæ spiritus verus nullus habere scitur, vt Christus loquitur suis discipulis, quũ ad eos ianuis clausis intraret ipsis metuẽtibus, inquiẽs: Palpate me, spiritus carnẽ & ossa nõ habet, vt ego. Hoc ipso nos docet spiritũ verũ tãgibile corp⁹ nõ habere, nõ ossa, nõ carnẽ, neq; sãguinẽ, sed in essẽtia sua vẽto vel aeri similem existere: de his

hactenus & non latiùs dictum fuit. Verùm ad semihomines terrenos vt redeamus, sciendũ est eos nõ fore spiritus, at istis similes reputandos: si tamẽ spiritus vocandi sint, aut velint ita vocari, terreni spiritus appellari poterunt, quòd sub terra suũ chaos & habitationẽ habeant, non vt alĳ spiritus in aere ventoque.

Multi similes terreni spiritus, potissimùm inueniuntur, videntur, ac audiuntur eis locis, in quibus magni thesauri necnon ingentes opes ac diuitiæ latẽt, etiam vbi magna sub montibus auri vel argenti copia fuerit, quibus quidem rebus delectantur, curam gerunt earum & custodiam, nec libenter à se dimittunt. Metallorum fossores optimam horum spirituum habent noticiam, cùm illos plurimùm impediant, vexẽt varĳs modis, infestationbus persequãtur, verberibus, & ictibus. Contrà nõnunquam beneficĳs non exiguis prosequũtur, eos admonendo, vel mortem annunciando, vt quum audiuntur semel, bis, terûe pulsare vel sæpiùs eodem loco, mortẽ significat fossoris qui laborat ibidem: ruina montis contegitur, aut alia quapiam

occasione

occaſione moritur. Hæc eſt penes metal lorum foſſores experientia certa, nec non à peritioribus maxima diligentia notata.

Spiritus iſti peſſimi ſunt, inter illos qui diaboli non exiſtunt, & præſertim in illos quos odio habẽt. Inter hos & dia bolum eſt magna differentia, quòd iſte non moriatur, aliĳs tamẽ intereuntibus poſt vitam longiſſimam: aliter ſpiritus etiam hac ratione dici poſſent, cùm ſpiritus perpetuò viuant. Quod verò carnem & ſanguinem habet, eſt obnoxium morti, ſemelq́; mori debet.

Aliud eſt quod latius adferamus de communi prouerbio, quo fertur, Diabolum opulentiſſimum fore, multasq́; poſ ſidere pecunias, aurum & argentum, & omnes in terra theſauros occultos ſub ſua tenere poteſtate, nec non dare quibus uult ex eis, aut eis qui ſibi quippiam pollicentur. Inde ſumpſit exordiũ, quod communiter dicitur, huic vel illi diabolus pecunias dare copioſiſſimas, nec nõ omne quod habere cupit, aurũ & argen tum, ea de cauſa quòd ſeſe præſcripſerit ei, vel addixerit, eius fore velle ſe, creato-

riſque ſui obliuiſci. Dico hæc omnia fo re mendacia, fictaſque fabulas abſque fundamento, quæ debent à quouis probo & ſapiente refelli. Nam Diabolus eſt omnium creaturarum pauperrima, ſic vt nulla ſit miſerior pauperiorq; ſupra ſubtuſque terram, & in aliis elementis. Pecunias etiam non habet, nec in eas aliquam poteſtatē: qui poteſt igitur huic aut illi dare quod non poſsidet? Artes autem abūdè ſatis habet, & poteſtatem eas dandi ac docendi cui fauet, aut illis qui dolo poſſunt extorquere. Nummos non habet, nec aurum neque argentum dare poteſt: item obligationes ab homi nibus non cupit obſignatas eorum ſanguine, vel alia pacta quæuis. Alij tamen ſpiritus exiſtunt qui talia faciūt, vti Syl phes aut Pygmei, qui licet natura paruę ſint perſonæ, poſſunt nihilominus appa rere hominibus vt volūt magni aut parui, pulchri, deformes, opulenti, vel pauperes: nullę ſiquidem eis deficiunt artes quotquot fuerint, & quātùm in tota lu ce naturæ ſe extenderint, iſtaq; poteſt in ſe continere. ſatis nummorū habēt auri & argenti, necnon mineræ metallorum

omnium

omnium in ſua peteſtate. Priſcis tempo ribus iſtorum multi reperti ſunt auditique, jam verò quieſcunt. Nemo hactenus rationē ſcire dareuè potuit eorum diſparitionis, cùm immortales creaturę fuerint exiſtimatæ, quòd mortē eorum nemo certò ſciuit aut cōſiderauit prius, at abſentiæ cauſam aliò contorſerunt. Nec potuit à longo tempore perfectè quiſquā cognoſcere, quid nā ſint, aut vnde ꝑueniāt, quò vadāt, quod munus vel officium habeant. Nonnulli putarunt vbi quid beneficij præſtiterunt hominibus, fuiſſe angelos, vel bonos ſpiritus & familiares ad homines à Deo miſſos, & poſtmodum ab eis propter maxima peccata receſſiſſe. Nā ſæpius hominibus plurima præſtiterunt officia beneficiaque, laboreſque maximos pro ipſis ſuſtinuerunt, & abſtulerunt ab eis.

Alij crediderunt à nobis videri nolle, quòd quū eos homo videret, aut acclamaret, diſparerēt & nō redirēt amplius.

Exiſtimarunt aliqui percipientes vel audientes ipſos, hominum animas eſſe, qui malè mortui fuiſſent, vti deſperatè ſeſe ſubmerſiſſent,

suspēdissent, aut aliàs occidissent, à Deo seruatore suo recedentes, diabolo se dedissent, ac ea de causa vagari debere, diaboloq; seruire in diem vsq; Iudicij.

Fuerunt qui putarunt esse vana phantasmata: multi fortunæ bonæ præsagiū esse iudicarunt, eisdem locis, in quibus percepti vel auditi sunt, quòd etiam accidisset: verùm id pro maiori parte fides efficit: nam ex sua natura fortunium nō adferūt, ni fortè Deus eò cogat illos aut nostra fides: contrà nullum etiam infortunium adferre possunt, nisi Dei sit permissio.

Plerique putarunt incantationes fore sagarum.

Alij qui perceperunt & audierunt illos circa thesauros, iudicarunt, eorum hominum spiritus fore, qui thesauros eiusmodi suffoderant, ac deberēt ibidem esse, manereque vsq; ad extremum iudicium, vel donec reperti fuissent ad custodiam. Iudicium hoc fecerunt ex verbo Christi loquentis: vbi thesaurus vester ibi & cor vestrum est. Ego verò non video rationem, cur pro spiritu cor intellexerint, sed multam inter ista fore differentiam

ferentiam. Quapropter omnia quæ prædicta ſunt iudicia de his, opiniões falſiſſimas eſſe dico, tum eos intellectu pollētes fore ſemihomines, in elementis quatuor degentes, qui primis naturæ temporibus pro Dijs habiti fuerunt ac adorati. Hi ſunt ipſi de quibus nos omnipotens Deus admonet ſuo præcepto primæ tabulæ dicens: Ne habeamus Deos alienos penes ipſum, neq; in aquis (Nymphas in telligi vult) neq; ſub terra (Pygmeos aut Sylphes indicat) nam zelotypus Deus eſt, qui tale delictum punit patrum in filijs, in tertium & quartum vſque generationis gradum.

Mons Veneris in Italia fuit his obſeſſus: nam ipſa Venus fuit nympha, cuius regnum vt paradyſus eius, mons ille fuit comparatione quadam. Hæc verò mortua eſt, quò factum, vt regnum eius ceſſarit. Vbi nam locorum auditur earum fieri mentionem vt antea, tempore quo Danhauſerus & alij plures ad eas intrarunt? nec iſti fabulas excogitarunt has. Talis naturæ conditionisq; fuerunt, vt omnes homines ipſas amantes viciſſim redamarint, & odientes oderint. Qua-

propter eis qui ſeſe præſcripſerunt illis aut obligarunt, artium & opum ſatis tribuerũt. Cogitationes animumq́; noſtrũ norũt, quo fit vt facilè per nos moueantur vt ad nos veniant. Hæc à me dicta nõ ſunt, quòd velim cuipiam dare cõſilium hoc, ſed quo ſciatur ſolùm ex vero fundamento, diabolũ & ſemihomines inter, quę ſit vera differẽtia. Diabolus corpus nullum habet, niſi ex elementis quatuor aliquod ſibi faciat, hoc tamen carnem non habebit neq; ſanguinẽ: perpetuus eſt, infirmitatibus & morti finitæ non ſubiectus, quare nõ moritur, quod pygmei tamẽ faciunt, nihilominus morti naturali perpetuæq́; ſubiecti ſunt ambo, vita quoq; perpetua priuati. Quamobrem omni qui ſeſe dedit illis aut præſcripſit, non ſecus ac ipſis euenit. Proſpiciat igitur quiſq; ſibimetipſi quid agat, priuſquã ſe pręſcribat: nã ſtatim atq; fecerit, ſemper eis obedire cogetur ad omnia mandata. Si fortè fuerit inobediens, aut eos ad iram commouerit, vitam aut imminuũt vel huic penitus auferunt. Eiuſmodi viſa fuerũt exẽpla multa, videlicet homines quandoq; reperti mortui-

que

que torto collo aut læso, vel aliàs miserrimè tractati. Vbi simile quid accidit, hactenus dictũ fuit, hoc fecisse diabolũ, ea de causa quòd homo promissa nõ seruasset, aut aliquo tẽpore se prescripsisset quo iã expirato postremũ stipendiũ dedisset. Verùm ex fundamẽto veritatis iudicia hęc minimè procedunt, quòd officiũ diaboli simile nõ cõtineat: sed magis hominibus cogitationes prauas suggerit, quibus à Dei pręcepto retrahit & volũtate, qua via maximos peccatores efficit, qui sui creatoris Dei prorsum obliuiscũtur, & negant, postmodũ in desperationem adducit, vt amplius orare non possint. Quamuis elementares illi spiritus diabolo sint affines, & sæpe Dei tortores & carnifices existant, nihilominus admonent sæpe nos etiam, & vigilantes à periculis maximis tuentur, nonnunquam è carceribus aliquos liberãt. aliaque similia dant auxilia.

Quapropter homines, grauissimis ac mœstissimis cogitationibus onusti, & imaginationib⁹ obruti, soli nõ sunt relinquẽdi, sed iucũdissimè cũ ipsis agẽdũ & loquẽdũ varia, quę delectare possunt ani

mos eorum, & eiusmodi pellere tristitiã Diaboli siquidem, non magis quàm spiritus isti terreni sunt otiosi, verùm ad similes homines facilè confluunt. Hinc fit vt nonnulli præsertim puerperæ noctu fuerint suppressæ dormiendum inter, vt putarint se suffocatas iri, nec potuerint clamare, vel quemquam in auxilium aduocare, manè dixerint se noctu compressas à vetulo vel vetula. hactenus existimatum est sagas & incantatores id facere, cùm isti corporaliter ianuis clausis & fenestris in cubicula nequeãt intrare, quod sylphes & nymphæ per quam optimè possunt.

O tu modicæ fidei tamquam Petrus dubiosus homo, qui singulo te sinis agitari vento, facileq; mergeris. Ipse tu causa huius es per dubiosam, modicam, atque debilẽ, quam habes fidem: tuæ pariter malæ cogitationes eo tè perducunt Habes etiã occultum in te magnetem, quo simile quid attrahis. hic est, cœlestis ille magnes super omnes alios, qui ferrum & calybem attrahit, supra quintam essentiam & cõstellatos magnetes, & qui deiectũ & occultum ferrum patefacit.

facit. Cœlestis enim magnes tantæ potestatis est, vt à centenis miliarium millibus, imò à quocunq; loco vult, ex quatuor elemẽtis ad se trahat, quum in suã exaltationem trãsit. Hac de re latiùs infra duobus excellẽtissimis vos instruam exemplis.

De imaginatione, tum quinam in suam exaltationem veniat.

Caput VI.

Qvidnã imaginatio possit ac operetur, & quî suam in exaltationẽ veniat, per exemplum videtur ab experientia tempore pestis, in qua venenum est imaginatio suprà quemuis aerem infectũ, contra quod antidotũ nulla mitridatica, theriaca nulla, nec simile præseruatiuum auxilij quidpiam adhibere potest, nisi talis imaginatio trãseat, vel cogatur in obliuionem, aliàs iuuerit nihil. Tam velox & celer imaginatio nuncius est & cursor, vt non solùm ex vna domo in aliam, ex vna platea in aliã, sed etiam ex vna ciuitate regioneque in aliam citissimè transeat, sic vt ex vnius personæ solius imaginatione, pestis in aliquã ciuitatẽ, vel integram regionem

aduenire queat,& multa millia hominũ inficere,prout hoc exemplo poteſt intelligi. Ponamus duos fratres ſibi mutuò chariſſimos fore, quorũ vnus in Gallia degeret,alter in Italia moraretur,qui peſte ſublatus foret è medio: fratri nunciatum eſſet in Gallia degẽti,fratrẽ in Italia peſte mortuũ eſſe,quo terrefactus pruriret ei cutis, ac in imaginationem incideret,ſic vt obliuiſci nequiret: incenditur in ſeipſo,tam diu quoq; reuerberat hoc incendiũ,vt in examine videtur auri vel argenti ſuper cupellam fieri, quæ flores emittunt,idq́; tam diu,donec reluceant,nõ priùs perfecta ſunt clara, & ab aliijs impuris ſeparata metallis. Ad hunc modum etiam imaginatio reuerberat ſeipſam in ſupremũ gradũ vſq;, poſtquã adfuerit eius relucẽtia, iam adeſt in homine teſta,non ſecus ac in matrice ſperma hominis, ex quo mox impregnatio ſequitur mulieris. Sic ab vno peſtis recedit in alium,idq́; tã diu,donec in totã aliquã ciuitatem, aut regionem irruat. Bonum erit igitur longiùs abeſſe, non propter aerẽ aut fœtorem,qui nõ inficit aerẽ (vt ignari loquũtur) ſed vt ea nõ videan-

deantur nec audiantur quæ pestis opera
tur, & animum non infectent.

Eiusmodi homines quibus tale nũciũ allatũ est vt suprà, soli nõ sunt relinquẽdi, non secũ vt mussitent admittendũ, vt imaginẽtur, animoq́; laborẽt. Consolãdi sunt, & ab eorũ animo pellenda est imaginatio varijs iocis & gaudijs. Nec est quòd me putetis hæc in fabulã adducere, quãuis leue satis negotiũ esse videatur: sic enim, ac tã facili remedio succurrendũ venit imaginationibus oppressis. Imaginatio nãq; picis instar existit, quæ libenter adhæret, ignemq́; facilè concipit, at inflãmata difficulter extinguitur. Quare simili homini subueniendũ erit per imaginationis expulsionẽ resistẽtia factã, & extinctionẽ. Hoc est vnũ exẽplũ quo potestates & operationes imaginationũ declarãtur, & earum exalationũ.

Vt nũc de altero laquamur exemplo, sciendũ pestilentię temporibus nedum imaginationem operari multosq́; vita priuare, sed etiam in bello. Quot interierunt in conflictibus tormentorum iaculis, quorum causa mortis imaginatio sola fuit, quam habuerunt ad mor-

tem, id eſt, quòd ſummè timidi fuerint, ac ob quãcumq; ſagittationẽ perterriti, ſic vt non aliàs putarunt, quâm ſe tactũ iri, quoties in eos eiaculatum fuit. Simi-les valde citiùs occiduntur audacibus, qui ſine timore, ſed animosè aggrediun tur inimicos, nullam eiaculationem ti-ment, ſed firmiſſimam fidem, & ſpem e-uadendi habent, præ cæteris militibus omnibus. Tales egregij veriq́ue milites exiſtunt, per quos arces, caſtra, ciuitates, regiones expugnari poſſunt, & populi debellandi ſunt. Alij verò quotquot fue rint magni vel parui, nobiles aut ignobiles, equites aurati, comites, vel alij, cõ-tra ſuos inimicos vix merentur obolũ, quantò minùs aliquod ſtipendiũ. Qua-propter vnumquemq; decet, qui ſenex miles fieri cupit, aut per militiam eques auratus fieri, vel ad magnos honores peruenire, Iulium Cæſarem aut alium excellẽtiſſimum caput militiæ firmiter imaginari, & in animo ſibi figere, prout apud Romanos multi fuerunt. Quo fa-cto, ſi hac imaginatione probè ſciuerit vti, conſtantiq́ue fuerit animo, ac ſi fa-cta viri huius omnia vellet adimplere,

nec

necnon æquè ſenex fieri, vt iſte, ac ad ſimiles honores peruenire: facilè votum conſequitur.

Id ipſum inopinatò multis cõtigit, eo quòd imaginationis ſuæ proceſsũ proſecuti fuerunt, ac ita ſummos honores atq; diuitias adepti ſunt. Obijcere poſſet aliquis fortunium, vires, & induſtriã iuuiſſe, necnon ſimiles promouiſſe viros: itẽ quòd eorum nonnulli geſtarint herbas, radices, lapides, &c. propter quæ ſuperari nõ potuerint, nec vulnerari. Hæc omnia dico ſolùm conſortes exſtitiſſe res cum imaginatione, quæ generalis & ſuperior dominatrix fuit ſuper alia quęque. Quamquã admitto ſimilia multa fore, quæ præſeruant in ſumma neceſſitate contra quoſuis inimicos & eorum arma, ſic vt ea geſtans vulnerari nõ poſſit, quorùm ego nullam hoc loco mentionem facio, ſed alio reſeruo: nihilominus fides eſt rerum iſtarum omniũ exaltatio cõfirmatioque. Nam abſque fide, cuncta hæc & ſimilia vana ſunt, & virium expertia.

De thesauris, & occultis sub terra diuitijs.
Caput VII.

DE thesauris in & sub terra latentibus, est quòd etiam aliquid adferamus in mediũ, qua ratione cognoscũtur & acquirũtur, tũ quid penes eos quandoq; mali mirãdiq; solet accidere.

Primò de signis quibus notificantur agendũ erit, vt certò constet, non solùm ex opinione. Notandum venit vbi locorũ phantasmata multa apparent, audiũtur, & quandoq; rumores fiunt immoderati, quumq; noctu prætereuntes terror arripit atq; timor, sic vt frigidum sudorem nonnunquam emittant, erigantur q; pili capitis, quòd plerunq; fit Sabato noctu. Itẽ si lampades per ea loca deferantur, lumen earum extinguitur, non secus ac si verus ventus subintrasset. In domibus etiam quibus thesaurus latet, phantasmata vidẽtur plurima, rumoresque maximi. Quum talia fiunt, videri se permittunt, ac audiri media nocte præsertim: eius rei causa communiter est in eo loco thesaurus occultus, nec alia ratio præter hanc adducenda. Nonnulli talia non intelligentes multas opinio-

nes de his rebus habuerũt. Aliqui putarunt eiuſmodi phãtaſmata per diabolũ fieri, vel ab incantatoribus, vel aliquem in ea domo fore, qui negotium cum iſtis habeant aut familiaritatem, vel qui ſeſe diabolo dederit aut obligarit, vel ei quid promiſerit, quo fit vt audiri ſe percipique faciat malignus ille calumniator, tempus vix dierum expirationis expectare potens, quos adimpletos fore cuperet. Alij crediderunt in ea domo quempiam ſecreto ſepultum eſſe, iugulatumque fuiſſe ibidem. Putarunt alij hominem in eo loco malè mortuũ eſſe, cuius ſpiritus ita circuire cogatur: aliæque variæ fuerunt opiniones. Verùm hæc omnia falſa prorſum exiſtunt iudicia, ſed eorum qui fiunt rumorum occaſio theſaurus eſt ibidem occultus, aut quandoque diabolus extra quempiam obſeſſum pulſus, cui permiſſum eſt in eum locum ſecedere: verum eſt in eiuſmodi loco rumores quàm ibi theſauri latent fore maiores.

Theſaurorum eſt ratio duplex: aliqui reperibiles exiſtunt, alij verò non,

cum hac differētia. Reperibiles illi ſunt, qui continent aurum vel argētum quæ nosipſi facimus, & ab hominibus tractata fuerunt: nō reperibiles illi, qui habent aurum & argentum â Sylphis veniētia, fabricata, cuſataque: talia quāuis aliquando veniant inter homines, mox atque rurſum in terram ſepulta ſunt, nō poſſunt ampliùs iterum facilè haberi. Hæc ſcitu maximè digna ſunt, tum prædicta ſigna diligentiſſimè notāda, quòd augurales virgæ nimis faciles ſint ac deceptoriæ, ad quemuis cadentem & amiſſum nummū inclinabiles. Aliæ viſiones pariter in ſpeculis, criſtallis & ſimilibus, quibus vtuntur nigromātici theſaurorum foſſores, falſæ ſunt ac deceptoriæ: quapropter eis omnibus minimè fidendum.

De foſſione iam dicēdum erit, quinā arripienda fœliciter & ex vero proceſſu foſſorio, prout ſequitur. Primò ſub influentia Lunæ vel Saturni, quunque Luna trāſit in Taurum, Capricornū, & Virginem, incipiendum eſt quęrere foderéque. Nec eſt quòd aliàs vtaris aliquibus ceremonijs, neque circulorum delinea-

tionibus

tionibus, aut aliis, vt incãtationibus quibuſcumque: ſolùm alacri fodendum eſt animo, prorſum à malis cogitationibus alieno, nec non ab imaginationibus de ſpiritibus amoto, vel aliàs mox apparẽt mirabilia phãtaſmata, cùm nihil eorum corporeum ſit, at viſiones tantùm non metuendæ. Colloqui debent igitur foſſores, cantare ſimul, & alacres fore, non perterriti, ſed bono prorſus omnes animo. Nulla ratione ſilentium eſt eis imponendum, vt perfidi nigromantici docent. Poſtquam nunc ad theſaurum ventum eſt, vt fermè detectum ſit, ac multi rumores audiuntur, mirandaque videntur & horribilia, vt ſæpenumero fieri ſolet, indicium eſt adeſſe cuſtodes pygmeos aut ſylphes, qui theſaurum hunc hominibus inuident, & à ſe dimittere nolunt, maximè quũ eiuſmodi peccuniæ ſuæ fuerunt, aut eò per ipſos allatæ. Similes theſauri ſunt relinquendi, ſi cuſtodes iſtiuſmodi non conſentiant. Et quamuis acquirantur, ac in deprædationis modum ab iſtis cuſtodibus auferantur, artem norũt ipſi cuſtodes, qua theſauros ſuos hac via ſurreptos in vilem

prorſus materiam tranſmutant,vt in terram,lutum, fimum,& ſimilia(prout ego per exemplum aliquando vidi) quare poſtquã eiuſmodi tranſmutationes acciderint, non eſt propterea deſpondendus animus, etſi non ſit auro vel argẽto ſimile quid,& nemo putet in eo talia reperire. Ad ſacrã Scripturã confugiendũ erit, quæ ſic habet: Deus mundum per ignem iudicabit:item in Pſalterio ſic:aurum & argentum probantur igne, puraque reperiũtur atq; munda. Quãobrem in hac trãſmutatione, iudicem oportet ignẽ eſſe,cuius rei proceſſus alius nõ exiſtit,quàm vt mox mittatur in ignem, & eodem agatur modo, quo cum mineris aut metallis:hac via redire neceſſum eſt in id quod priùs fuit.

Ad eiuſmodi tranſmutationes notandum eſt aliud, nempe ſæpius ollas reperiri, & auferri plenas ridiculis rebus & materijs, vti carbonibus, ouorũ corticibus,lignorũ fragmẽtis,& ſimilibus,quæ multis annis antea ſepultæ fuerãt. Qui repererunt,putarunt verum eſſe theſaurũ aureũ vel argenteũ,per malignos ſpiritus tranſmutatũ,quod falſum eſt:nam

theſaurus

thesaurus ex improuiso repertus, non potest ab eiusmodi spiritib. trāsmutari, sed manet in seipso quod est. Non est igitur quod existimetis hanc rem esse trāsmutationē, sed vexationem potius. Reperiuntur aliquando nonulli vexatores hominum, qui talia sepeliunt, vt inuentores frustra gaudeant. Similia non sunt igitur existimāda, quòd nullius pretij sint, vt etiam leuitate ponderis cognosci potest. Si tamē graue pōdus foret instar mineræ vel arenę mineralis, posset aliquod eius experimentum igne fieri.

Ne quid omittamus quod ad hanc rem faciat, addamus & hoc. Posset quispiā interrogare, quî nā fiat, vt ita facilè thesaurus non quęsitus inueniatur? Hac de causa fieri putandum. Spiritus thesaurorum custodes hominū animos & cogitationes optimè norunt: quòd ergo sciant istos non cogitare nec voluntatē habere quærendi vel effodendi thesaurum aliquem in eo loco, pariter ad custodiendum illi diligentiam nullam adhibent, cùm non suspicentur: hoc fit vt eis hac via facilè surripiatur. Eis non secus accidit, quàm illis qui re-

pentè suis ab inimicis inopinatò prorsum arripitur isti facilè superantur, vel ab eis quid prædæ surripitur. Duas ob causas tam auidè quæruntur ab hominibus thesauri potissimùm. Prior est eorum auaritia qui sitiunt opes: altera verò vt loca postmodũ secura, tuta, quieta & pacifica sint ab eiusmodi spirituũ infestationbus, & habitabilia. Reperiuntur enim adhuc antiquę domus, & arces vetustissimæ varijs in regionibus, quæ non sunt habitabiles ob eiusmodi spiritus: eius rei causa pręsertim existit, quòd ibidem occulti sint magni thesauri. Locorum vbiuis id acciderit, summè necessariæ fossiones existunt, non tam propter thesauros & pecunias, quàm vt eiusmodi loca rursum habitabilia reddantur. Quum diligentissimis fossionib⁹ hoc negotiũ aggressus quis fuerit, horum vnum oportet accidere, vel thesaurus inuenietur, aut profundius submergetur, vel à suis custodibus deferetur aliò, prout sæpius visiones in cristallis pueris indicarunt, vt isti fossoribus dixerint: iã video multos pygmeos thesaurum penitus auferre: his adhiberi fides

des poterit, fosſionibus relictis. Sciendum etiam, quantò maiores in eiuſmodi locis rumores fuerint, & plura phantaſmata ſeſe patefecerint, tantò maior eſt iudicãdus ille theſaurus, & ad ſuperficiem terræ magis propinquus.

De obſeßis à malignis ſpiritibus & demonio. Caput VIII.

QVa via fiant hominum obſeſsiones à demonibus, abundè ſatis per Petrum Apoſtolũ nobis proponitur, & ſcribitur, Verùm vt admonitionis huius verbum intelligatur iuxta verum ſenſum, indiget expoſitione non exigua. Nam Apoſtolus totam rem ſummariè duobuſque verbis comprehendit, vt pote ieiuniĳs & vigiliĳs. Hæc videntur valde parua, nec non aſpectu primo leuia, cùm tamen ſint magni momenti, multaque ſignificent, bene ſi cõſiderentur & cum attentione. Cùm igitur Petrus Apoſtolus tam egregiè nos admoneat inquiens: Sobriĳ eſtote & vigilate: nam inimicus veſter diabolus vt leo rugiens circuit, quærens quem de-

uoret. Fide poſtmodum concludit, nos diabolo reſiſtere poſſe. Pri⁹ itaq; verbū de ſobrietate ſic intelligere nos Petrus vult, ac ſi loqueretur: cauete ab omni genere ventris impletionis & ebrietatis.

Ebrietas enim eſt fons & origo malorū omnium, & vitiorū quæ fiunt ac adimplentur ex perſuaſione diaboli per ebrios. Quãobrē ſeruate medium in cibo & potu, ne turbetur cor veſtrū & aggrauetur: ſemper enim adeſt diabolus, quãquam inuiſibilis: ſpiritus eſt, artemq́; nouit, qua locorū vbiuis eſſe poteſt, per integrum terræ circuitū, cúm omniū author & expletor ſit malorū, quę fiunt ab hominibus in vniuerſa terra: in hominē intentus eſt, nō ſecus ac felis in murem Quare mox atq; vos ipſos vino repletis, in vos inducit, omneq́; vitium in vobis adimplet: circūducit vos laqueo, prout flagitioſos & facinoroſos carnifex, donec eos occiderit. Sic & ille cū ebrĳs agit, donec obſideat corporaliter, arripiat, vel in deſperationē cogat. Proſpicite vobis igitur o vos Epicurei, Bacchi, necnon milites, qui víno repleti ſemper eſtis noctes atque dies, nec reprehenſionem

ſionem admittitis, imò potius hoc inepto verbo vos excuſatis, nempe miles & ſus alteri vtrumque repletione ſimile brutum eſſe debet, cùm horam ſuæ mortis ignorent ambo, vel quum mactari debeant. Hæc eſt expoſitio prioris verbi Diui Petri de ſobrietate. De vigilijs iam eſt quòd intelligatis.

Per eas ſibi velle videtur Petrus, ac ſi loqueretur: Ambulate in ęquitate & Iuſtitia, bono eſtote animo, non puſillanimes malas abijcite cogitationes, vel phãtaſias de diabolo, cui⁹ imaginatio penes vos locũ nõ habeat. Nam hac via multi fuerũt obſeſsi à dęmonio, cuius obſeſſionis cauſa fuerunt eorum propriæ cogitationes & prauæ, nec non imaginationes ſimiles. Relinquite igitur iſta, quorum loco Deum orate ac habete præ oculis, ac in imaginationem aſſumite quo ſimiles ei reddamini & eius filji, tũ demum vobis mittet ſpiritum ſuũ ſanctum, quo vos obſidebit, reget, ac mirabilia ſuæ miſericordiæ per vos demonſtrabit opera, ſicuti per Pualum & omnes alios Apoſtolos fecit, qui omnes ad hunc modum ſuo Spiritu ſancto fue-

runt obsessi: hos igitur sequamini, diabolum & omnes cogitationes ac imaginationes prauas excludentes & abijciētes, quibus nos ipsos etiam seducere possumus, & in nos æquè diabolum attrahere, nec non corporaliter per eum obsideri, ac in desperationem venire, vt nobisipsis vitā adimamus, prout Iudas, Achitophel, & alij plures. Hæc de vigilijs dicta sint, ad interpretationem eorum quæ Petrus de his intelligi vult. Non enim per vigilias intelligit, abstinentiam à lecto somnouè, prout Cartusiani & alia monasteria docent ac seruant. Somnum & soperem enim creauit Deus, & primò in Adamum intrare siuit. Quare dormiendum est nobis tempore suo, quantùm natura cuiusuis exigit, &c.

Postremò notate quî Petrus verbum hoc suum ex Deo confirmat & concludit, inquiens. Resistendum est nobis contra Sathanā per fidem: ac si loqueretur. Nolite in verbo Dei hæsitare, quoquo modo vel dubitare de sua misericordia, non aggrauetis conscientiam vestram, neque vestrum cor perturbetis: nolite persuadere vobisipsis, Deum vos habere nolle,

re nolle, vel eum oblitum esse vestri, aut vos indignos eius misericordia fore, sic vt ad eum venire non debeatis, quia cõtra diuinam eius voluntatem egistis, aut mandatum eius effregistis, & peccata multa fecistis: At potiùs eius verbum firmiter credite, non velle Christum peccatoris mortem, sed vt cõuertatur & viuat: item quòd propter peccata nostra venerit in mundum, vt ea super se tolleret à nobis, quod etiam fecit. Similia cõsolatoria verba multa reperiuntur in sacra Scriptura, quæ debilibus eiusmodi personis in fide proponenda veniunt ad eorum consolationem. Ad hunc modũ resistitur malæ conscientiæ, dęmonioq;, sic vt eiusmodi homo liber euadat, & non tentetur ampliùs.

De liberatione obsessorum à malignis spiritibus, & abusu maximo qui hactenus à multis in simili negotio committitur.

Caput IX.

VT iam de malignorũ spirituũ expulsione loquamur, sciendum est hacten⁹ paucos à tẽporibus Chri-

ſti & diſcipulorum eius ex æquo pulſos fuiſſe. Nam alio, quàm cerimonijs, & cõiurationibus vti neſciuerunt, quibus conati ſunt malignos ſpiritus atque diabolum expellere, cùm hoc ſit falſum omnino fundamentum, nulla ratione tenendum, nec imitandum. Quandoquidem etſi nonnulli hac via liberati ſint, & ab eis diabolus expulſus fuerit, nihilominùs abſque damno factum non fuit, nec fieri poteſt. Simile quid eſt, ac vbi Princeps aliquis regionem aut ciuitatẽ gladio vellet expugnare, hoc ipſum aſq; locorum eiuſmodi perceptibili damno fieri minimè poteſt. In memoria commune prouerbium hoc reaſſumendum venit, quo dicitur. Quod bonis ab hominibus verbis extorqueri nequit, malis multò minùs fiet. etſi per vim cogantur, inde maius malũ eſt metuendũ, vt exemplis viſum eſt ſæpiùs eueniſſe.

Talis igitur opinioſa poteſtas relinquenda, quæ ceremonijs & coniurationibus vtitur. Sed malos ſpiritus expellere vos decet, vt Chriſtus, & eius Apoſtoli fecerunt, & non alio modo: ſin

mi-

minùs feceritis, aut secus, ingẽtes labores contra diabolum assumpseritis. Aegrè siquidẽ extra homines dęmonium exire fert, omnesque nequitias & occasiones quærit, quibus manere possit, & illos in sua potestate retinere. Cùmque videt se diutiùs manere nõ posse, at exire debere, potestatem & licentiam exigit in alium hominem intrãdi, brutum, aut in aliquem locum: quod si permissum ei fuerit, maius damnum inde sequetur.

Non est igitur aliquis ei locus permittendus, nec etiam assignãdus, quàm infernus vnde venit, & in quem Deus ordinauit eum, ac detrusit: vt non accidat, prout Christus in exemplum (vt piè credẽdum) permisit expulsos ab eo diabolos in porcos intrare, qui mox diabolis eisdẽ obsessi, seipsos in mari submerserunt. Nullatenus igitur eis concedendum in alios homines intrare: nam statim postea sibi vitam adimerent, vt isti porci. Non permittendum etiam eos in aquas, lacus, & stagna se conferre posse: quod si fiat, multos in eis homines submergent, & in fundum sub illas trahent,

quo longè magis delectantur quàm antea diaboli, ridentque trans digitos, vt stultus de hero suo. Nec eis est relinquẽda potestas ad petitiones ipsorũ, in hãc vel illam domum trãseundi vel arcem: nam perpetuò possidebũt, ibidemq́; sic regnabunt, vt nemo possit ampliùs in eiusmodi locis manere vel habitare, sed inhabitabiles existere semper oportebit, vt multæ cùm domus, tũ arces in varijs regionibus habentur, quæ hac de causa desertæ sunt: quarum ego multas adducere nominareq́; possem hoc loco, sed ob prolixitatem relinquo. Petat ergo Sathan quicquid velit, quî, aut quo, nihil aliud ei concedendum erit, quàm in infernum redire, quò Deus ordinauit ac trusit illum, vnde venerat etiã in hominem: exire debet vt intrauit, &c.

Item si dęmonium per hominẽ ineptias multas ore protulerit, ei non multis respondẽdum, vel cum eo loquendũ: Si tamen cum eo loqui voluerit quis, dicat: Pręcipio tibi spiritus immunde, per verbum, potestatem & vires, quibus ab ipsomet Christo, & postmodum à suis Apostolis eiectus fuisti, vt exeas ab hoc homine,

homine, &c. Aliter non eſt adiurandus. Nec iſta verba ſunt pro cõiuratione habenda, ſed pro quadam reſponſione, per quam ſolam nõ eijcitur, ſed primũ hoc erit agendum, ſcilicet orandum & ieiunãdum. Loquitur enim Chriſtus, Genus hoc solùm reijciendum per orationem & ieiuniũ in fide. Quapropter apprimè neceſſarium eſt eiuſmodi homines obſeſſos ad orandum inducere cogereq́ue, licet hoc difficulter admodũ fiat, quòd eorum linguam diabolus regat, qui non ſinit eos per ſeipſos orare. Quare coram illis præorandum eſt, & ſi nolint orare pòſt, & cũ orantibus, crudiùs cũ illis agẽdũ erit, alio medio, videlicet, vt manus atq; pedes obſeſſorum ſtrictiſſimè ligẽtur. Poſtmodũ alter homo ſexus maſculei ſuper eos iacere debet in trãſuerſum, & iratũ ſe contra illos demonſtrare plurimùm, & ſeuerè cogere ad orationem, ſed eis præorare debet, exhortariq́ue, vt poſt ipſum idẽ orent quod ipſe. Hac via ſimiles homines ad orandũ induci poſſunt, quod alia ratione fieri nequit: qua in re cõtinuandũ erit, & per aſſiduitatẽ exibit ab eis diabolus, & relinquet illos.

Hactenus dictum de spirituũ immũdorum & malignorum eiectione, satisque demõstratum ac declaratum, quod alijs locis breuibus verbis perstrinxeram.

De tempestatibus. Caput X.

VT etiam dicamus de tempestatum originibus, & quî pellendæ sunt: item qua ratione, quis à fulmine grandineque se, necnon sua præseruare queat. primò sciendum erit omnes, tempestates ex quatuor ventis capitalibus procedere, vt orientali, meridionali, occidentali, & Septemtrionali. tum ex vtriusq; centro, videlicet aeris & firmamenti nullã oriri posse, at ex eis quatuor fontibus vt suprà, quod summè considerandum venit. Quandoquidẽ ille qui cupit sua pręseruare bona, domũ, prædiũ, hortum, pratum, agrum, & similia quæuis à fulmine, grandineuê tueri: hæc primò sciat oportet, quo pariter cognoscat inferiora superioribus assimilare se posse; Cuiusuis tamẽ originẽ tempestatis hoc loco breuibus declarabimus.

Tempestatum origo certè, nihil aliud

est,quàm spirituum apparẽtia, & præcedens, fulgur aut coruscatio præsentia eorum est,à qua quidẽ cognosci potest, vtrum illæ tempestates cum vel sine periculo transituræ sint, idq; ad hunc modum intelligendum,videlicet. Vt peregrinus aliquis in domum alterius non intrat nisi loquatur,sic & illi spiritus nobis non apparent, nisi prius loquantur. tonitru siquidem loquela eorũ est,quod inde mox sequitur, vti videmus, pòst,vnũquodq; fulgetrũ.Itẽ vti peregrinus in alteriùs domum repentè fugiens in qua fuerit incognitus, nihil boni significare videtur,at mali potiùs, aut ipsũ ab aliis persequi, vel cuiquam aliàs dãnum intulisse.Non secus de fulgure cœli nobis intelligẽdũ,nẽpe quò celeriùs fuerit, cò peius indiciũ exhibet: cõmuniter enim aliquod fulmen subsequitur.Scitu maximè necessariũ est,quînã ab eo tutus euadere quis valeat, aut vt in locũ in quem noluerit haud incidat,vel damnũ inferat,efficere. Non iuuant in his campanarum pulsationes: quãuis eas reiicere nolim,præsertim in tẽpestatib' per sagarũ incãtationes:ascẽdẽtia,necnõ spiritus

in aere productis. Silentia quidē & quietudines amant ſpiritus, quo fit vt magni toni rumoreſuè, prout campanarum & bombardarum, tempeſtates ab eis excitatas, pro parte minuant atque ſeparēt: ſed in fulminibus & grandinibus nihil efficiunt, vt non ſine damno ſæpiùs experti ſunt monachi ſacrificuliq́ue. Hac de cauſa ceremonias addiderūt, quibus vulgares & plebeos ſeduxerunt, eis perſuadentes aqua ſancta (quam vocant) aſperſa loca tuta fore à fulmine grandineq́ue: pariter accenſa cādela benedicta, vel palma quapiam, aut alia quauis herba per eos ſacrificata, fumouê thuris aut myrrhæ ſacrificatorum etiam, ſecura fieri.

O fatuè prorſum & inſane ſacrificule monacheq́ue tu, qui harum es rerum ignarus, nihiloq́ue minùs eas intelligis: cùm hoc loco doceas contrarium, vt po te ſuauibus odoribus arceri malignos ſpiritus, quibus fumigationibus mirum in modum delectantur, & ad iſtas libentiùs ac citiùs, quàm ad fœtentes accurrant, ſiue boni vel maligni ſpiritus exiſtant, Verùm ſi loco thuris ac myrrhę, docuiſſetis

docuiſſetis ex aſſa fœdita fumigia conficere, his tam bonos quàm molos arcere ſpiritus potuiſſetis. Nam odor bonus myrrhæ thuriſque nihil aliud eſt, quàm ſacrificium ſpirituum, quo poſſumus eos ad nos attrahere. His de ſatis hactenus diximus.

Vt ad ea quæ propoſui ſcribere, iam redeam, & primò quînam locus omnis à fulmiue præſeruari debeat & grādine: notādum eſt, eiuſmodi præſeruatiuum in centro domus, horti, vel agri &c. minimè validum exiſtere, ſed ad quatuor angulos vt orientem, occidentem, meridiem, & ſeptentrionem, tum demum locus tutus erit. Velut ædificium aliquod ſuper quatuor columnas poſitum firmius eſt eo, quod ſuper vnicam eſt fundatum, in medio centri collocatam vel in alio loco: hoc facilius à ventis vel ſpiritibus diruitur. Quod ad præſeruatiua tamen attinet, ac materias ex quibus conſtant quatuor iſtæ columnę, ſciēdum, aliqua forè corpora ſimplicia, quorum vnumquodque per ſeipſum prædictas vires habet ac ſufficiens eſt, vt artemiſia, hypericon, clematis, che-

lidonia, ruta, morsus diaboli, & similes herbæ, radicesque plures, & potissimùm quum in influentia vera fuerint eradicatæ sumptæque.

Præterea sunt alia quædam longè maiorum virium ac virtutum, prout corallia sunt, Azoth, & prædictorum characterum vnus deliniatus in aliqua tabella (aliàs) oblata. Magnum in his tribus arcanum contra quasuis incantationes, opera sagarum, atque diabolum ipsum: quibus etiam præseruatiuis in summis necessitatibus nostris fidere possumus.

De maximo Magicarum artium abusu, quo transeunt in nigromantiam & fascinationem.

Caput XI.

ARs magica in seipsa, est occultissima scrientia rerum supernaturalium in terris, vt quicquid hominum rationibus inuestigatu est impossibile, per hanc artem nempe magicā indagari cognosciq; potest. Quandoquidē est occultissima sapientia, cum ratio nihil aliud contrà sit, quàm stulticia maxima. Quamobrem summè necessarium

rium foret, vt etiã de hac aliquid Theologi cognoſcerent, experirentur quid magica ſit, & non ſic immeritò ſine fundamento faſcinationẽ appellarent. Valde foret eis vtilis magica ſcientia, cùm ipſi Scripturæ ſacræ doctores atque magiſtri velint eſſe, taleſque ſibimet fore perſuadeant. Non quòd putem iſtos vti magica ſcientia debere, per eam operari quidpiam, ſed eius expertos eſſe, nec non ipſius effectus atque virtutes cognoſcere, propter alta magnaque myſteriorum arcana, quæ ſunt in ſacris Scripturis occulta, per Apoſtolos, Prophetas, & Chriſtum ipſum prolata, & quæ nos per noſtram humanam rationem intelligere non poſſumus, nec inueſtigare.

Quis Theologorum ignarus magiæ, dæmonium eiecit, aut ſpiritum arcuit, vel ad ſe vocauit, venireque iuſſit, aut quod longè minus eſt ægrũ ſanauit, vel ei præſtitit aliàs auxiliũ per ſolã fidẽ ſuam? vt interim taceam hac ipſum trãſpluntaſſe montem in mare. Sequitur inde, fidem illam de qua loquitur Chriſtus, ipſoſmet nec parum, neq; multùm

intelligere, nihilominus indies ore proferunt eam, docent ac de ea loquuntur multa: verùm seipsos probare nesciunt & per fidem aliquod signum ædere, quo dici posset eos intelligere fidem, nec nō hac vti ad eius probationem. At si quispiam veniat, qui per fidem & magiam bonum signum faciat, nulla boni maliuè habita ratione, vocatis eum vos Nigromanticum & fascinatorem, quia supra vestram rationem, & humanam sapientiam quid edidit, cùm tamen vos magiam à nigromantia discernere nequeatis. Magia est expeditissima quædam ars, & mundissima, nullís inquinata ceremonijs vel coniurationibus, prout nigromantia. Nam in magia nullus est ceremoniarum, cōsecrationum, coniurationum, benedictionum, neque maledictionum vsus, at fidei solius de qua loquitur Christus inquiens, eam transplantare montes in mare, quæ spiritibus etiam, & ascendentibus omnibus imperare potest cogereque. hæc est magiæ verùm fundamentum & instrumentum.

Summè verò necessarium est in hac

arte

arte prospicere, ne in superstitionem & abusum transeat, in perditionem hominũ vel damnum eorum: hac enim via fit nigromantia fascinatioq́; tum demum non immeritò sic appellanda venit ab omnibus, quòd fascinatores & sagę quæuis in magiam se violenter intrudant, ac si porci delicatos intrarent hortos. Non secus ab istis perfidis hominibꝰ magia, nigromantia facta est, quare non immeritò cũ suis fascinatoribus & sagis igne cremanda. Nam genus hoc hominum est nocentissimum, & inimicissimum omnium humano generi, vt peiores inimicos istis habere nequeat in terris, quũ aliquem odio prosequuntur. Ab inimico præsenti corporalique persecutore, qui pessimis armis, bombardis aut iaculis inuadere nititur, cauere quis potest, vel armis contra ipsum in defensionem assumptis, loricis, iaculis, &c. vel domi prorsus manendo, neminem etiam intromittendo præter amicum. Sed à fascinatoribus & sagis nemo cauere sic potest, nec præseruare se, quod contra genus hoc inimicorũ Dei hominumq́; nõ iuuẽt arma, loricæ nullæ, nec ostia clau-

ſa, neque ſeræ, quòd omnia penetrent, cunctaq; ſibi ſint aperta: & ſi quis in ferreis aut calybeis incluſus eſſet arcis, ab iſtis inimicis ſuis propterea ſecurus non exiſteret. Quamuis proprio corpore nemini damnum inferant, ſpiritus & aſcendentia mittunt in aliquē, per putaticiam eorum fidem, & abſentem vel à centum miliaribus corporis aliqua parte lædunt vti volunt, percutiunt, confodiunt, aut prorſum occidunt: licet nullum exterius vulnus appareat: hac de cauſa, quòd externū hominem lædere nequeant, ſed internū tantùm vitæ ſpiritū. Quapropter nulla tueri poteſt lorica quātùmuis bona, ſed alia ſunt induenda munimenta vel arma, nempe fidei: hæc vera ſemita, & lineo tandem indutus veſtimento inuerſo, poſtquam ſępius rectè gæſtatum fuit, longè tutior euades, quàm loricatus, & quibuſuis armis circundatus.

Quamquam eiuſmodi præſeruatiua plura ſunt, quæ tuentur hominem ab omnibus magicarum arreptionum faſcinationibus, quæ fiunt per aſcendentia: cuiuſmodi ſunt coralla, azoth,

&

& similia, quum iuxta verum ordinem & vsum gestata sunt, ab eis quæ dicta sunt, præseruant. Præseruatio facilis existit, sed curatio difficilis, nihilominus possibilis: nam in hac etiã magicè procedendum & supernaturaliter. Inde habet ortum, quod nonnulli dicunt: nemo potest melius fascinatis auxilium præstare, quàm qui damnum eis intulit. Verum est hoc verbum, cui minimè contradici potest, at qui dixerunt hoc, non intellexerunt causam eius rei, nec rationem aliquam reddere potuerunt, cur fascinatores fascinatos omnium optimè, fœlicissimè, necnon aptissimè curare iuuareq́ue valeant, cuiusquidem rei satis amplam hîc instructionem habeto.

Nõnulli fascinatores imagines extruunt in hominis formam, quẽ sibi proponunt & in animo concipiunt, cluum in volã pedis incutiunt. Ad hunc modum hominẽ lædunt, vt inuisibiliter eiusmodi clauum in pede ferre cogatur, ac ab eo dolores pati, vt non posit ambulare, tam díu, donec in imaginis pede

clauus defixus fuerit,eo tamen extracto ſanatur homo.Meliùs vtique nemo nouit vbi clauus eiuſmodi ſit fixus,illo qui fixit & incuſſit.

Sæpius etiam accidit,vt ad hunc modum homini clauus in dentem figatur, qui poſtmodum requiem habere nullam poteſt in dente,niſi clauus extrahatur, vel dens euellatur. Similiter alijs imaginum membris incutiuntur claui per illos archifaſcinatores , & hac via læduntur homines præter cutis apertionem ſuæ.

Accidit etiam ſæpiſſimè homini , vt in capite vel alibi tumores oriantur,ſigna,vel cœruleę maculæ,idq́ue repentè, vel per totum corpus non aliter doleat, ac ſi tunderetur actu fuſtibus. Cui quidem id euenerit abſque viſibili vel perceptibili quopiam actu , non iudicet aliud, quàm ab eiuſmodi faſcinatore per imagines ſe percuſſum eſſe. Latius, euenit,hominem oculum amittere, idq́; etiã repẽtè,vel vt cæcus omnino fiat , aut ſurdus vnà vel ambabus auribus,mutus, balbutiens , tortus , claudus, vel vt moriatur , omnibus diuina permiſſione,

per

per eiuſmodi faſcinatores accidentibus. Quę quidem omnes magicæ,per aſcendentia factæ ſunt arreptiones, ac adimpletæ. In his animaduertendũ eſt medicis,vt quum iſtiuſmodi ſupernaturales dolores viderint accidere,ne iudicẽt eſſe morbos naturales, & ita ſuis apothecariorumq́ue pharmacis & medicamẽtis vtantur. Nam inde nihil præter dedecus reportabunt,quod plurimis eorũ accidit.Crux eſt(inquiunt)à Deo hominibus impoſita, vel caſtigatio,cui nullũ poteſt adferre medicus auxilium. O vos magiſtri Hekelij, non eſt vt vos putatis, at eſt caſtigatio per malignos homines & archifaſcinatores, quæ tamen ex permiſſione Dei fit. Quapropter ſigna conſiderare decet medicum,à quibus ea cognoſcere debeat ac iudicare, vt ſciat quid ſuſcipiat curandum,& qua ſibi medicina fuerit vtendum.

Eſt quòd primò patientem interroget,quînam id ei contigerit, & quando, quæ fuerit origo mali,ſi caſus,iactus,truſio,percuſſio,vel aliàs naturalis occaſio percipi queat, ex fluxionibus aut corrupto ſanguine. Horum ſi nihil cõperiat,

rursus ægrotũ interroget, vtrum inimicum, aut non fauentem habeat sibi, suspectum hominibus vt fascinatorem. Si respondet ita se rem habere, iam iudicare poterit, ei, prout superiùs dictum, euenisse.

Qua via tamen eiusmodi patiẽti subuentum esse queat, vnicuique medico scire maximè necessarium, qui perfectus in arte fore cupit. Verùm quod hac de cura non scripserint veteres, neque Galenus, nec Auicenna, vel puispiã alius, curam ponemus in modum qui sequitur.

Fascinati meliùs curari nequeunt, quàm iterum vt illis damnũ illatum est, faciendo, hoc est, per fidem & imaginationem simile membrum quod læsum fuerit, aut integrãm imaginem ex cera construendo, quam vel quod vngat, emplastrisq; liget, vbi tumores, signa, vel maculæ fuerint, auxilium homini pręstabit, cuius nominè fiet, cessabitq; dolor, &c. Si tamẽ ita fascinatus sit, vt eum priuatum iri dubitet oculo, auditu, pudendorum facultate generatiua, loquela, voce, vel tortum & contractum fieri, fa-

bricetur imago tota vel integra, cerea, firma cum fide, in quam imaginem imaginatio fixè prorſum intenta ſit, & poſtmodũ igne tota cremetur iuxta verùm ordinẽ. Non eſt quod miremini faſcinatis ita facilè ſubueniri poſſe. Nolite fieri ſicut Academiarũ Sophiſtę qui talia derident, impoſſibilia fore dicentes, cõtra Deum atq; naturã, quòd in ſuis ſcholis non doceantur.

Inde ſequitur, cùm vera ſint, medicũ nõ omnia quæ ſcire debet in ſcholis addiſcere, verùm aliquãdo ab anubus, circulatoribus Aegyptijs, ruſticis, vagabundis peregrinis, & ſimilibus: iſti namque maiorem in illis rebus experientiam habent, quàm Academiæ omnes.

Dicendum etiam de faſcinatorum iaculationibus, vt ſagæ faſcinatoresq; vocant, quum hominem contractum reddunt, eo videlicet, quòd cineres, capillos, plumas, ſetas porcinas, piſcium ſpinas, & ſimilia plura mirabiliaque in pedem aut corpus inferunt præter cutis aapertionem.

Quinam id & qua ratione fiat, non eſt hoc loco dicendum, quòd ab aliqui-

bus facilè perciperetur, vnde mali plurimum accidere posset, quare non ponimus, at cura tantùm est scriptu valde necessaria, qui pariter sine cutis apertione doloreque talia possint extrahi. Summè vitandus est atiquorum vsus, qui dolorũ centrum nouaculis exciderunt, ac ita profundè, vt capilli, necnon alia reperta sint, eoq; processu multò maioribus homines doloribus affecerũt, intolerabilibusque martyrijs, tortorum & carnificũ instar prorsum occiderunt: eo namque remedio pauci curati, multi verò vita priuati fuerunt. Quare processus hic relinquendus est, & melior amplectendus: ni fortè iaculatæ similis materiæ, quę reperta fuerit, parũ, aut multum, tota vel media quantitas, in Sambuco vel quercu sepeliatur, & clauo figatur ad orientem. Quo facto maiore labore non est opus: nã hoc ipsum aliud quod residuũ est extrahet à corpore, sanatioq; sequetur absque alio remedio. Aliter nisi collocetur suo loco, prout suprà quod extractum est, quantùmcumq; fuerit, semper in damnum redit, vt non minuatur eiusmodi iaculata materia.

Qua ratione tamen præcandum ſit, vt extrahi queat corpus hominis abſq; labore doloreque, præter apertionem combuſtionem vel inciſionem, optimè notandum venit, id per magnetes fieri debere, qui faſcinationum omnes materias ad ſe trahunt, vti ſunt folia quercus, chelidonia, azoth, puluериſata coralla: quæ ſi quodlibet per ſe ligetur ſuper cẽtrum, in vigintiquatuor horis, quamcũque materiam in corpus eo modo iaculatam extrahit, vt penes id reperiatur.

Vnicum adhuc eſt quod adferam, vtpote, quod communi quodam eloquio dici conſuetum eſt. Inimicus huic aut illi ſagæ vel faſcinatori ſum, quapropter nihil mali mihi poteſt inferre: quod firmiter etiam creditur ab hominibus, videlicet iſtiuſmodi perfidas perſonas, eis, à quibus habentur in odio, nocere minimè poſſe, at illis tantùm qui benefaciũt, amant, &c. quod falſum eſt. Nam quicumq; ſunt ipſis inimici, prębent eis occaſionem, vt iſtis etiam inimicæ fiant; & inde tãdem oritur perſecutio iuxta morem & proprietates inimicorum. Si tamẽ eis reſiſtendũ ſit, vt nocere nequeãt,

id fide fieri neceſſum eſt. Iſta namq́; ſingula confirmat, corroborat, ſubleuat ac eleuat cunctaque poteſt.

Finis occultæ Philoſophiæ per Theoph. Parac.

AVREOLI PHILIPPI THEOPHRASTI PARACELSI Medicina cœleſtis, ſiue de ſignis Zodiaci & Myſterijs eorum, quatuor comprehenſa tractatulis.

Prologus.

HAud dubium eſt plurimos in admirationem, vbi hæc mea ſcripta prodierint in lucē, raptos iri, propter mirabiles admodum vires atq; virtutes quę in metallis, priùs tamē pręparatis manu, comperiuntur: quos inter nonnulli ſuperſtitioſas & faſcinarias operationes, contra naturam, & idololatricas fore iudicabunt operationes, ac ſi diabo-

diabolicis coniurationibus ad eas perficiendas opus foret. Loquentur isti: quînã esset possibile, metalla caracteribus, literis, & verbis insignita, vires tãtas habere posse, nisi per fascinum & auxilium diaboli præparata? His ita respõsum esse volumus: Audio vos illis fidem adhibere, crederéq; vires habere, si diaboli pręparentur auxilio, necnon operari quid posse. Non potestis etiam credere totius naturæ Creatorem Deum, in cœlo tantam habere potestatem, vt eiusmodi vires & operationes metallis, herbis, radicibus, lapidibus ac aliis similibus rebus tribuere valeat? ac si diabol⁹ potẽtior, & sapiẽtior ex hoc vestro fidei iudicio foret, quàm vnicus & omnipotens Dominus Deus, qui sua misericordia, metalla, necnõ lapides, herbas, radices, & omnia quæcũq; in & super terrã, in aquis, & in aere viuũt ac natant, propter genus humanũ, & eius vtilitatẽ creauit atque graduauit. Certũ est etiã, experientia comprobatum, ac euidens, mutationes temporum, vires, operationesq; maximas habere, præsertim si metalla quædam, suis determinatis tẽporibus fabricentur, vti

manifestum est multis,& nobis experiẽtia notissimũ diuersimodè. Nemo pariter docere potest metalla fore mortua vel vita carere,cùm ipsorum olea, salia, sulphura, necnon essentia quinta, quæ summa præseruatiua sunt, maximas ad humanæ vitæ restaurationem, vires & virtutes obtinent,præ cæteris omnibus simplicibus, vt in omnibus nostris assignatis remedijs docemus. Profectò nisi vitã haberent, qua ratione possent alia morbos tollere,corporisq; membra destructa,rursum instaurare, corporalẽ eis vegetationẽ excitãdo, prout in cõtractu ris aridura,calculosis,morbillosis,hydropicis, epilepticis, phreneticis, podagricis,& quibusuis alijs morbis, quos breuitatis gratia hoc loco prȩterimus.Hac de causa dico metalla necnõ lapides, æquè bene ac radices, herbas & alios fructus, vitã in se cõtinere, verùm diuersimodè iuxta sui fabricationem,ratione temporum obseruata contingentem. Habent etiam tẽpora singulares vires,quod manifestò constat,& varijs argumentis probari potest,huc non adducẽdis,cùm per se nota sint & cõmunia. Nõ sumus eius inten-

intentionis, vt clara notaq; tractare velimus hîc, sed grauissima, necnon imperceptibilia, sensibus quoque prorsum contraria.

Caracteres etiam, literæ, signa, &c. quodq; suas vires & operationes habet. Cùm igitur metallorum natura, conditioque cœli, pariter & planetarum influentia, cum operationibus eorum, item caracterum, signorum, & literarum significationes atque proprietates, vnà cum obseruationibus temporum simul concurrant, & concordent: quid obstaret, quo minus ista signa, vel sigilla vires & operationes suas non haberēt, vnum ad caput suo tempore, ad visum aliud, calculum, renes, lapidem, &c. suis etiam temporibus, & præstarent auxilium illis & non aliǰs, vt pote qui potiones intra corpus ferre nequeunt? Modo hoc omne fiat medio, nec non auxilio Patris medicinæ Iesu Christi solius sanatoris nostri?

Si quis obiǰciat verba vel caracteres nullas habere vires, ac dicat cum aliǰs, nullius notulam tantùm operari quantùm crux aliqua, cùm nudum signum

esse videatur: item ὀποχυνδος non plus Græco sermone quàm Germanico præstare posse, at solùm serpentum significare mortem, aut idem quod ardens. Dicat is mihi qui talia protulerit, vnde procedat quòd serpentes in Heluetia, vel Sueuia Græca verba osij, osija, osij, intelligant, cùm tamen in eiusmodi regionibus Græca lingua non ita vulgaris sit, vt venenosi vermes ibidem illam intelligere, vel addiscere possent ex vsu: quî igitur vt intelligant, qua ratione, tum in qua studuerunt Vniuersitate, vt mox atque verba hæc audiunt, aures cauda sua prudentur occludant, vt illa prorsum non audiant? nam statim auditís eiusmodi verbis, contra propriam naturam firmantur & quiescunt, nihil hominibus inferẽtes damni per venenum aut morsum: aliter statim atque homines audiunt progredi, fugiunt repentes in sua receptacula. Si dicas naturam id efficere: hoc expectabam te loqui: nam si natura cum serpente sic agat, cur non cum alijs? At si dicas id vocis tonum efficere hominis, quo terrefacti serpentes ac stupefacti quiescunt, aut
ob

ob vires in homine latentes: quare non igitur manent quum rumores maximos ædit homo, vociferatur, bombarda sagittat,&c? Habent similiter in se mirabiles vires caracteres atq; sigilla, quæ naturæ minimè contrariæ sunt, neque superstitiosæ. Item si dixeris verba nihil efficere, nisi hominis adsit vociferatio: contrà, si verba scripseris eadem in pergameno vel papyro suo tempore, serpentique superposueris iam capto, vel aliàs quocunque modo opteris, ęquè bene manet firmus & hærens, atque si vociferando verba dicta protuleris.

Nec est quòd ita mireris, medicinãm aliquam in corpus etiã non assumptam iuuare posse hominem, sed ad collũ eius tantùm suspensam, vt sigilla. Quid enim vesicæ cum cantharidibus est commune? tamen eius vrina conuertitur in sanguinẽ, vbi cantharides manu tentę fuerint & conclusæ, cùm vesica vas vrinam cõtinens in corpore sita sit, procul à pelle manus extra corpus existente.

Itẽ vires adhuc retinere post mortem aliqua, probo per Halcyonem auẽ, cuius pellis à suo cadauere separata, clauo

ſuſpenſa, & exſiccata, ſingulis annis plumas reijcit, aliæque renaſcuntur ei, nedum vno vel duobus annis, at pluribus vno poſt alium.

Si tu latiùs interogaueris penes quē authorem, aut ſcribentem iſtas vires legerim, aut ita ſe habere fuerim expertus? Reſpondeo tibi Sophiſtæ, ac donorum Dei contemptori, naturam ipſam ocularibus ſuis demonſtrationibus omnes authores mundi, necnon ſcribentes excellere. Dic tu quæſo: Quis tuorum authorum aut ſcribentium, docuit vrſum, quum ob ſui ſanguinis abundantiam & ſuperfluitatem viſus obſcuratur ei, caſas apum adire, quæ ſuis aculeis cutem aperiant in ſanguinis effluxionem? Quis medicorum ceruum diptamum herbam docuit in medicinam aſſumere? Quiſnam ſerpenti colubrinam vel dracunculū oſtendit? Quis cani gramen ad ſuam theriacam & purgationē? Quis ciconiæ fuit author clyſteris aquæ ſalſæ maris roſtro ſibimet immiſſi? vóſne, vel ipſa vobis? Sic de reliquis & infinitis animabilibus, curā ſui naturaliter callētibus ad ſuos morbos. Quis, rogo vos, bruta-

bruta animalia medicã docuit artem? Si dicatis id fecisse naturam, optimè: si natura hoc possit in brutis animãtibus, quantò magis in hominibus qui sunt ad imaginem Creatoris omnium rerum facti, rationeque ad similia considerandum à Deo dotati.

Quòd autem res extrinsecus applicatæ, substantialiter in corpus non intrantes, morbos nullos curare valeant: falsum est. Nam sol ipse qui nobis ad lumen, claritatem, & rebus omnibus ad vitam præsentem inseruit, in occultissimas penitioresque terræ mansiones penetrans, cuncta sub terra latentia, vsque in centrum viuificat. Quis ergo negabit, Veris tempore potissimum, abditiores terræ partes à sole calefieri, quã uis in superioribus tantùm luceat? Vnde vires & succi rerum omnium vitam accipiunt. Nũquid igitur naturæ splendor, & influentia cœli, syderum, planetarum, & mediorum aliorum, quibus vtimur ex metallis, herbis, lapidibus, & similibus aliis rebus depromptorum, in hominum corpora lucere possent? ac interiora membra latentiaque penetrare?

prout neruos, venas & alios internos defectus in carne sanguineque hominis latentes, ac vbique tempore longo congregatos & ortos? Varij sunt morbi, necnon accidentia diuersa, pariter & curæ iuxta qualitatem eis opposita, suis peculiaribus temporibus atque diebus: sic vt contra similia metalla, certis preparata, & in vsum assumpta temporibus ac modis, optimè iuuent. Vt si lepram auro pellendam suscepero, quid obstabit, quin oleum etiam ex eo factum per inunctionem eam curet? Item si morbillos oleo Mercurij perungerem, putasne me hos ipso Mercurio curare posse? sine dubio, præsertim si tempus ad hoc requisitum obseruem, sine quo medio postremo, frustranea quæuis foret vnctio talis, & si balnearet æger in oleo Mercurij. Si deficerent etiam in aliquibus vires mercuriales, alijs contrà, me oporteret vti remedijs: quod nisi facerem, temporis nedum obseruatio, verùm etiam vnctiones, & labor omnis vltro, sineque fructu futura sunt, ac in peiorem statum adducent patientem. Certum est enim à superioribus

cœli ſyderibus & eorum potentijs, pro maiori parte morbos hominibus influere, non tamen ita repentè, vt ſtaſtim percipiantur verberum inſtar, aut vt ex pauore morbus caducus: at lentè ſucceſſuque temporis præter omnem perceptionem accumulantur tam diu, donec ſtillatim vt oleum in aquã cadens eam impinguefcit. Homo pariter ſuos defectus percipit, à membrorum contracturis, appetitus amſſione cibi & potus, à doloribus, &c. iuxta cuiuſq; morbi conditionem & proprietatem, diuturnis ſyderum operationibus, & accidentiũ per attractum in nos aerem præparatas auxilio.

De communioribus capitis doloribus Caput. I.

DOlores capitis communiores varij ſunt: Nonnulli proueniunt ex propria noſtra petulantia, per ſuperfluã cibi, potuſq; ſumptionẽ. Alij procedũt ex prauitate vaporũ, è ſtomacho ſurſũ ad caput aſcẽdẽtiũ varijs de cauſis, de qb. hoc loco tractare minimè ꝓpoſui, ſed

ſolùm de grauioribus morbis capitis vt infra ſequitur.

De morbo caduco, vel Herculeo. Caput II.

PRimùm omnium quòd animaduertendum in hoc morbo, caſuum eſt quodlibet ſignum: vtrum æqualibus temporibus fiant, menſibus, diebus & horis, quoties, aut an ſint inæquales vel diuerſis temporibus contingentes, & vtrum antequam fiant, patientes parumper vacillent, aut ex improuiſo repentéque decidant in terram. Quo percepto, ſi certis cadant horis, comperietur ipſos non ita repente mox arreptos aut cadere: ſi quidem inæqualibus temporibus & horis, contrarium accidere, nempe caſum ex improuiſo fieri. Prior modus, videlicet quum ante caſum aliquantulùm vacillant, mortalis eſt, vt ſi in caſum priuſquam fiat percipiunt: inopinatus verò caſus non ita periculoſus, at curabilior, quod non ſit vt prior ex natura, cum qua nihil commune habet, quare minimè debilitat eam. Prior phrenesim

nesim & maniam infert, alter verò casus & morbus, nõ horum cura talis est.

Primò considera quo die, quaque hora vice postrema ceciderit, ac scribe: tũ vide quis planetarũ illi horæ conueniat. Item patientis signum & gradus cognoscenda sunt. Postmodum anni patientis annumerandi, tũ sexus, quæ simul scriptis notata seruato. Medicinã hanc tandem singulis diebus manè dato potandam, vt sequitur.

Recipe, Spiritus vitrioli,

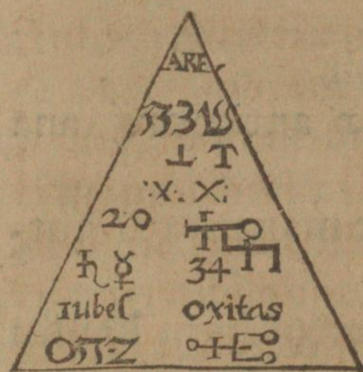
Quintæ essentiæ antimonij ana guttas v.

Quintæ essentiæ magaritarũ guttas iiij.

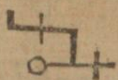
Omnia simul in aquæ rosarum haustu mediocri propinato patienti manè, postea ieiuniũ ad horas quatuor imperando, per dies nouem & viginti iste processus seruetur. Laminã interim infrascriptam ad hunc modum construes.

Recipe auri puri ℥.ss. & quum ☽.cancri duodecimũ gradum attigerit, in vrceolo fictili statim liquefiat, & in recentem ac puram effundatur aquam. Postmodũ animaduerte quum in cœlo duorũ pla-

netarum ſit futura coniunctio, tūc temporis præcisè liquefactio rurſus aurum hoc, & in puncto coniunctionis affunde ℥. ſs. ☾ perfectiſſimæ, ſic vt ſit mixtura quædam ex ſolis & lunæ partibus æqualibus. Hanc effuſam & frigefactam laminato materiam, vt quatuor vtrinq; latorum digitorum amplitudinem æquet. Inde poſt in formam triangularem ſcindito, prout patet ex hac figura.

Laminam hāc excandeſcere per ignem facito, poſtmodū quieſcat, donec Lunam in eodē ſigno graduque reperias, in quibus antea tēpore paroxiſmi fuerat, & eadem hora caracteres hos & ſigna cælare vel ſculpere cū ſuis literis incipias, vt ſuprà patent, in laminam auro & argento cōſtantem. Eſt quòd expedias, vt prædictæ figuræ notæq; prorſum eadem hora ſint abſolutæ, vel aliter fruſtra forēt omnia. Signum Planetæ horæ in qua paroxiſmus incidit, primò ſculplendū erit in laminæ medio: prout in ſupraſcripta figura, pro quo-

quodam Iacobo ſeitz, conſtructa fuit penes Epiſcopum Saliſburgenſem viuẽte, qui hora ☿ ceciderat. Reliqua ſigna ſcribe vt in figura, hoc vno tamen excepto, quòd loco hui⁹ pro muliere, hoc apponas, & ſub alterutro patientis ætatẽ, vt & in figura 34 vides, tot annorũ dictus Iacobus ſeitz extitit: annorum itaq; numerus vnicuique paroxiſmo fuerit adſcribẽdus, iuxta cuiuſq; patientis ætatem.

Præparata iam, vt auditum eſt, figura, poſt paroxiſmum iuxta latitudinem iſtius laminę, iube capillos eius in ſummitate capitis abradi, animaduerte ſtatim vbi poſtea ceciderit, & adhuc iacuerit, vt illi quapiam induſtria præſcriptũ arcanum in os effundas, ac teneas, quo deſcendat in ſtomachum, inde mox lamina tonſuræ ſuperponatur, ſculptura nudam carnem attingente, ligeturque ne decidat: quo facto, portetur patiens ad locum in quo dormire quietè valeat. Poſt eiuſmodi caſum abſque dubio non cadet ampliùs, etſi triginta annis morbum hunc habuiſſet. Laminam

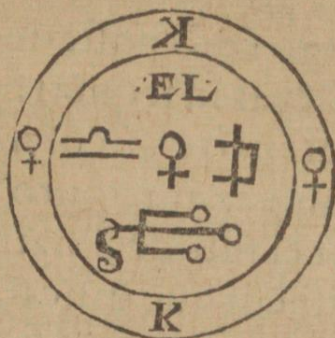
ſemper oportebit eũ ſuper caput ferre, necnõ capillos finitò quouis menſe radi iubere, in ea manſione ſub qua raſi primò fuerunt.

Alia figura quedam ad conſeruationem viſus. *Caput III.*

EX optimo plumbo rotundam tibi laminam conſtrue ſub hora Veneris, Luna quidem in ſigno Arietis exiſtẽte,& eadem hora,nempe Veneris, inſculpe ſigna, quæ vides in ſequẽti figura cõſcripta literaſque. Poſtmodum ſub hora Saturni,cupream conſtrue laminã eiuſdem quãtitatis,& formæ,cuius plũbea. Quũ Luna fuerit in ſigno Capricorni,ſigna quæ in figura videntur inſculpenda ſunt,ac tam diu ſunt ambę figurę ſic ſeruandæ,necnon relinquẽdæ,quouſque ♀ cum ♄.veniat in coniũctionem: tum demum in puncto coniunctionis, ambæ figuræ coniungendæ ſunt,ad hũc modum videlicet,vt caracteres & ſigna ſeſe mutuò tangant: poſtmodum cera munias ne madefiant,& in pãno ſericeo conſutas,ad collum ſuſpendito ſub hora dieq;

ra dieq́; ☿.Remedium hoc eſt optimũ ad aciem viſus recuperandam, & à doloribus oculos præſeruandum. Viſum etiã conſeruat in ſenectute, vt in iuuentute perquàm acutum.

Aduerſus ariduram in cerebro, necnon alios capitis morbos.

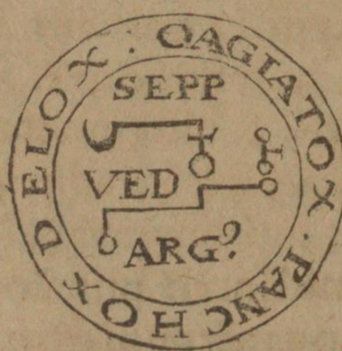
Caput IIII.

Sequentium metallorum optimè repurgatorum.

Accipe Auri ʒ.ſs.
Argenti ʒ.ij.
Cupri ʒ.I.
Iouis ℥.iij.

Liquefiant omnia ſimul in eo puncto, quo Luna in cœlo renouatur, tum effundes, & ex ea maſſa nummum tantæ lati-

tudinis quantam voles confice. Poſtquā tamen liqueſacta ſunt metalla hæc, in ignē poni haud ampliùs debent. Quum Planeta ♃ in ſua domo fuerit, ſcilicet in Piſcibus, inſculpātur iſti caracteres & ſigna prædicto nūmo & anteriori parti, à tergo verò poſteriori q; lateri, verba quę vidētur in ſequēti figura ſcripta in ſuperiori parte circūſerentiæ nūmi. Fiat annulus ex auro puro fabrefactus, & affigatur ei ſub declinatione Lunæ, vt ab eo ſuſpēdi queat: non refert quo die, modò ſub hora Solis id fiat: iam præparatus eſt hic nūmus, qui ab collū patiētis in puncto nouilunij ſuſpendendus eſt. Mirabiles operationes perficit, contra quoſcūque morbos capitis atq; cerebri.

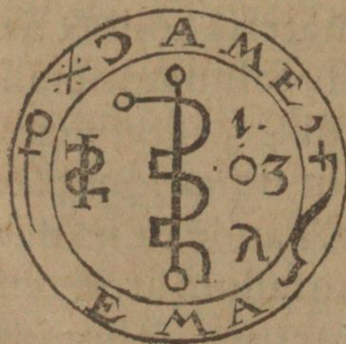
Contra paraliſim excellentiſſimū arcanum.

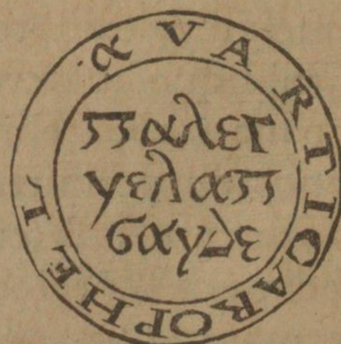
Paralyticis vnius paroxismi, remediũ in eorũ consolationem scribere volo, vt nõ sine causa dicatur Archidoxũ, cùm aliâs curas excellat omnes, quãuis etiam antiqui (sed falsò) putarunt ad eiusmodi morbum nullum esse remedium. Si quẽ igitur iste morbus arripiat quocumque modo, sic agendum.

Recipe Auri purissimi ℥.ij.
Plumbi ʒ.ij.

Ambo hæc metalla repurgatissima fore debẽt. Et primo quũ Sol occidit sub terram se recipiẽs, eadẽ hora (quã secũdum anni tẽpus calculabis) liquefac aurũ, in auri fabrili nouo ad hoc præparato fusorio vase fictili: postmodũ occasu statim facto, plumbũ in aurum iniicito, & mox effundito simul, nã plũbũ auro momentaneè permiscetur: massam hanc serua. Postmodũ Luna in signo Leonis duodecimo gradu existẽte, materiã Solis & Saturni liquefac iterum, & instar metalli cãpanarũ apparebit, cui ♀ ʒ. iij. adiicies: at non diu permittes in liquatione, sed mox effundas & serua. Tandẽ Luna duodecimum Scorpionis gradum attingente, materia liquefiat iterum, & liquidæ

huic ℥.j: ♃ iniice, ac mox effunde, sed in formā latam, quia malleū non admittit ampliùs, neq; forcipes: tum serua, donec Sol Arietis signū ingressus fuerit, quod plerunq; fit quotannis decima die Martij: caracteres & signa cū verbis vtrinq;, prout in figura depicta videntur, insculpes hora Solis incipiendo, ac ante finem eius absoluendo. Non est obseruandus aliquis dies, hoc solùm vt Sol in Ariete sit, prout suprà dictū fuit. Nūmus ad hūc modū præparatus seruari potest. Et quū Paralysis quempiam arripuerit, perquiratur pręcisè tēpus, dies, & hora paroxismi, vt eadem hora diei illius signum ad patientis collum suspendi queat. Mysterium hoc maximum est: interim tamen aurum potabile nostrę descriptionis patienti fuerit administrandum.

Aduersus renum calculum, & arenam. Caput V.

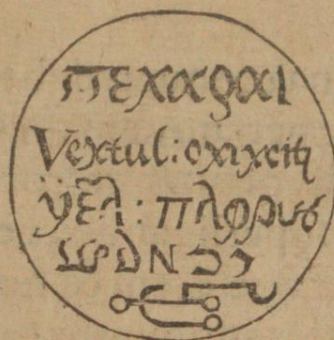
NVmmus ad calculosos fit ex quatuor metallis, auro videlicet, argento, stanno & plumbo, prout infra sequitur.

Recipe Auri ℥ iiij.
Argenti. ℥. iij.
Stanni ℥. j.
Plumbi ℥. j. ss.

Hæc metalla simul omnia liquefiant in vrceolo aurifabrili fusorio nouo, die Saturni, decem ante meridiem horis, crescente luna, quibus liquatis inijcito salpetræ cum tartaro mixtum, hac de causa tantùm, vt sint fusibiliora tractabilioraq;. Postq̃ effusa fuerint in laminę formã, scindatur atq; limet̃ hora ♂ die Veneris aliquo, sed nihil adhuc insculpatur. Item annulus non est collãdus, vt in ignem post fusionem amplius non veniat, sed lima formandus est, quare lamina tantò maior est effusione distendenda latiorque, vt annulus & lamina frustum vnicum sint: & si fieri possit,

post liquationem, sic effundenda est lamina, quod propter mixtionem diuersorum metallorũ, & præsertim plũbi & stamni cum alijs, materia prorsum fragilis euadat, vt malleo tractari minimè possit, neq; forcipib⁹ abscindi. His peractis, aduertendum est ad plenilunium, & cum punctum quo crescere deficit in cœlo, tum demum incipiendum erit à sculptura, necnon accelerandũ, quo negotium in eadẽ hora possit ab vno latere priùsquã abeat, absolui, prout A litera notatur. Postmodũ seruetur optimè nummus hic donec die Iouis aliquo, dũ Luna fuerit in aspectu Planetæ boni cuiuspiã, vt ♃. ♀. aut ☿, tum ab altera parte B. notata hora ☿, caracteres insculpantur ac verba, quæ videntur in sequẽti figura. Tandem appendatur nummus collo patientis calculum, sub Lunæ defectu, die Lunæ, pariter & hora. Ferreum oportet annulum esse, cui nummus appensus est. Poterit etiam patiens vinum illud bibere manè, cui per totam noctẽ præcedẽtem sigillum fuerit immersum, & postea debet rursus ad collum supendi. Calculus ad hunc modum & arena pelli-

pellitur mirabiliter è renibus:cui rei cō-
fert etiam ſpiritus vitrioli Romani bi-
bitus.

De membris genitalibus.
Caput V.

VIrium & virtutum in genitalibus membris amiſſio, ſympathia quædam eſt, proueniẽs ex craſſitie quę tamquam ſpaſmus eo loci corporis potentiam impedit. Per accidentia diuerſa contingit, quorũ aliquot naturalia ſunt, alia verò contra naturam, & per faſcinationem. Ad naturalem eiuſmodi paſſionẽ vtimur hoc remedio. Scribantur hæc verba cum adiũctis caracteribus in recenti membrana, quæ poſtea glandi circumligetur.

AVGALIRTOR σαλιχκθωφιλί.

'C ГΛI

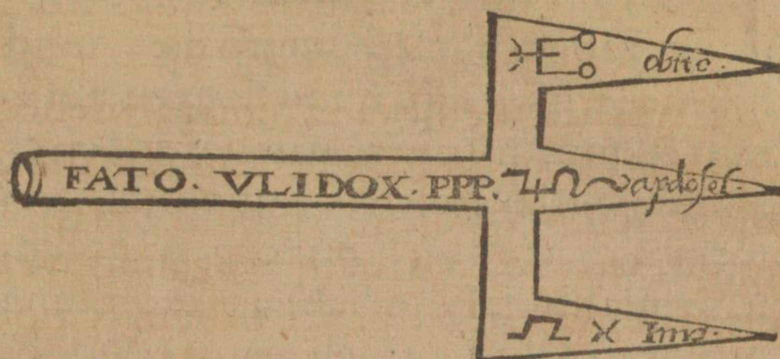
AM λῶ

Carta hęç membrana renouari debet singulis diebus, idq́ue per nouem dies, manè semper antè solis ortum, retrorsum tracto præputio superligando, vel circumuoluendo, perq́ue diem & noctem ita maneat: quoties innouatur carta vetus, aut deponitur, in cineres aduratur, qui diglutiantur à patiente cum haustu vini calentis. Hoc est excellentissimum remediũ, exiguis admodum sumptibus habendum. Si quis ab eo prę seruari morbo velit, poterit hæc eadem verba signaq́ue super laminam argenteam sculpta, priusquam oriatur sol, ad collum ferre suspensa: vel si velit ex auro laminã fabricare, huic etiã insculpere quæ dicta sunt verba & caracteres, idem præstabitur auxilium,

Vbi tamẽ exfascinatione vel arte diabolica, morbus hic per nefandos homines cuipiam illatus esset, habeatur fru-

stum

ſtum equinæ ſoleæ ferreæ per viam inuentum, ex quo formetur furca tridens Veneris die, ♄ hora, prout in ſequenti figura videtur.

Fabrefacta furca prædicta, ſuper tres dentes ſculpantur hæc tria verba cum ſuis characteribus, & ſuper capulum illa quæ videntur in appoſita figura, die dominica priuſquàm oriatur ſol. Quibus peractis furca figatur in terrã ſub fluentem aquam, tam profundè, vt capulum non appareat, vtque reperiri nequeat. Hac via liberaberis in nouem diebus, & perſona quæ maleficium hoc iniJt contra te, acquiret aliud eius loco ſibi, quo non ita facilè poterit liberari. Sic oportet artibus diabolicis reſiſtere per naturam, vt Chriſtus per ſcripturam ſacram diabolo proponit in deſerto.

Vt equus diutiſſimè duret.
Caput VI.

EXiſtimare quis poſſet, me faſcinatiõnes aut ſimilia ſcribere, quod procul abeſt: nam hoc certò dico, nihil hîc me ſcripturum, quod ſit extra naturam, & quod nõ operentur naturæ vires ac influentiæ cœleſtes, quodq́ue pro maxima parte non ſimus experti nos ipſi, prout iſtud. Iube habenas ex leonina pelle tuo parari per ſellarium equo, & iſta verba cum ſuis characteribus inſcribe certis ſuis temporibus, & percipies equum hunc non vt equum, ſed vt hominem viuere, diutiuſq́ue poſſe, nec viribus diminui, modò vt æquum eſt, & non præter conſuetudinem vtaris eo: item iuxta quòd habenas iſtas applicueris illi, poteris eum in ſuis conſeruare viribus, triginta vel quadraginta plus minùs annis, contra communem equinæ terminum vitæ. Ad hunc modum habenæ parandæ ſunt, vt ei pro capiſtro etiam inſeruiant, frœno tantùm ablato. Coriarius eiuſmodi pellem præparare debet hora ♃, id eſt, imponere foſſę: qua

præpa-

præparata sellarius hora solis corrigias ex ea scindat,& postmodũ habenas cõsuere poterit quũ volet.His habenis affigẽdæ sunt laminæ sequẽtes, hora ☿ super corrigiã capitis , ex stãno fabrefactę ... S.V.R. ... .L.R.E. E. ... .Corrigiæ dependentis à frõte super nasum affigantur istæ quæ sequuntur,ex ♀ constructæ, horæ lunæ ... SELE. Sequẽtes laminæ struendæ sunt ex argento horaque ♃ affigendæ ♃.z.55.A. K.R.X.X.X.X.X.Istæ quæ postremæ sunt ex auro fabricari debent,horaq; ♂ affigi freno ... .3. 9.π. H. Habenas eiusmodi hora ♀ applicabis equo, tũdemũ videbis quid natura valeat caracteribus , efficere necnon verbis, vbitempus ritè fuerit obseruatum.

Vnguentum ad Vulnera mirabile.
Caput VII.

Sympatia vel compassio plurimum potest in humanis rebus operari, prout si capias vsneam super caput,

vel os mortuum expoſitum aeri cõcretam, videlicet,

Eius ℥.ij.
Axungiæ humanæ ℥.ij.
Mumiæ
Sanguinis humani ana ℥.ſs.
Olei lini ʒ. ij.
Olei roſarum,
Boli armeni ana ℥.I.

Omnia ſimul in mortario terantur tam diu, donec ſubtiliſſimũ inde fiat vnguentum, quod in capſulam reponas, vt quũ vulnus aliquod oblatum fuerit, lignum in ſanguine vulneris intingas, vt ſanguinolentũ fiat, quod exiccatum vnguento ſuprascripto prorſum intrudatur, & in eo relinquatur. Poſtmodũ vulnus manè ſingulis diebus recenti lintea faſcia, lotio proprio patientis madefacta ligetur, & ſanabitur, quantùmcumq; magnum fuerit abſque aliquo alio emplaſtro, ſineque dolore. Poteris ad hunc modum curare diſtantem à te miliaribus decem aut viginti, quum ſanguinem eius habueris.

Prodeſt etiam ad alios dolores vti dẽtium, & quorumuis damnorũ, ſanguinolen-

nolentum lignum hoc in vnguentum trusum,& in eo relictum. Item si clauo pes equi,per ferrarium fabrũ læsus fuerit,ligno sanguine tincto,& in capsulam truso vel in vnguentũ,ibidemq; relicto, curabitur.Hæc sunt admiranda Dei dona hominum in vsum & sanitem concessa.

Armorum Vnguentum.

Caput VIII.

POtest etiam vnguentum fieri, quo quidẽ arma (quibus illinita vulnera fuerunt)inuncta si fuerint,curantur absque dolore dicta vulnera. Hoc fit vt prius excepto solo, quòd mellis ℥.1. & pinguedinis bouis ʒ.1. superaddãtur. Verùm quòd arma semper haberi non bene possint,lignum,vt suprà,melius est.

Contra podagram. Caput IX.

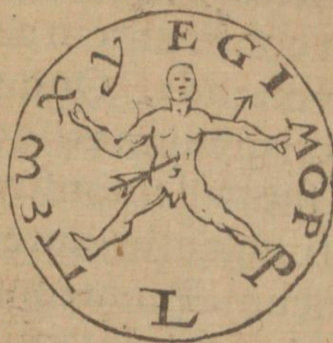
REcipe Mummiæ,
Masticis,
Myrrhę rubeæ,
Olibani,

Ammoniaci,
Oppopanacis,
Bdelij ana ʒ.ij.
Vitrioli lib.i.
Mellis lib.ij.
Tartari ℥.i.ſs.
Aquæ vitæ vertones iij.
Deſtillentur omnia ſimul in oleum.
Poſtmodum acccipe muſcas inferiores è cadaueribus equorum naſcẽtes, ex eis optimè contuſis fac oleum: cuius olei equini miſce ℥.ij.cũ ℥ iiij. olei ſupradicti. Mixta ſimul hæc olea duo, rurſumq́; deſtillentur, & ſtillatũ hoc oleum ſeruetur.

Tandem infraſcriptos præpara characteres, ad modum qui ſequitur.
Recipe Auri purgatiſſimi.
Argenti puriſſimi,
Limaturæ Martis anna ʒ.i.
Saturni ʒ.ij.
Liquefiant omnia ſimul hora nouilunij per violentiſſimum ignem, vt limaturę Martis colliqueſcãt: nam inuitè ſatis liquefiunt, quare boracis aliquid addendum erit. liquata iam omnia ſuper lapidem planum effundantur & latũ, vt lamina tenuis fiat: nam inobediẽs eſt mal-
leo

leo mixtura hæc ob Martem. Postea quũ Saturnus cum ♂ congressus fuerit, vel ei coniunctus, eadẽ hora, caracteres, verba, signaque laminis duabus instar nummorum limatis insculpãtur, & ante horam dictam absoluantur.

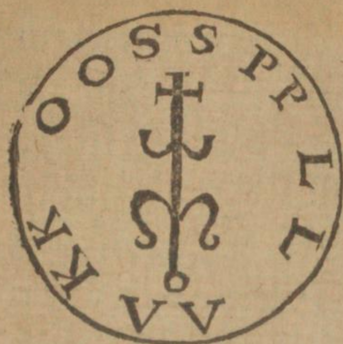
Insculptis ab vna parte solùm ambobus nummis in hora dictæ coniunctionis ♄, & ♂, ac præparatis, ita seruentur vt sese non contingant.

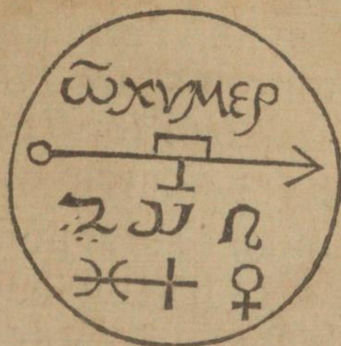
Postmodum sigillum fiat ex auro purissimo, non admodum spissè laminato, cui quum ♀ in cœlo ♂. vel ♄ coniuncta fuerit, insculpãtur isti caracteres, signa, verbaq;. Notato quum sigilla coniungenda sunt, vbi ♀ cum ♄ coniunctionem habuerit, aurei sigilli secunda

facies numero 2. ſubtus notata, contra ſculptam ſuperioris ſigilli faciem imagine carentem humana verti debet, & numero 4. deſignata. Si tamen ♀ cõiuncta ♂ fuerit, eadem aut ſigilli ſecũda facies numero 2. ſignata, ſuper alterius nummi ſculptam faciem ſuperioris mixturæ, necnon humanam imaginem continentem ac numero 5. ſignatã eſt vertenda. Quumq́ue luna ſextum cancri gradum attigerit, eodem ordine qui ſuprà demonſtratus eſt, nummi ſimul iungantur, aureo medium occupãte locum. Per medium eorum forentur omnes vno foramine, ferreoq́ue filo conſuantur, ac ad collum patientis ſuſpendantur, cuius membra ſupradicto ſunt oleo perungenda, prout ſuprà dictum eſt. Hoc ipſo naturæ vires ac operariones experieris, etiam in ſexagenarijs.

Aurei nummi pictura.

Vn-

Vnguentum ſympathiæ contra Podagram.

Podagrici per phlebotomiã, aut ventoſas tractus reſeruetur ſanguis, ipſo tamen inſcio qua in re hoc vti velis. Deſtilla ter balneo maris in aquam.
Huius accipe ℥.vij. quibus addes,

Olei roſarum,
Saponis Veneti liquefacti ana ℥.ſs.
Axungiæ humanæ,
Axungiæ vrſinæ,
Succi barbæ Iouis ana ℥.1.
Medullæ bouis.℥.ſs.

Omnia lentè coquantur in aeneo vaſe, donec in ſpiſſitudinẽ vnguenti conuertantur: aſſiduè tamen agitẽtur ne cõburãtur. Poſtmodum in augmento lunæ, octauo die ſemel, patientis plantæ ferro pungantur, vt ſolet pro ventoſis appli-

candis, fieri partesque dolentes itidem ad hunc modum etiam aperiantur, & calidissimè perungantur vguento supra dicto, vt penetret. Sic fiet vt in nouem septimanis abeat podagra. Vnguentum hoc decem annis in suis viribus & virtu tibus conseuari potest, in loco temperatè frigido.

Ad contracturas. Caput X.

OLeum sulphuris ad cõtracturas minimè contemnendũ est, at potiùs tanquã ad eas principale quoddã remedium. Hoc itaque fit vt sequitur. Recipe Sulphuris optimè pulucrati lib. xv. quas è cucurbita fictili sublimabis in vitreum alembicum. Quicquid sublimatum fuerit ponatur in cellam penuariã ad soluendum, & successu temporis in oleũ resoluetur. Postmodum subsequẽs compositio fiat.

Recipe Olei sulphuris ℥.ij.
Saponis vngarici ℥.iij.
Aquæ vitæ ℥.v.
Oleorum oliuarum,
Rosarum ana ℥.I.

Hęc

Hęc omnia coquantur prout vnguentum ſuprapoſitum ad podagram, obſeruato ne flammam concipiant. Membra perungantur optimè per dies triginta, ſed in balneo ſicco ſudorem excitante: contractis maximè confert membris.

Sigillum ad contracturas.

Sume quantum voles auri per antimoniũ ter purgati, vt ſi vis ducati pondus æquet: huic adde parum boracis & liquefac, quum luna fuerit in decimo nono, vel vigeſimo gradu Capricorni, & inĳce ſtatim vt liquefactum eſt, limaturæ veneris grana triginta, ſub eadem hora: quibus etiam liquefactis & mixtis, effunde ſimul, & maneat ita, donec luna in eodem gradu Scorpionis exiſtat. Tum demum liquefac iterum, & inĳce triginta grana limaturæ ferri, ac vt priùs effunde. Serua tamen diu, donec luna ſit in Leóne: tum fabricato formatóque vſque ad ſculpturam, quæ fieri debet hora Iouis. Non eſt enim quod iuxta lunam calculetur amplius, donec appendenda ſigilla ſint. Hora dicta præ manibus exiſtente, ſigna quæ

videntur in figura depicta,ſculpi debent ab vtraq; nummi parte. Nummus hic in pannum aliquem ſubtilem conſuendus eſt,& à panno tantùm,non à ſuo corpore ſuſpendendus, Iouis die, nec non eius hora creſcente luna.

Ad Menſtrua mulierum. *Caput* XI.

FLuxus hic inordinatus mulieribus maximè damnoſus eſt, peculiaribus nõnunquam annis. Tantò ſaniores viuunt ac fortiores exiſtunt,quantò ſuis ordinarijs temporibus profluuia ſua patiuntur,aut ab eis liberantur. Vnde naſcuntur ad ordinem ea redigendi binæ viæ:prior ad ſuperflua ſiſtendum, ac ad verum terminum adducendum: poſterior

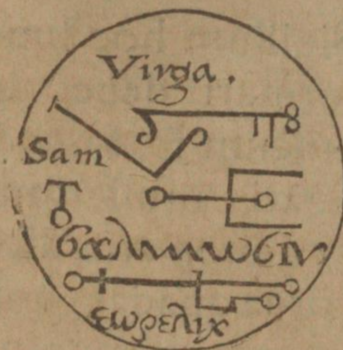
rior in eorum defectibus, vt prouocentur in ordinatum fluxum. Defectus eorum teminus ad mortem est. Quapropter ad prouocandum, formetur ex purissimo cupro, sine mixtione cuiuspiam alterius metalli, sigillum in hora Veneris, prout in figura sequitur: si tamē eadē vnica hora non posset absolui, maneat imperfectum vsque dum eadem redeat hora ♀ tum demum perficito: cuius forma hæc est.

Sigillum hoc lima formari debet in vnicum frustum, & ligari mulieribus per duos annullos corda quadam post tergus, vbi spina dorsi habet initiū, & supra nates, sculptura contra carnem versa, idq; hora lunæ, hac deficiente.

Si quàm natura patitur abundantiora sint profluuia, sculpantur, isti caracteres in argento purissimo hora Solis, ab vtraque numi parte, prout in sequenti figura delineantur. Postmodum sericeo panno circumductus & consutus, non

autem nudus ſuper nudam carnem poſitus, mulieri ſuper vmbilicum ligetur, inuerſa facie quæ numero IO. notatur contra corpus. At poſtquàm fluxus ſtare cœperit, ferat adhuc triginta diebus, tum demum auferat: nam ſi diutiùs deferret, periculum eſt ne prorſum pereant ac ſiſtantur, in priore longè peius detrimentum.

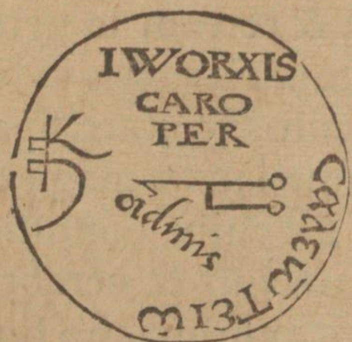

Ad Lepram. Caput XII.

Eproſis à natiuitate, non bene per iſtas operationes tantùm, ſubuentū eſſe poteſt. Quare cum eis & alia habemus remedia plurimùm conducentia. Certum eſt auro poculento palliari lepram & occultari, ſed non prorſum è ſan-

ſanguine tolli. Cuius rei cauſa eſt, quòd quiſq; mundus homo balſamũ in ſe cõtinet, leproſus verò nullum: quo fit etiã vt ſanitatem in ſe nullam habeat. Membrum etiam cõgelatum balſamo caret, eo fit vt inſenſibile ſit. Quum vires auri veniunt in ſtomachũ, qui poſtmodũ eas in membra diſtribuit, inde reſultat humiditas quædam, quæ creſcere balſamũ facit. Quare tam diu lepræ ceſſat augmentum, ac auri vires in ſtomacho fuerint. Item lepra non poteſt à medicis cognoſci, quum leproſus tribus diebus ante viſitationẽ aurum hauſit: loquimur hoc loco nõ de prorſum infectis & manifeſtis, at ſolùm de his qui verſantur in dubio.

Si tamen ſimilibus remedijs vnà cum ſuprascripto ſigillo quis vtatur,

de auxilio minimè dubitandum eſt. Eiuſmodi ſigillum fit magnū ex auro puriſſimo, hora Saturni laminato: caracteres autem hora Solis inſculpi debent, quum luna fuerit in Leone, Sol etiam in eodem ſigno repertus, quod fieri ſolet in Iulio. Appendatur leproſo hora Veneris, creſcente luna. Poterit etiam de vino bibere patiens, cui ſigillum aliquandiu fuerit immerſum. Quotānis in Iulio renouari debet: nam poſt annum ſuas vires amittit ſigillum hoc, lepra tam acriter in corpora hominū operante, in quibus radicem fixit.

Ad Vertiginem. *Caput* XIII.

NOnnullis qui vertigine laborant, apparet cœlum & terram in gyrū agi, voluíque omnia: cæteris videtur aliquid circum oculos volitare. Species hæc eſt morbi caduci, iuxta magis & minùs, aut paralyſis. Eſt enim conulſio cerebri talis, vt ſpiritus viſus & cerebri, ſpiſſo vapore quodam, ex ſtomacho ſurſum ad caput aſcendente per neruum opticum, impediuntur. Contra morbū hunc,

hunc, sigillum quod sequitur extruito.

Hora Martis dieque Iouis, Luna in Arietem ingressa, qui Martis est optimus aspectus, notandum est interim ne ab alio Planeta quouis in despectum aspiciatur.

Accipe Solis ℥.ß.
Martis ʒ.ij,
Lunæ ʒ.v.

Hæc tria metalla repurgatissima simul in vnũ liquefacta, effundãtur ac tenuissimè laminentur, & formetur nummus auricula sibi relicta. Postmodum Luna duodecimum ingressa Tauri gradum, insculpe signa quæ sequuntur, & appende patienti hora plenilunij, sub eo puncto quo iam incipit.

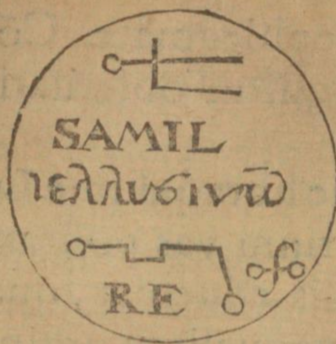
Hoc remedio cum sigillo poteris vti

Recipe Origani grana iiij.
Vnicornu grana ij.
Muſci grana 1.
Spiritus vitrioli grana vi.
Adminiſtretur in cocleari manè ſingulis diebus, poſt mediam noctẽ hora tertia per tredecim dies continuos, & qualibet vice poſt ſumptionem vna hora quieſcendum eſt.

Ad ſpaſmum. Caput XIIII.

Fiat mixtura ex ſole, luna, Venere, & Marte. Poſtquam laminata fuerit, inde fac ſigillum ſole ſub terra quidẽ exiſtente hora Saturni. Tãdem hora Iouis inſculpe hos caracteres, & ſigna cũ verbis, & appende hora ſolis quum ſub terra fuerit.

Poteris etiã ex prædictis metallis annulum conſtruere, cui ſigna hæc eadem inſculpta ſint, & annulum hũc in digito cordis geſtare: fieri tamen hæc omnia debẽt præſcriptis, vt ſupra, temporibus, diebus, & horis.

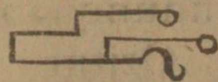

Ad tremorem cordis. *Caput* XV.

HOminum corda nonnunquam tremorem patiuntur, & Magnatum præſertim atq; Potentum : vt rarò morbus hic pauperes, & mediocres viros, aut mulieres arripiat. Inde videri poteſt, quînam Deus omnipotens vnicuiq; ſtatui paſſiones tam artificialiter in caſtigationem & admonitionẽ diſtribuit, abſque reſpectu perſonarum. Nõ eſt inter leuiores morbos numerandus: nam vbi dominari cœperit, ſuum patientem in terram viribus & ſenſibus exanimatum prorſus deijcit: & nonnunquam ad hunc modum occidit. Oritur ex membranulis & reticulo cui cor inuolutum eſt, ob compreſſionem, etiam ex

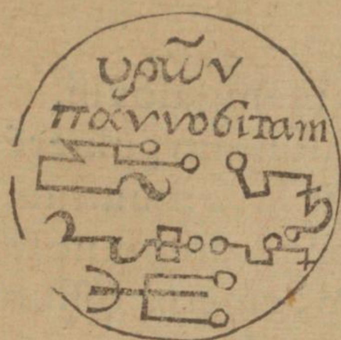
ex corrupto prauoque phlegmate. Cōtra fac sigillum vt sequitur obseruatis optimè temporibus.

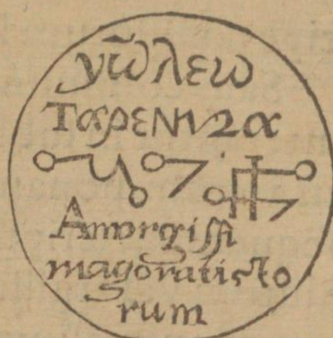
Primò sub Lunæ die horaq;, sume Lunæ ℥.ß. quam in fusorium vas positam serua, donec hora Solis adueniat, quæ quidem in horarum inęqualium ordine quarta subsequitur: tum demum igne liquefiat, & liquatæ iam lunæ, solis inijce duas vncias repurgatissimi tamen, vt & ipsa luna fore debet. Liquefacta simul hæc duo metalla, perquàm optimè commixta, relinquātur in dicto vase fusorio per se frigescere, & serua donec hora Veneris inde sequens aduenerit. Tum demum liquefac iterum, & inijce ʒ.ij. purissimę Veneris, ac effunde. Postmodum in laminam redige malleo, præparaque vsque ad insculptionem signorum. Deinceps animaduerte, quum Venus & Luna bono sese respicient aspectu, nummo tū signa duo hæc insculpito quæ vides.

Postmodū quando luna renouabitur in pūcto, sculpes hæc tria sub duobus præcedentibus.

Ab eo nouilunio maneat vſque ad proximū plenilunium, in cuius puncto ſuper omnia ſigna ſcribantur in eadem facie nummi vel ſigilli hæc verba, quæ ſequuntur.

His peractis animaduertendum erit, quum Sol in Leonem ingreſſus fuerit, eadē ingreſſionis hora caracteres & verba quæ videntur in altera figura, deſcribantur ab altera nummi parte, ſic vt eadem hora ſingula cùm inchoētur tum abſoluantur.

Sigillum hoc ita præparatum atque perfectū hora plenilunij ſtatim in pūcto, à collo patientis eſt ſuſpendendum, vt ad cor pertingat nudam carnem.

Ad hunc tremorem cordis etiam eſt vtiliſſimum arcanum, Aurum noſtrum potabile, nec non eſſentia quinta Margaritarum noſtræ deſcriptionis: item oleum corallorum, præparatum vt ſequitur.

Præparatio corallorum in oleum, ad tremorem cordis.

Recipe corallorum lib. I.

Salis communis manipulos iij.

Conterantur in ſubtiliſſimum puluerē, & in vitrum ponantur luto munitum, ex ſequenti deſcriptione. Commune ſume lutum vel argillam, cineres oſſium capitum animalium quadrupedum, limaturam ferri, vitrum pulueratum: ſal commune, ceruſſam, &c. quæ humectata miſceto ſimul, &c. Lutatum vitrū cum ſua materia ponas in cineres cupella contentos vt noſti: ſuccēde primò lentū ignem, & augeto ſenſim, donec ſpiritus & fumi ſe recipiant in vas ſubmiſſum: poſtmodum ignem vrgeto vehementius, donec ampliùs nullus humor exeat. Hoc oleum eſt excellentiſſimum ad tremorem cordis remedium,

per

per se sumptum, sine quauis additione.

Appendicula quædam adiecta, de rupturis ossium.

Ossa quocumque modo rupta, per infra scriptum vnguentum optimè cõsolidantur, singulis ordinatè coniunctis.

Recipe Mellis ℥.ij.
Antimonij & vitrioli oleorũ ʒ.ij.
Axungiæ taxi,
Seui ceruini,
Axungiæ vrsinæ,
Saponis ana ℥.i.
Terebinthinæ ℥.i.ss.
Ceræ ℥.ij.

Coquãtur in vnguntum, pro more, quo rupturę sunt ad ignem calida manu perungendæ. &c. Mirum in modum præ cęteris curat & sanat optima consolidatione.

TRACTATVLVS SECVNDVS MEDICINAE COELESTIS, siue De signorum Zodiaci Mysterijs.

Ato Cœlum circulo cinctũ est in circuitu, quem Zodiacum vocamus, & in duodecim partes æquales diuiditur. his nũcupatas nominibus, & caracteribus designatas, prout sequitur.

♈ Aries.	♋ Cancer.	♎ Libra.
♉ Taurus.	♌ Leo.	♏ Scorpio.
♊ Gemini.	♍ Virgo.	♐ Sagitarius.

♑ Capricornus.
♒ Aquarius.
♓ Pisces.

Sigillum Arietis in sequentibus.

Recipe Martis ℥.ß.
Solis.ʒ.ij.
Lunæ ʒ.I.
Veneris ʒ ß.

Hæc metalla simul hora, die, necnõ pũcto quibus Sol primum Arietis gradum ingressus fuerit, (quod plerunque Martij die decima fieri solet, vel circiter) igne vio-

violentissimo liquefaciēda sunt, sed primum, nempe ferrum, in limaturas est redigēdum quòd aliter liquefieri nequit. Liquefactis & præparatis omnibus, die Martis, Luna in Arietis signi gradu nono, aut decimo, vel circiter existēte, quod plerumque fit singulis mensibus semel: eadem hora debet absolui, sed appendi quum Mars in noua domo cœli fuerit octaui.

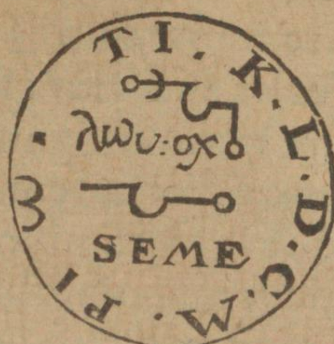
Sigillum hoc est certissimum experimentum, ad fluxiones omnes & catharros, à capite descendentes in ceruicem acromias, &c. Purgat enim cerebrum, & capitis phlegmata quæuis exsiccat, ac omnia quæ caput cōcernūt mala prorsum emēdat, gestatū noctes & dies, Arietis signo contra cerebrum conuērso.

Sigillum Tauri fit ex sequentibus metallis.

Recipe Veneris ℥.1.
Iouis ʒ.1.
Martis ℥.ss.
Solis ℥.ij.

Liquefactione simnl commiscēda sunt, Sole in Tauro existente, quod singulis annis fieri solet octaua die mensis Aprilis. & vel circiter, Statim in puncto Solis ingressus dictum in signum, hoc sigillum incipi debet absoluique, vel aliter opus hoc erit frustraneum. Et quum luna decimum Tauri gradum ingreditur, appendendum est. Possunt ad huius operis expeditionem, sculpi ferramenta quædam priùs, quibus cudatur sigillum post fusionem, quo citiùs insculpantur omnia signa verbaq;. Sic de ceteris omnibus sigillis fieri poterit. Nam sæpiùs hora præterlabitur, antequam absoluta sint, indeque huic rei maximum detrimentum accidit. Quandoquidem notandum hoc loco, tempus, operationes adferre potissimas, atq; maximas.

Huius

Huius ſigilli, natura proprietaſq́;, remediũ excellẽtiſſimũ exhibet illis, quibus genitoria virtus adempta fuit, ſi fuerit appenſum, vt vſque ad vmbilicũ pertingat, ſigno Tauri contra carnẽ & corpus verſo. Viris & mulieribus auxilium pręſtat optimum.

Sigillum Geminorum.

Recipe Auri & argenti ana ℥.1.

Liquefiant ambo ſimul, Sole ſignum Geminorum ingrediẽte, quod accidere ſolet circiter decimam, aut vndecimã plus minùſue diem Maij, iuxta curſum anni. Quapropter annus quo ſigillũ fieri debet, primò calculandus eſt. Duę laminæ ſunt ex mixtura prædictorũ metallorũ conſtruendæ, quibus inſculpenda ſigna iuxta picturam infra poſitam, dum Luna fuerit in ſigno Leonis aut Piſcium.

Sed appendẽdum eſt ſigillum perfectũ, eo tempore, quo ☿ in prima domo cœli fuerit, aura grata ſerenaque exiſtente, facie nummi ſignum Geminorum habente, ſuper cutem nudam verſa geſtataque. Prędicti nummi per circulum ex eadem materia fabrefactũ, & vix medio tranſuerſo digito latũ connectendi ſunt vt ſeſe mutuò non tangant, faciebus nõ ſignatis aut lateribus, at inter eas tanta ſit diſtantia, vt fiſtula poſſit interponi, quæ calamum capiat anſerinum argento viuo plenum, & obſtructum poſtea maſtice. fiſtula quoque metallina calamum continens, etiam obſtruenda eſt, poſt completum opus. Argẽtum viuum in calamum infundẽdum, hora, dieque Mercurij, Luna deficiente.

Reliquum in exemplari Germanico deſiderabatur, vtpote vis atque virtus eiuſmodi ſigilli, quò factum vt vobis traducere nequeamus hactenus, donec fortè nobis in poſterum ex alijs exemplaribus innoteſcãt. Nec voluimus ex nobisipſis quicquam fingere, quod conuenire potuiſſet. Interim ſi tanta cognoſcendi vires eius volũtas fuerit, vt expectare ne-

nequeatis,quęritote probatis in authori bus Astronomiæ, quæ sint Geminorũ vires in producendis morbis & in aliјs: tum demum,iuxta processum præcedẽtium & sequentium signorum, maturè iudicatote.

Cancer.

Istius signi sigillum fit ex argento purissimo,hora qua sol cancri signum ingreditur (quod circiter decimam vel duodecimam diem Iunij fieri solet) vbi luna tamen in aspectu bono sit, & à nullo Planeta malè affecta, hora sua Lunæ videlicet, signa hæc insculpẽda sunt, ipsa crescente, eadem hora debent incipi,necnon perfici, vel aliter frustra laborabitur.

Huiusmodi sigillum appendendum erit hora dieque Lunæ, hac decrescente, mundissimè gestādum atq; tenendum. Virtus eius est iter agētibus fœlicissima: gestātibus contra hydropem vtilissima, tū aduersus omnis generis defectus corporis ex humiditate, necnon superfluo quouis phlegmate prouenientes.

Leo.

Sigillum ipsius Leonis fit summa cū diligentia, solùm in Iulio, quum Sol in proptiam suam domum Leonē scilicet, prædicti mensis die decimatertia, decimaquarta, vel circiter ingreditur: ex auro purissimo, sub primum signi gradum liquefacto laminatoque, priùsquam eadem hora prætereat. Postmodum quā-

do Iupiter in propria ſua domo fuerit.
Piſcibus nempe, ſigna ſculpenda ſunt ab
vna parte quæ delineata vidẽtur in prio
re figura. Sed alterius nũmi lateris ſcul-
ptura fieri debet, quando Luna fuerit in
domo Iouis, videlicet piſcibus. Notandũ
ne poſt ſigilli fuſionem ampliùs in i-
gnẽ veniat, aut aliter fruſtra futura ſunt
omnia.

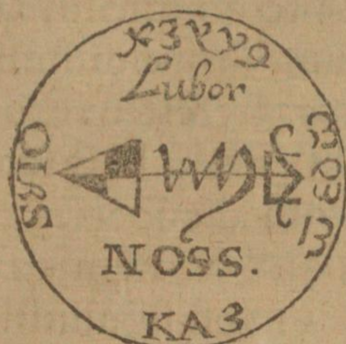
Appendendum erit hora dieq; Solis.
Virtus eius eſt in iurium litibus excellẽ-
tiſſima: fauores conciliat erga mundum
hunc, viris & mulieribus illud geſtanti-
bus. Ad febres quartanas eſt optimum
remedium. Poterit etiam de liquore bi-
bi, cui per noctem infuſum fuerit. Pecu-
liariter cõtra peſtem internam & mor-
tiferam eſt probatiſſimum, & contra

quoſcunq; morbos oculorum ex calore prouenientes, ac alios calores prauos, quos communiter volãtes appellamus. Item ſi quis aduſtionem pateretur, ſigillo ſuper locum applicato, proſus ardorem extrahit. Hoc modo curauimus vxorem cuiuſdam magiſtri Nicolai barbitoſoris compatriotæ noſtri, habitantis in Villach Tranſſyluaniæ loco, quæ maximam patiebatur aduſtionem, eam prorſum extraximus vt locus aduſtus abſq; dolore quouis,& puris emiſſione, per eiuſmodi ſigillũ perſanatus fuerit, Verùm illud geſtauit in curæ finẽ vſque.

Virgo.

Sigillũ Virginis fit ex Veneris ʒ.1. Solis ℥.ſs.Lunæ ʒ.ij. Iouis ʒ.ſs. Hæc metalla debent Auguſti mẽſis die dominica, decimatertia,decima quarta, vel circiter, hora Solis ingreſus in Virginẽ, liquefacienda ſunt omnia ſimul,& poſt effuſionem, in laminam tenuem redigenda. Poſtmodum quando Mercurius ab alio Planeta fœliciter aſpicitur,& in ſua fuerit hora,iuxta calculationem & ſignificationem horarum inæqualium Planetarum cœli,hæc ſigna cum nominibus,

dictæ laminæ sigilloque sunt insculpenda, sic vt eadem vnica hora singula completa sint.

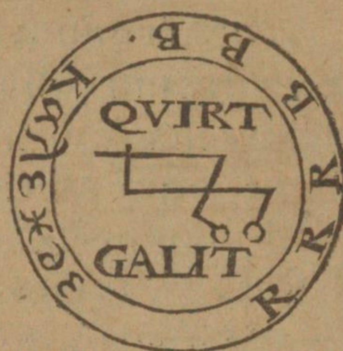
Appendendum erit eo tempore, quo Mercurius in prima cœli domo fuerit, aura serena (tum enim lõgè meliùs erit) hora quoque Mercurij, modò cursus primæ domus in cœlo patiatur: si verò nõ, de hora simili parum refert, quanquam hora Mercurij se res meliùs habet.

Libra.

Sigillum hoc ex pura ♀ quum sol ingreditur librã liquefaciendum, effundẽdum & faciendum est, quod accidere solet die dominica, decimatertia, vel decima quarta Septembris, iuxta cuiuslibet ingressum anni. Hoc animaduertẽdum

vbiVenus illius anni fuerit Planeta dominans,aut reſeruator, multò maioris virtutis futurū eiuſmodi ſigillum, pręſertim eis qui nati ſunt ſub eodem Planeta geſtantibus,& ſi pro ipſis factum erit ac præparatū. Quum Venus in ſigno Libræ fuerit, ſigna, caracteres,& verba, quæ vidētur in figura,ſigillo ſunt inſculpenda.Poſtmodum hora dieq; Veneris hora prima vel nona, quibus Venus regere ſolet,appendendum eſt ſigillum.

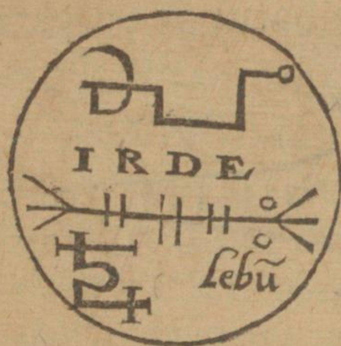

Admirandū eſt contra faſcinationes omnes mulierum, quæ nonnunquam viris coeundi vires adimunt, & eis pro parte,quibus cōtrariæ ſunt,vtiliſſimum. Summatim contra quæcumque mala, pudendorum præſertim,eſt excellentiſſimum hoc ſigillum.

Scorpio.

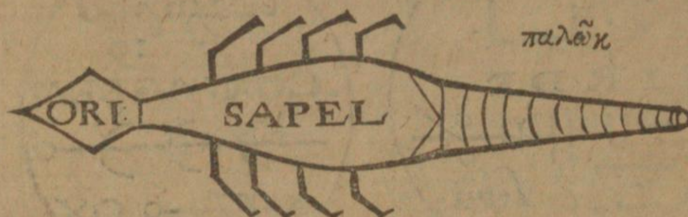
Scorpionis ſigillũ fiat ex ferro puro, hora Martis ac eius die, necnon eadem hora, qua Sol Scorpionem ingreditur, quod circiter duodecimam, decimamtertiam, vel decimam quartã Octobris diem accidere ſolet, vnicũ latus inſculpatur ſuis caracteribus. Poſtmodum ſole in Arietem reuerſo conſcribatur alterum. Appendi poteſt ex arbitrio quouis tempore.

Remediũ eſt plurimùm admirãdum cõtra veneno quouis infectos morbos. Item optimum eſt ac mirabile quibuſuis illud ad collum geſtantibus, prout militibus, iſtorũ ducibus, ac illis qui verſantur in aſſiduis controuerſijs. Similiter quod ſequitur animal ex ferro puro

formari debet,vt videtur, quando Mars anni dominus exſtiterit,& Sole primum ſcorpionis gradum ingrediēte.Poſtmodum quando Mars in propia ſua domo fuerit,in Ariete ſcilicet , ſignetur vt infra:tandem hora Martis appēdatur.Domus in qua fuerit à ſcorpionibus tuta redditur omneſque viui fugiunt ex ea: contra morſus etiam iſtorum eſt remedium excellentiſſimum.Admodum iuuat milites in conflictibus:Leproſis peculiariter prodeſt vnà cū auro poto geſtatum. Ab altera ſcribatur vt hic patet.

Ad caudā annulus ex auro puro fuerit affigendus vt à collo ſuſpenſum geſtari queat,capite verò deorſum.Certiſſimum eſt remedium ad fugādos cimices, vbilecticæ fuerit appenſum.

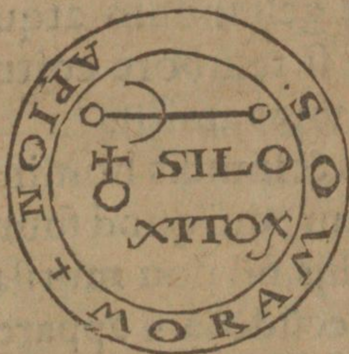
Sagittarius.

Sigillum hoc fiat ingreſſus hora Solis in Sagittarium (quod annuè contingere

gere solet Nouẽbris duodecima vel decima terria die) sub ingressionis primum gradum: signetur autem hora Iouis, & appendatur eadem hora, crescente Luna. Hoc est secundum sigillum, quod lõgo tempore quærens primùm cognoui, & quo secundùm artẽ quam profiteor, vsus fui sæpiùs in aduersariorum meorũ irrisionem & ignominiam, vt onagrorũ instar stupefacti steterint, nec os aperire fuerint ausi. Argenteum annulum est quòd habeat, aliter ex stanno puro constare debet, præter alterius additionem metalli. Mundissimæ gestandum atque tenendum est. Nam si tempore coitus non deponatur suas vires amitit.

Iterum de perfidis & inuidis hominibus conqueri cogimur, qui quod suum non est inuidentes aliȷs, nil non mutilatum relinquunt, vt secũdò iam apparet hoc libello, vires atque virtutes ablatas esse, prout supra de signo Geminorum factum: itẽ ex protestatione per ipsummet authorem supra posita hoc capitulo, quum ait, Istud secundum fore sigillũ quod potissimùm existimauit in arte medica. Frustra sanè laborant æmuli: nã

velint nolint, omne quod ſuſtulerunt è libris Thophraſti Paracelſi, redibit ad lucem è tenebris. Prudenter enim author ante mortem locis diuerſis eoſdem libros muris incluſit, vt poſt eam ſi perirent vno loco, ſeruarētur alio bonis, ne qui peruenerunt ad malorum hominū inuidas manus, aut perpetuò laterent, vel mutilati prorſum emergerēt. Sic fiet vt iſti nobis locis reſtituētur integri, ſuo tempore, pateantq́; tenebroſæ malæq́; vitæ homines, nil præter ſeipſos amātes.

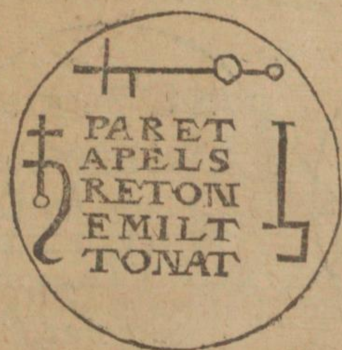

Capricornus.

Eſt quòd cum Saturno iam agamus, & ſua progenie. Sigillum hoc fit ex auro: nam plumbum aliꝭs metallis nullam operationem exhibet. Annulus cupreus fore

fore debet,& vnà cum ſigillo hora Solis ingreſſus in Capricornum,& quum Sol à nobis maximè diſtat. Signetur ſigillũ hora,dieq́; Saturni, & quum ♄ aſpectu cum alio Planeta bonum habuerit: appendatur,Luna deſcreſcente,vel in eius minutione,hora quidem aſpectus, ſiue Lunę ſit,aut alterius Planetę,non refert. Fauoris nummus vulgo dici poteſt hic: alijs verò ſigillum, quod lupum in cruribus perſanat.Prædeceſſores noſtri, curam iſtius reperire per artem nõ potuerunt, exiſtimantes hac de cuſa morbum incurabilem exiſtere, cùm tamen hæc ſit eius optima ſine quouis alio medio cura.

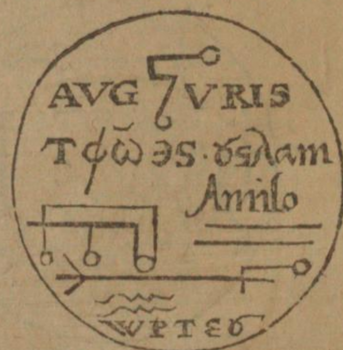

Aquarius.

Quum Sol in Aquarium ingreditur,

Menſe Ianuario, fiat eadem hora ſigillū, ex liquefactione mixtorum metallorū, vt auri ℥.ſs. argenti ℥.1. Saturni ʒ.ij. Martis ʒ.1. vſque ad inſculptionem. Quum autem Planeta Saturnus in domo cœli nona fuerit, ſculpantur hęc ſigna verbaque citiſſimè poſt vnum aliud. Non appendas priuſquam Sol in terra fuerit, & in hora Saturni: tum ſuſpenſum ad contracturas, morbos frigidos & cōtractos neruos erit vtiliſſimū: ad memoriæ conſeruationem, fauorē erga homines conciliandum, & contra venenū optimum, vt probari poteſt, appoſita quantumuis venenoſa quapiam aranea ſigillo, fugit nec vllo modo manere poteſt.

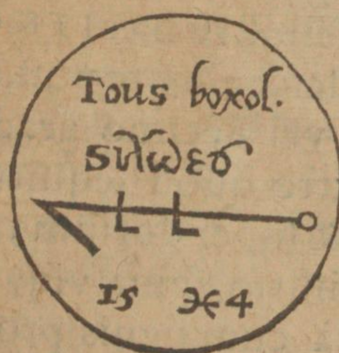
Piſces.

Sigillum Piſciū in Februario fieri debet,

bet, quum Pisces Sol ingreditur, ex sequentibus metallis.

Recipe Auri, Ferri, Cupri, ana ʒ.I.
Argenti ʒ.ij.
Stanni ℥.ss.

Liquefiant omnia simul, effundantur, formetur & signetur sigillum ingressus eadem hora. Postmodum quando mitis Iupiter in octaua cœli domo fuerit, hora dieq; suis, nempe Iouis. Hoc est admirandum instrumentum ad sedãdam & expellendam choleram, ex qua nascũtur admodum graues morbi, prout cõtractura, Paralysis, contractio, ardores, &c. contra quę mirabile præstat auxiliũ viris & mulieribus. Mitigat podagricos dolores, spasmum aufert, ac omnes dolores ex fluxionibus prouenientes.

Sigillum hoc longè ſuſpenſum eſſe debet ſub vmbilico.

Finis myſteriorum Zodiaci.

TRACTATVLVS TERTIVS DE NONNVLLIS Naturæ communioribus ſecretis Theo.Paracelſi.

Nuenta cõiunctione Martis & Saturni in cœlo, ferrũ accipe, muremque priùs ex eo formabis quàm eiuſmodi coniunctio prætereat, & hora Iouis inſcribito ventri muris hæc verba ALBAMATATOX. Poſtmodũ Luna exiſtẽte in ſigni Cãcri nono vel decimo gradu, lateri ſiniſtro hæc I Y K Θ E M ʊ X a X I X. Luna deſcendente poſt, & in ſigni Piſciũ nono vel decimo gradu exiſtente, lateri dextro quod ſequitur inſculpito: בלשתחם, & ſuper dorſum, in pũcto plenilunij ab initio ſpinæ vſq; ad caudã, hoc verbũ vnà cum ſignis prout videtur IOINATVRA SVA

Nota

Nota quòd à ſigno Veneris, vſq; ad centrũ alterius caracteris, linea per tranſuerſum protrahenda ſit. Tandem huic muri collarium præparabis ex Saturno puro, creſcente Luna, Saturni die, prima noctis hora, quę Saturnea eſt, & iſtos caracteres inſculpes ILCõ. 3. ♃. ΑΒΕλιω. His ad hunc modum abſolutis, adapta collarium hoc in coniunctione Saturni cũ Marte prout ſuprà, & collaca circiter medium aut centrum domus, fugient ex ea glires & mures omnes, quæ in ipſa fuerint: & ſi fortè poſtmodum intrarint extranei, nõ manebũt vltra horam, quin exeant. Si mus viuus huic metallico muri filo fuerit alligatus, nõ viuet ſuprà horam, at morietur non ſecus ac ſi venenũ ediſſet, inflabiturque.

De *ouibus*.

Vt nedũ habeamus quo nociua pellamus animalia, ſed etiam vt conſeruemus vtilia. Quum oues peſte ſua corripiũtur, fabrefac ouem ex limo prout ſequitur.

Recipe limum vel argillam ex tribus di-

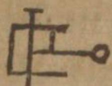
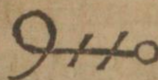
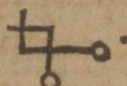
uersis locis, & circa locum in quo moraris, item arenam fluentis aquæ, de qua potissimùm bibunt oues istæ circa locũ eundem. Omnia simul pinse, quum Luna minuitur, & ex eiusmodi luto figurã ouis tibi finge, sub horam qua luna diminutionem pati cœperit, & hæc signa cum verbis superscribe hîc atq; e ilic.

.EFERET. ✠ .HOGENET. ✠ .LAGARET. πυμωπι. βαλεπ γῶυρῶλ. Sanor. Panor. Tanor. ιλῶυφ.

Hanc ouem in ouile colloca sale conspersam, & eam viuas oues lambere sinito. Quotquot lambent, aut sal hoc degustarint, non infirmantur, nec moriuntur ouili peste: correptę pariter lambendo liberantur ab ea. Tantùm natura potest in similibus.

Non secus bobus & porcis media præparari possunt, ac alijs animalibus, vnicuique tamẽ iuxta suam naturã, tempus atque diem. Boues qui sanguineum patiuntur morbum, suam in eo pestem habẽt, vt equi suis in viuulis mortem repentinã. Ad sanginem scribas in ouo re-

cens

cens nato. Ambramo. . ; corelis Y V° .vortix σελμυων παριχ .παμωχ .

Aperiatur os bruto, & ouuum ei super linguam comprimendo frangatur, & cogatur deglutire, statim inde sanabitur, non bibat ante horas duodecim postea.

Itidẽ equo viuulas patiẽti, solùm excepto, quod loco verbi hui⁹ & signi ambrabo, & crux vt superi⁹ ponaẽ hoc & signũ. Kupfamilon ·& statim euomet. Postea da illi mensuram auenæ cum sale & aceto, ac inde post horas duodecim, cura vt potet. Statim atq; predictam auenam edit, equitabis per horam vel alterã vt sudet, postea quiescat. Hæc sunt naturæ secreta, quæ tempus, dies, & horæ possunt, & sine his nihil horum efficitur.

Ad muscas,

Hoc genus animalium homines in-

festat, ęstatisq́ue tempore cibos immũdos reddit ac iniucũdos: vt abigas ita facito. Premulam tibi confice calybeam prorsus, super cuius capulum hæc signa, sub puncto quidem plenilunij, vt in figura videtur insculpito.

Na suspen ... oltisex ... Heber

Et â capulo deorsum separatione dictorum signorum & verborum facta, sculpantur lineæ tres ad cuspidem omnes tendentes, vnam in nouilunio, secũdam in alio plenilunio, tertiam rursum in nouilunio. Postmodum sub coniunctionem ♄ & ☽, scribito verba quę sequuntur & signa.

na suspen

Si premulam hanc in parietem fixeris, vbi ius exstiterit, & circum eam duxeris circulum creta, mensalis orbis amplitudine, quotquot aderunt muscę in circulum intrabunt, & ibidem residebunt omnes tam diu, donec premulam extraxeris, tum demum euolabunt, homines vt priùs vexantes, &c.

TRA-

TRACTATVLVS QVARTVS DE TRANSMVTATIONIS metallorum tempore.

SI fortè tuū delectet animū, ars transmutationis auri in argentum, vel quod potius erit, argenti in aurum, aut aliàs metalla cuiuspiam in aliud, ex sequenti mensula tēpus commodum addiscere poteris. Nam sanè facilima hæc est occasio, qua citius & sine periculo magis, ad optatum opus tuum peruenire potes.

Mensa transmutionis metallorum tempus commodum indicans.

Trásmutaturus in in ☉	☽ ♀ ♂ ♃ ♄ ☿	incipe quum Luna fuerit in 6. gradu.	♋ ♉ ♈ ♓ ♒ ♍	semper hora Planetę quē trásmutare cupis.	☽ ♀ ♂ ♃ ♄ ☿
♄	☉ ☾ ♂ ♀	20 gardu.	♌ ♏ ♋ ♉		☉ ☽ ♂ ♀

	♃ ☿		♓ ♍		♃ ☿
☿	☉ ☽ ♀ ♂ ♃ ♄	i.gradu	♌ ♍ ♋ ♉ ♓ ♒		☉ ☽ ♀ ♂ ♃ ♄
☽	☉ ♀ ♂ ♃ ♄ ☿	12. gradu.	♌ ♎ ♏ ♐ ♈ ♊		☉ ♀ ♂ ♃ ♄ ☿
♀	☉ ☽ ♂ ♃ ♄ ☿	9. gradu.	♌ ♋ ♈ ♓ ♒ ♐	hora.	☉ ☽ ♂ ♃ ♄ ☿
♂	☉ ☽ ♀ ♃ ♄ ☿	18. gradu.	♌ ♋ ♉ ♐ ♏ ♍		☉ ☽ ♀ ♃ ♄ ☿

♃	☉ ☽ ♀ ♂ ♄ ☿	3. gradu.	♌ ♋ ♎ ♏ ♒ ♓	☉ ☽ ♀ ♂ ♄ ☿

Primum exemplum ſic pronunciato, cætera conſequenter vt iſtud.

Tranſmutaturus in Solem Lunam, incipe quum Luna fuerit in ſexto gradu cācrorum hora Lunę, ſic de reliquis. Haud fruſtraneæ ſunt oſeruationes tēporum in tranſmutationibus. Omnia ſiquidem quæ fiunt in hoc mundo nenegotia fœliciſſimè iuxta curſus cœleſtes ac Planetarum inchoantur & perficiuntur. Cùm nos mortales omnes, ſecundùm operationes firmamēti, per omnipotentem creatorem Deum ordinati, regamur, ſanitatem & infirmitatem, ac iterum ſanitatem acquiramus. Pari-

ter & in medicina ſunt operationes iſtæ notandæ, necnon obſeruandæ, quòd ſimplicia ſæpe ſuas operationes iuxta ſua tempora habeant.

Finis Mædicinæ Celeſtis.

Philip. Thophr. Parac.

THEOPHRASTI. PARACELSI.
EFIGIES.AV.PH. ÆTA.SVÆ.47.
ALTERIVS NON SIT
QVI SVVS ESSE POTEST.

Nimbt thue den dotter darauon, halb
das ain schalen, thue es in ein glassen
geschirr, deßgleichen das wasser in sand
darvon, darnach nimb den Essig sou-
wol in rain, vnnd schut in, ins das
verbleten wasser, das es 4 finger
darüber gee, darnach glaß woll
[illegible] alle tag 9 od 10 mal, so es
wasser schon [illegible] vnd darauon,
so ist es gerecht, alsdan [illegible]
das wasser vom Mercurio ab.
Nim desselben ℥ij. [illegible] iij [illegible] Aloes
Epa: iiij lot, [illegible] Myrrh. Croci
orient: au ij lot, Misch [illegible]
[illegible] massa. Daraus mach
pil: auß einem [illegible] auch 30
pil:, von disen gib dem Krancken
am Morgen, vnnd zum abent auch
bey den selben all [illegible]
[illegible]. Man soll aber als bald
ein [illegible] wasser [illegible], auß [illegible]
[illegible] oder [illegible] darein gemacht
Vnnd die zeen [illegible] gehalten.

31/1

ein starcker natur ist, mag woll zu
nacht 4 oder 5 nemen, den swachen
weniger aber 4 od 5. Vnnd darnach
eben wider also. Den 8 tag wider
vnnd wider also brauchen, vnnd daz
zum drittenmal, wo aber einer
stercker, der were mit seinig [illegible]
brauch, soll wo zum viertenmal
also thun, aber nicht vber acht tag.
[illegible] [illegible] nicht schaden, daz man woll
purgirt, damit die [illegible] sauber
gehalten werden.

Praeparatio ☿ secdm textum.

℞ Calcinierten Vitriol lb j
Salpeter lb j ½ Gemain saltz lb ½
Mach ein scheid wasser. Nimb
des du darin magst lassen fliessen
fein goldt und dennoch schwer,
In diesem Wasser lass darnach fliessen
ein quintlein des ☿ das ist von
Antimonij und Weinstain gemacht
Darnach nimb wider des wassers
und lass darin fliessen ein ½ lb
☿ ij Darnach scheidt das wasser
und lass in ein glas zu schiessen,
Darauss mach ein sublimat.
den sublimir 4 oder 5 mal
Darnach lass in 5 od 6 mal fliessen
in destillierten essig, lass in
allweg wider waschen und gluend
werden im tegl, biss er genug
hat. Dan scheidt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 4 [illegible] darunder [illegible]
lass in [illegible] und mach darauss [illegible]
sublimir in dem [illegible]
wider den [illegible] darvon, und
[illegible] [illegible] [illegible]
das [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] das [illegible].

[illegible] [illegible]

